

31/6

ప్రతిదినము ప్రకటింపబడును
Post Box No. 212. Telephone No. 2544.

Vol. 14, } డెన్ వట్టణము 1926 వ నం సెప్టెంబరు నెల 4-వ తేది శనివారము } No 133
సంపుటము ౧౪ } శ్రీ అక్షయనామనందనపుర శ్రావణమాన బహుళ త్రయోదశి. } సంచిక ౧౩౩

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే పేలకుపేలు యోగ్యతావ్రతులు పొందియున్నది. పంచభాష వీటి చూచి కొనిన మోన మంగలుగను

అమృతాంజనము నకలవిధ నొప్పులకు నంజీవివంటిది

తలనొప్పుల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
సాంధ్యపునొప్పులు బారదోలును, పొట్లబోగొట్టును
జ్వరముల భేదించును వాపుల మాపుమాపును.

దగ్గుకు తగ్గించును దురదను తొలగించును.

ఈమందును రుద్దగానే చుముట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తగ్గించును

విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు

చక్కనిడబ్బితో సహా సీసా 1-కి రు 0-10-0; డజన్ 1-కి రు 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

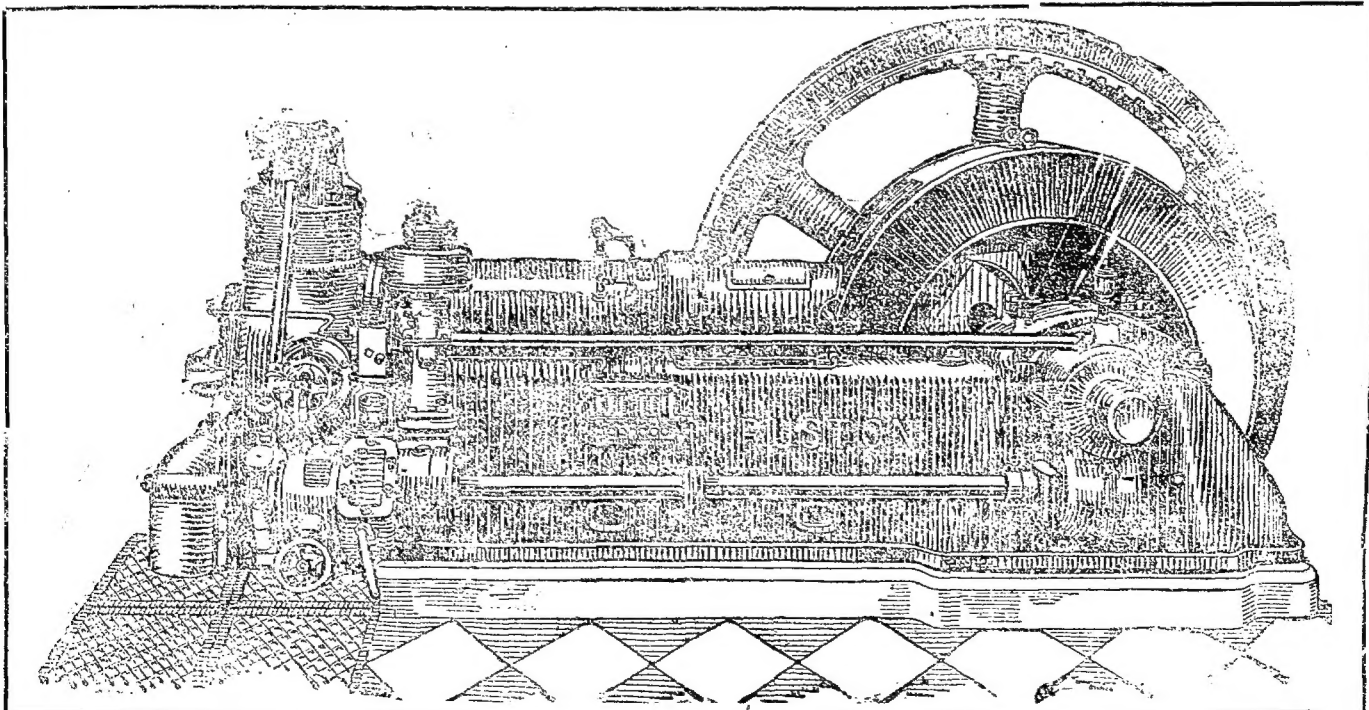
అమృతాంజనం డిపో, 6, 7 తంబుకెట్టివీధి, మద్రాసు లేక, 249 ప్రెరి రోడ్డు, ఫోర్ట్ బొంబాయి.

ది రస్ట్ న్ క్రాడ్ ఆయిల్ ఎంజిను

ప్రస్తుతము బజారులోనున్న
ఆయిల్ ఎంజిను లన్నిటికంటెను
మిక్కిలి పోడిమిగలది.
తక్షణమే కరచును.
హాట్ బల్బు, స్టవ్, మాగ్నెటో,
మున్నగునవి తల్లి.

పోయ్యికి మిక్కిలి సరసమైన
నూనె చాలును.
కొద్దినూనెతో పనిచేయును.
చతురతనిమియు ఉండ
నవసరము లేదు.

నెం ఎ 4512 రు, చిత్రముగల మా క్యాటలాగుకు వ్రాయుడు.

(388)

మద్రాసులో సోల్ ఏజెంట్లు:—మాస్కి అండు కో, లిమిటెడ్, ఎంజనీర్లు, తపాల్ వెట్టె నెం 60, మద్రాసు.

అజీర్ణమును త్వరతోకుదుర్చు దివ్యోషధము.

లైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా "Bisurated Magnesia" అశీర్ణమును, ఉదరవ్యాధులను త్వరలో, నిరపాయకముగా కుదుర్చు శ్రేష్ఠతరమైన ఔషధము. కడుపునం దున్న హాసకరమైన పులుపును పారద్రోలి, వ్యాధికి మూలకారణము తక్షణమే తొలగించును. లైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా "Bisurated Magnesia" బాధను, వ్యాధిని తొలగించుచు గాక అది ఉపశమనమును గలిగించి, పూర్తిగ కుదుర్చును. తరువాత ఏవ్యాధులు రావీయక ఉష్ణముగా నున్న ఉదరమును కాపాడును. ఎట్టి కష్టములేకమీరు చక్కగా భుజించి, సౌఖ్యముగా నుండునట్లు చేయును. లైసురేటెడ్ మెగ్నీషియా "Bisurated Magnesia" వైద్యులచే సిఫార్సు చేయబడి వేలకొలది ప్రజలచే ఉపయోగించబడుచున్నది. ఉదరము మంచి స్థితిలో లేనప్పుడు త్వరలో బాధను నిజముగా కుదుర్చునది. ఇది యొక్కటియే యని వారంబరికిని తెలియును. అందరు కుటుంబము, దుకాణదారులు లైసురేటెడ్ మెగ్నీషియాను "Bisurated Magnesia" పొడిగాను, బిళ్ళలుగాను విక్రయించుచున్నారు.

**'BISURATED'
MAGNESIA**

బుడిచిన చుట్టుబడియుండు నీలముకాగితముపైన యుండు ఈగుఱుతును గమనించి

చూడుడు. ఇదే మాదిరి కృత్రియపు ఔషధములు తీయకుండునట్లు చేయును.

ఆయుర్వేదాచార్య యా. మాధవమేనన్ ఎ. ఎం. ఏ. సి. గారిచే స్థాపించబడిన

తంజినిలాసం-

"హెల్త్" -

మలబార్ ఆయుర్వేదిక్ స్టోర్స్

107 బ్రాడ్వే, మదరాస్.

ఇంద్రియ నష్టము

అను వచోపిశాచికి భయపడెద్యు. మా యొక్క ఆహారమైన ఔషధరాజమును వాటికరలేహ్యము(రిజిస్టర్డ్)ను వాడి చూడుడు. ధర 1 పవును డబ్బి రూ. 5. పోస్టుఖర్చులు ప్రశ్నకము.

బ్రిటిష్ సర్వేట్ ఆఫ్ అమ్మోనియా ఫెడరేషన్ (లిమిటెడ్)

2987

(ఇంగ్లాండుదేశములో స్థాపించబడినది)

ఏజెంట్లు:- షావాలెన్ అండ్ కంపెని, మదరాసు.

వ్యవసాయదారులకు

ఈ అత్యుత్తమమైన ఎరువును దయచేసి కొంచె ముపయోగించి చూడుడు. ఈ ఎరువును వాడినవారికి అద్భుతముగా ఫంటలలో ఫలితము కనుపించియున్నది. ఆచారవ్యవహారములకు విరుద్ధమైన యెట్టి పదార్థము గాని యిందు చేరియుండలేదు. వరిపంటలు, చెఱుకు, ఆకుతోటలు భాష్యము వగైరా అన్ని పంటలకు దీనిని ప్రయోగింపవచ్చును. ఇతర వివరములకు సమాచమున వ్యవసాయశాఖాధికారులకు (Agricultural Demonstrator) గాని, క్రింద కనుపరిచిన ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ డిపోలలో మా ప్రతినిధులకు గాని వ్రాసి తెలిసికొనవచ్చును.

డిపో	విలాసము	ప్రతినిధి
తెనాలి	ఆర్. బి. పోడ్డర్.	శి. హెచ్. వి. పి. సుబ్రహ్మణ్యం.
నెల్లూరు	శి. లక్ష్మీనరసింహం.	శి. పట్టాభిరామయ్య.
కడప	126, బదర్ ఖాన్ మసీదుపేది	యం. సర్వజ్ఞరావు.
హన్స్వేటు	హన్స్వేటు లా-ఆఫీసరేట్ ప్రేడింగ్ యూనియన్, పి.ఎ.బి.డి.	డి. వీరాసామి నాయుడు.
సామల్కోట	సెం 36, గోలివారి పేద	వి. రామశేషశర్మ.
బెజవాడ	c/o బాలకృష్ణలాల్, హనుమాన్ ప్రసాద్. చెల్లా. వెంకటరత్నం.	

ఇండో-అగ్రి లిమిటెడ్ (Indo-Agri Ltd) డిపోలలో రొక్క అమృతపు ధర 80 పానుల బస్తా 1-కి రూ. 8-8-0.

SULPHATE OF AMMONIA

చెన్నపురి కార్పొరేషను

రాక్షసిబొగ్గుపై తనిఖీ

కమిషనరు చర్య

చెన్నపురి కార్పొరేషను సభవారు నిన్న సాయంత్రము సమావేశమై స్థాయిసంఘముల శిఫార్సుల చాలవరకు పరిష్కరించిరి.

ప్రశ్నోత్తరములు

నిన్న సాయంత్రము ప్రశ్నోత్తరములన్నియు, కీల్వాకు వాటరు ఎర్క్సువద్ద రాక్షసిబొగ్గును బలువాడా జేసికొనుటలో తగు యజమానిషీయున్నదా లేదా యను విషయముపైననే కేంద్రీకరింపబడినది. పి. టి. కుమారస్వామి కెట్టిగా రీవిషయమై చాల ప్రశ్నలకు నోటికి నొసగియుండిరి. కమిషనరీ ప్రశ్నలకు ప్రత్యుత్తరముపగుచు, ఈ విషయమున తనకును ఇంజనీరుకును జరిగిన ఉత్తరప్రత్యుత్తరములను, వానిపై తాను గావించిన యుత్తరువులను గూడ సభవారియెదుట నుంచెను. కీల్వాకు పంపించు నేమను వద్ద రాక్షసిబొగ్గును పుచ్చుకొనినపుడు పిల్ల ఎంజనీరులను, అసిస్టెంటు ఇంజనీరును తనిఖీ చేయవలసియున్నది. 1921 వం|| తరువాత 1922 వం|| న 7 మార్లు మాత్ర మివిధముగ తనిఖీజేసియుండిరి. చెక్కుబుక్కును ఇంజనీ రిఫర్సుగాని తనిఖీజేసిన బాడలేదు. 1922-23 లో 4802 టన్నులు రాక్షసిబొగ్గును 1925-26 లో 8600 టన్నులును ఉపయోగింపబడినది. 1922-23 లో రాక్షసి బొగ్గుక్రింద ను 106258 లు చెల్లింపబడినది. 1925-26 లో ను 66478 లు చెల్లింపబడినది. విషయమునకు సంబంధించినరిజిస్టరులను ప్రస్తుత కమిషనరు 1926 ఫిబ్రవరి నెలలో పరిశీలించెను. కీల్వాకుప్రేషను లో దిగుమతి జేసుకొను రాక్షసిబొగ్గుపై పిల్ల ఎంజనీరుగాని, అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగాని తనిఖీజేయుటలేదని కమిషనరుండుపై నిశ్చయించుకొనెను. దాదాపు ముప్పాతిక లక్షరూప్యములకు సంబంధించిన వ్యవహార మంతయు నీవిధముగ కీల్వాకుప్రేషను స్టోరుకిపరు చేతిలో వదలివేయబడినది.

ఈవిషయమున కమిషనరు జూలై 5 వ తేదీన నొక మెమోరాండమును గావించెను. ఈవిషయమున పిల్ల ఇంజనీరును ప్రశ్నింపగా నిరవురు తామెప్పుడును తనిఖీజేయుట లేదని అంగీకరించిరి. మరియుకను 15 దినములకొకసారి తనిఖీ జేయుచుంటి మనియు రిజిస్టరులపై తాము తనిఖీ జేసినట్లు సంతక ముంచుటలేదనియు నుడివెను. ఈ విషయమున అసిస్టెంటు ఇంజనీరు గు రియ ను గా రి ని ప్రశ్నింపగా, బొగ్గువచ్చినపుడు పిల్ల ఇంజనీరులు స్టేషనులో పనియందుండనియపుడు వచ్చినబొగ్గును తూనికవేసి తనిఖీ జేయుచుండు రని నుడివెను. తన కనుమానము గలిగినపుడు అసిస్టెంటు ఇంజనీరుగూడ ఆకస్మాత్తుగవెల్లి తనిఖీజేయుచుండునని చెల్లివెను. తాను తనిఖీజేసినను సంతకముమాత్రము జేసియుండలేదని కురియనుగారు చెబుచున్నారు. దీనినిబట్టి జాచినయెడల పంపింగుప్రేషనునందు దీసుకొనుబొగ్గు కెట్టితనిఖీయును లేదని స్పష్టమగును.

చీపు ఇంజనీరుగారు, ఈవిషయమున సదరు కమిషనరు మెమోరాండమునకు ప్రత్యుత్తరముపగుచు ఇంతవరకును అవలంబించబడుచున్న పద్ధతుల వివరించిరి. పంపింగుప్రేషనునందు బొగ్గును బలువాడా జేసుకొనుట విలువయుండుట వానిలెక్కలను సరిగనుండుట మొదలగుపనులు స్టోరుకిపరు జేయవలసినవి. వీనిని తనిఖీ చేయుట పిల్ల ఇంజనీరుల విధిగాను. అందుచే వానికి నే నీవిషయమున నుత్తర్యు లా స గ లేదు. కమిషనరు నూచించునట్లు ఇంజనీరులే ఈవిజియమైనెడల ఉదయముమొదలు సాయంత్రమువరకును ఇంజనీరులకు బొగ్గును తూపించుపనితోనే సరిపావును. అతని కుద్దేజింపబడిన ఇంజనీరు పనులెవ్వియు అతడు నిర్వర్తించబడాలి. స్టోరుకిపరు మంచిజామీను నిచ్చిన యుద్వోగి. అందుచే అనుమానము గగి నపుడుతప్ప- నిరంతరము అసిస్టెంటు ఇంజనీరు బొగ్గును తనిఖీ జేయుచుండ నవసరములేదు. ప్రతి మాడునూసములకు అజిస్టెంటుఇంజనీరు తనిఖీజేయుచుండును. రిజిస్టరుపై అతనికి సంతకములు లేనంతమాత్రమున అత దపని తనిఖీజేయవలసినదని యెంచరాదు. మరియనుగారు చాలసభ్యులు, విశ్వాసపాత్రుడును అగు ఉద్వోగి. అతనిపై విశ్వాసముండునందుకు నివారించవలసిన అవసరమెద్దియు నింతవరకు గలంకలేదు. ఇంతకంటెమంచి తనిఖీ పద్ధతి గావలెననినచో ఎక్కువమంది ఉద్వోగుల నియమించవలసి యుండును అని ఇంజనీరు చెల్లివెను.

అందుపై కమిషనరు రిండుపై నీక్రిందివిధముగ నికమిద ప్రవర్తింపవలెనని యుత్తరువుజేసెను. వారమునకు రెండుదినములలోమాత్రమే బొగ్గును బలువాడా చేసుకొనవలెను. పంతుల

ప్రకార మొక్కక్క పిల్ల ఇంజనీరు పదవిబొందు తూనికను తణిఖేయవలెను. అసిస్టెంటు ఇంజనీ రాకస్కికముగ వల్లి తణిఖే యేయించువలెను. పద గుర్తొగులు రిజిస్టరుపై పంకెకములు పట్టవలెను.

డా॥ బి. రా. కామతూగారు కమిషన రీలోపములను కనిపెట్టిన ఫీబ్రవరిమాసమునుండి ఇంతవర కెవ్వడైనను తిరిగి కీల్పాకు పంపింగు నేమనునకు వల్లి తణిఖేయే యుండెనా యని ప్రశ్నింపగా కమిషనరు లేదని ప్రత్యుత్తరమిచ్చెను.

రా. బి. జి. వరదరాజునాయుడుగారి ప్రశ్నకు కమిషనరు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు, ప్రస్తుత మధికారులు తాను గావించిన పద్ధతులప్రకారము పనులుకొనుచున్నారనియు, అందుచే నీ విషయమును ప్రస్తుతము క్రొత్తగ నెట్టిచర్యను దీను కొన నక్కరలేదనియు చెప్పెను.

అధ్యక్షునికి గుమాస్తా

పిదప స్టాంబిలకుమిట్టిల శిఫారులపై చచ్చుజరిగెను. వానిలో డిగ్గ చచ్చుజరిగినది— అధ్యక్షునికి ప్రత్యేకముగ నొక గుమాస్తానొసరుటనుగురించి. అధ్యక్షుని కొకగుమాస్తా నొసగ వలసినదని ఆర్థికస్థాయిసంఘమువారు శిఫారులచేసిరి. టి. సుందర రావునాయుడు, వరదరాజునాయుడుగార్ల శిఫారుల దెబ్బ పుచ్చుచు, అధ్యక్షునకు ప్రత్యేకముగ నొక గుమాస్తాను నియమించుట అనవసరమనియు, అతనికి తగినంతపని యుండదనియు నుడివెరి. ఇదివరకటి అధ్యక్షులలో నెవరికైన నిట్టి గుమాస్తాలు గలరా యని సుందరరావు నాయుడుగారు ప్రశ్నించిరి.

అధ్యక్షు డా॥ డేవగలకు ప్రత్యుత్తర మొసరుచు ఈవిషయమున మొదటినుండియు జరిగిన చరిత్రను తెలుపు పథవారికి సంగ్రహముగవల్లడించిరి. పథులదుగుప్రశ్నలను అందుకొనుటకు వానికి సమాధానములను వ్రాసి దెప్పించుటకు అధ్యక్షునివిధులను సహర్షపంకెముగ నిర్వహించుటలో తోడ్పడుటకు ఒక గుమాస్తా చాల అవసరము. నాయంతట నేనే ఈ పనిపంకెయు జూచుట కవ్వసాధ్యము.

ఈసమయమున సుందరరావు నాయుడుగారు— ఈ గుమాస్తా ఒక్క అధ్యక్షుని పనులనేజేయుగా— కార్పొరేషను పనులనుగూడ జేయుచుండునా యనియు, ఇదివర కటి అధ్యక్షులు ప్రత్యేకగుమాస్తా లేకుండ వనుల నిర్వహింపలేవా యనియు ప్రశ్నించిరి.

అధ్యక్షుడు:—అధ్యక్షుడు నిర్వహింపవలసిన విధులనుగురించి వారి ఆభిప్రాయములకు నాయభిప్రాయములకు చాల భేదముండవచ్చును. మునిసిపల్ వ్యవహారములకు ప్రతిదినము అధ్యక్షుడు 2, 3 గంటలైనను వినియోగింపవలెనని నాయభిప్రాయము. అది విధియని భావించుటవలన నేమి, పనియందలి ప్రేమవలన నేమి, నేనెట్టియుద్దేశముతో అధ్యక్ష పదవిని ప్రవేశించితిని. ఇదివరకటి అధ్యక్షులవలె, అధ్యక్షు లీపనుల నన్నిటిని కమిషనరుమీద వేయకుండ నాయంతటనేనే వానిని నిర్వహించుటకు మొదటినుండియు ప్రయత్నించుచున్నాను.

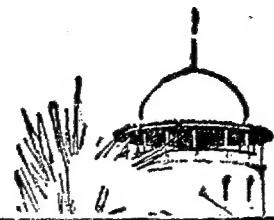
వెనుకటి అధ్యక్షులకుగూడ పర్సనలు గుమాస్తాలుగలరు. వావెనుకటి అధ్యక్షుల కొకగుమాస్తా యొసగబడెను. అనుకా కార్పొరేషను గుమాస్తాలలో నొకడు. 5 గంటలవరకు ఆఫీసులో పనిజేసి అటుపిమ్మట అధ్యక్షుని పని జూచుచుండెను. ఇందు కతని కదనముగ రు 25 లొసగబడుచుండెను. ఈపద్ధతినవలించి మనెడల ఆ గుమాస్తా రెండువోగములను సంకల్పిస్తే కరముగ నిర్వహింప జాలడని నాయభిప్రాయము. పన్నుల ఆర్థిక స్థాయిసంఘము వారి విషయముల నన్నిటిని విచారించి ఈ శిఫారును గావించిరి.

రివైజుడు ఎస్టిమేటులలో నీ గుమాస్తాను ఏర్పాటుజేయబడెను. కాని కమిషనరు గుమాస్తాను నియమింపలేదు. తరువాత ఆయన్వయపట్టికలో మరల ఏర్పాటుజేయబడెను. అటు పిమ్మట కమిషనరు, ఇంతవరకు కార్పొరేషను ఉద్యోగముందున్న గుమాస్తానే నానెట్టి పంపెదననియు నాపని ముగిసినపిదప నతడు ఇతరపనులగూడ జూచుననియు కొంతకాలము పరిశీలించి జూచినతరువాత బిలుగానియెడల మరొకని నియమించెదనని చెప్పెను. ఇందుకు నే సంగీకరింపలేని. ఇతని కదనముగ రు 30 లేక రు 25 ల నొసగవలసియుండును. ఇదివరకటి అధ్యక్షుల గుమాస్తాల కొసగుచున్న మొత్తముకంటె విడిచి రు 10 లకంటె పెక్కువలెను.

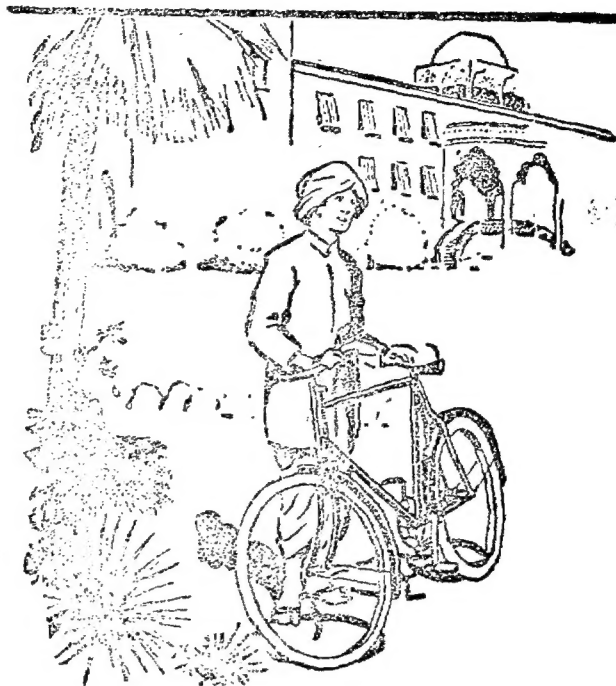
ప్రతిభాదము తరువాతి వోటునకు తెట్టుగా సంగీకరింపబడెను.

పిదప రోడ్ల వీధిమాలలను వికాలమొనర్చుట పిన్ననలు మొదలగు విషయములు చాల చర్చింపబడి పరిష్కరింపబడెను.

ఆరేట 5 వ ముగిసెను.

తొందరలేని నైకిత్తు

డన్ లప్

కార్డు నైకిత్ పైరులు

మీరు చెల్లించు ధరకు సరియైనవివే ప్రతి నైకిటు స్వంతదారుని కివ్వబడును. మీరు దీనినే వట్టువట్టికొనిన ఎక్కువ మైళ్లు, మిక్కిలి సుఖముగా ప్రయాణముచేయ వీలుండును.

డన్ లప్ తో అనుర్చి తృప్తి చెందుము

'fit Dunlop and be satisfied'

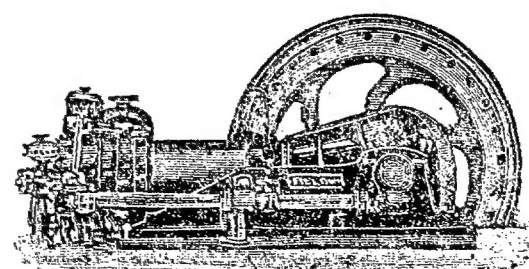
ది డన్ లప్ రబ్బరు కంపెనీ, (లిమిటెడ్)

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

బొంబాయి, కలకత్తా, మద్రాసు, కరాచి, ఢిల్లీ, బెంగళూరు,

లాహోరు, కొలంబొ, రావల్ పిండి, రంగూన్.

ఫీల్లింగు క్విక్ స్టార్టింగు శెమిడీశలు క్రూడాయిలు యింజను

యది రెండే నిమిషములలోనే పరయిజరు చల్లని పీటిలోనుండగనే స్టార్ట్ అగును. కొలుసారింగు యింజనులకు వుండే అపాయములు దీనికి లేవు. లోడ్లలాగులలో గాని చమురుశుభ్ర శక్తువ అగుటలో గాని తనను రిపేర్స్ లేకపోవుటలో గాని, దీనిని మించిన యింజను యిమాప్లేస్టులో లేదు. అన్ని సామానులూ, మిక్కిలి పెంపయగలవిన్న, బలముగలవిన్ని అయివున్నవి. వలకొలది అతి తృప్తికరముగా పనిచేయుచున్నవి. ధరలు

అతి సరసము 6 మొదలు 75 గుర్రముల వరకును స్టాకులో సిద్ధముగా యున్నది.

బ్రాంచి:—మొయినూరోద్దు,

సోల్ యేజెంట్లు:—జి. యల్. శాస్త్రి అండు కో,

586

విజయనగరం.

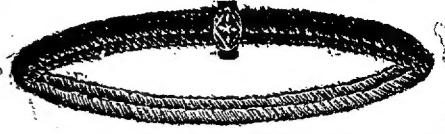
12, తంబుచెట్టిపేడి, నువరాసు.

బంగారు వెండినగలలో ఏవి కావలసినను నిర్ధవముగా నున్నది.

మాకు చిన్నవి పెద్దవి అను వ్యత్యాసములేదు. కష్టము సులభము అనుభేదములేదు పెద్దవారు వచ్చినను చిన్నవారు వచ్చినను ధరలయందు వ్యత్యాసముండదు. ఎంతకాలము గడిచినను మార్పులు తీసికొని మారుతూ తీసిన నగలను తెచ్చిన అప్పటి బజారుధరనుబట్టి పైక మిచ్చెదము. ఆరరిచ్చిన తృప్తి కరముగా లేనిచో, మరియొక నగలను యిచ్చెదము లేక పైకము కావలసినను తిరిగి వాపసిచ్చెదము. నవరం బంగారుకు సీమ వెండికి పూచీ నిచ్చెదము. యింత తెలుపనేల! మాకాతాదారులకు శక్తి కలిగించుటయే మా ముఖ్య ఉద్దేశము.

ఇదివరలో మాప్రదర్శనశాలకు రానివారు ఒకదసా రాగోరెదము.

తంతువీలాసము
"ఉమ్మడియా" "

ఉమ్మడి రామయ్యశెట్టి, గురుస్వామిశెట్టి కంపెనీ, నగలవర్తకులు 25, చైనాబజారురోడ్డు, మద్రాసు.

వీట్లలో దేనినైన
నొకటి కొనవచ్చును.

నై క ల్సు

నమ్మకమైన
బిటిషు రకము

మొదటర్పు 40 లను చెల్లించి నిలువసాము సులభమైన వాయిదాల పద్ధతివైన చెల్లించవచ్చును.

క్రమముగా చెల్లించవలసిన పద్ధతి.

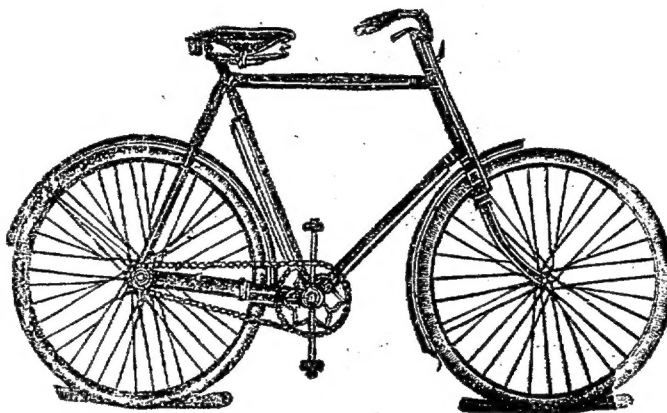
సైకల్సు	అడ్వాన్సు.	6 నెలల వాయిదా.	9 నెలల వాయిదా.	12 నెలల వాయిదా.
కంపెంట్రీ యాగల్ జువెలెర్ (బాలికకు)	రూ 40 0 0	14 14 0	10 3 0	7 18 0
" " (బాలురకు)	40 0 0	18 2 0	9 0 0	6 14 0
" క్లిప్టన్ (పురుషులకు)	40 0 0	12 4 0	8 6 6	6 7 0
" (స్త్రీలకు)	40 0 0	14 0 0	9 9 0	7 6 0
డిసాలె సైవల్ (పురుషులకు)	40 0 0	14 14 0	10 3 0	7 18 0

దిక వెంట్రీ యాగల్ "రాయల్ ప్రెస్సుమాడల్ జువెలెర్ సైకల్ బాలురకు, బాలికలకు

స్పెసిఫిక్ టెక్ భాగముల వివరములు)

ఫ్రేమ్: బాలురు—20 అంగుళములు
బాలికలు—19 " "
చక్రములు 26 X 18/8 అంగుళము
యెనామల్ ట్రుప్సు

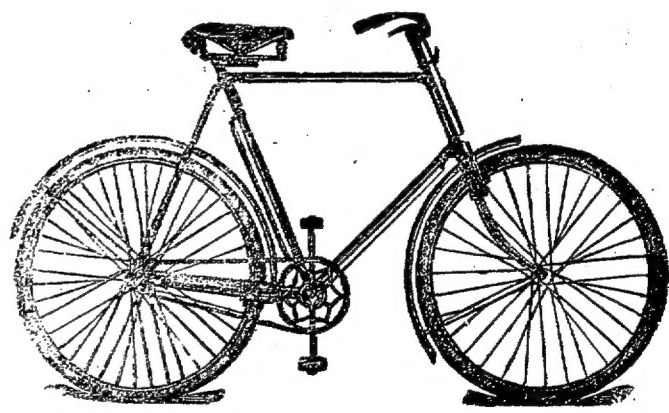
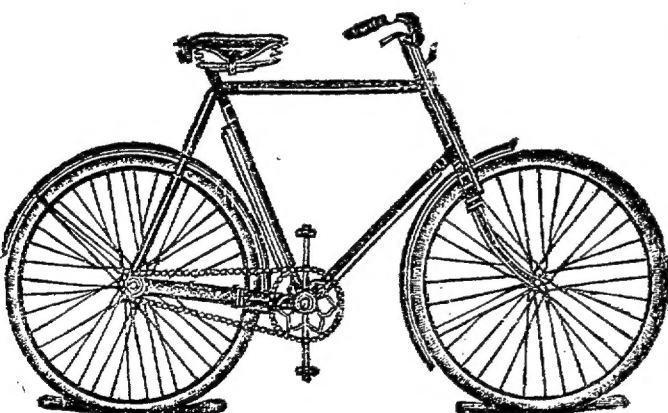
హెడ్లెస్ స్పాక్సు (ఆకులు)
(ఫ్రీ) వీల్స్
హ్యాండల్
హ్యాండల్
హెడ్లెస్, రెండు రింజులు
హ్యాండల్ జువెలెర్ 4 వేర్లు
టయర్లు డెకలాప్ రోడ్

స్టర్ (26 X 18-8 అంగుళములు) 1299
ఫీనిష్—నల్లరంగు యెనామల్
యెనామల్ పుసపురంగులతో
చిత్రించబడినది ముఖ్య
మైన భాగములు దళసరి
రేకులతో అమర్చబడినది.
దీపము బెల్ (గంట) పంక్ట్ టూల్స్ టూల్
బ్యాక్ (పనిముట్లు సంచి)
నిలకము రొక్కం ధర
బాలురది రూ 115/-
బాలికలది రూ 125/-

ది క్లిప్టన్

దిసాలె సైవల్

స్పెసిఫిక్ టెక్ (భాగముల వివరములు)

ఫ్రేమ్: రెయినాల్డ్స్ వెల్డు లెస్ స్టీలుబ్యూటెం బరువైన గేజ్ కలానియట్ వేర్కు
తగుమయినది ఉక్కు తిత్తులలో బిగించబడినది.

చైనువీల్ (చక్రము)—వెస్టింగ్ హుక్ డిస్కుల మైన తగుడు కట్టినది.

సెడల్—కేప్టెన్ బిటిషుమ్యాన్ ఫాక్టరీ రబ్బరు.

హ్యాండల్—బిటిషుమ్యాన్ ఫాక్టరీ హాఫ్ మ్యాన్ బెస్ట్ బాల్బు.

రిమ్ములు—డెకలాప్ స్టీలువెల్డు ఉత్రిమ్ములు నిక్కల్ రేకులతో దళముగా కట్టబడినది.

సాడల్—బిటిషుమ్యాన్ ఫాక్టరీ యెన్. పి. మాడుమట్టు స్ప్రింగు.

బెల్టులు:—ముందుపట్టు, వెనుకనున్న బిటిష్ రోల్లెర్లు తగుగా నున్నవి.

హ్యాండల్ బార్:—ఉన్నతముగా (యెత్తుగాయం) డెడి.

మడ్ గార్డు:—(బురద ఆపునట్టి) సఫుల్ వేల్డు ఉక్కు రేకుల చదరమైన టాప్ ను,
అందు చిన్న గుండుతోను, గుండ్రమైన ఆపులతో ముందుండి గట్టిరి కెట్లతో జతపర్చబడినది.

చైను:—పెర్మె.

ఫీనిష్:—ట్రుప్సుకు పట్టుకుండా, పశ్చిమ శాంతినియ్య యెనామల్ తో పూర్తి
చేయబడినది. బ్రాజ్ గోల్డ్ (స్వర్ణపూత) తో లైనింగ్ చేయబడినది.

పురుషులది:—నిఖర రొక్కం ధర రూ 110.

స్త్రీలది:— " " రూ 120.

స్పెసిఫిక్ టెక్ (భాగముల వివరములు)

ఫ్రేమ్:—పూర్తిగా 24 అంగుళముల రెయినాల్డ్స్ స్టీలు (ఉక్కు) బ్యూటెం.

వీల్స్, చక్రములు:—వెస్టింగ్ హుక్ లేక వెస్టింగ్ హుక్ 28 X 1 1/2 అంగుళములు రిమ్ములు
చేర్చబడినది.

హ్యాండల్:—(ఆకులు) ట్రుప్సుకు లేనిది.

హ్యాండల్ బార్:—"బ్రాండ్ బార్" 1 1/2 సి. ఎల్. హ్యాండల్ బార్.

మడ్ గార్డులు:—ముందుకున్న 2 1/2" వెడల్పుగలది. ప్రత్యేకముగా బరువైన గేజ్
నియ్యబడినది.

సాడల్:—ముంచిది. స్ప్రింగులతో కట్టబడినది. 3 మట్లు.

బెల్టులు:—వి. ఎస్. ఎ.

చైను:—కెల్విన్ 3 (స్పైర్స్) గోపురములుండేది.

క్యాంపు:—7" విశేషించి గట్టిచేయబడినది.

" " "విలియంసు"

వెడల్పు:—ముంచి కేప్టెన్ మైనర్ బుర్లు (టోప్) 5/82 బాల్బు.

బెల్టులు:—హాతపరకము రోల్లెర్ రిమ్ము, ఫ్రంటు, రియరు.

ఫీనిష్:—నల్లరంగు యెనామల్ 4 పూతలు, రెండుగంటలు ఆపవచ్చు, బంగారు
నమ్మలతో లైనింగ్ చేయబడినది.

పరికరముల సంచి—స్పాన్ ఆయిర్ క్యాస్ (నూనెబుడ్డి)

రొక్కం ధర రూ 125

Spencer & Co. Ltd.,

Complete Sports Out Fitters,
MADRAS & BRANCHES.

స్త్రీలు-అసెంబ్లీ అభ్యర్థిత్వము

భారత శాసనసభ తీర్మానవివరణము

సిద్ధా, పెద్దెంబరు ౩:— భారత శాసనసభయందు స్త్రీలు పభ్యులగుట కున్న ఆటంకమును తొలగించుచు తీర్మానము గావించబడెను, గాని యీవిషయమే కొన్ని సందేహములు తొలగిపోవనియున్నది. ఈవిషయమే గావించు నిబంధనప్రకారము రాష్ట్రీయ శాసనసభలందు పభ్యుత్వమునకు అర్హురాలైనవారి నున్న స్త్రీలుమాత్రమే భారతశాసనసభయందుగూడ పభ్యులగుటకు వీలుండును. వోటిచ్చు సభికార మున్నంతమాత్రమున అసెంబ్లీ యెన్నికలకు నియ్యటకు హక్కుండదు.

ప్రభుత్వప్రకటనము

సిద్ధా, పెద్దెంబరు ౩:— ఏ రాష్ట్రమునం దైనగాని స్త్రీలు శాసనసభకు పభ్యురాలైనవారి నుండుట కాలంకములేకున్న యెడల ఆరాష్ట్రమునందే నియోజకవర్గమునుండిగాని అసెంబ్లీకి గూడ అభ్యర్థినిగ నుండుట కాలంకముండదు. ఢిల్లీనియోజకవర్గము నుండిగాని, అజ్మీర మెర్వారానియోజకవర్గమునుండిగాని అసెంబ్లీకి యెన్నికలకు నిలుచుటకు స్త్రీయైన కారణముచే ఆటంకముండదు. స్త్రీయైన కారణముచే భారత శాసనసభకు నామకేవలము ఆటంకముండదు.

భారత శాసన సభయందు పెద్దెంబరు 1 వ తేదీన గావించిన తీర్మానము ప్రకారము ఢిల్లీ, అజ్మీర మెర్వారానియోజకవర్గములనుండి స్త్రీలు అసెంబ్లీకి అభ్యర్థితులగు నుండుట కట్టి ఆటంకముండదని ఒక ప్రకటనము వెల్లువెత్తినది. దీనికర్థము ప్రస్తుతిము నియోజక వర్గములనుండి స్త్రీలు యెన్నికలకు నిలువచ్చునని కాదు. ఢిల్లీ, అజ్మీర మెర్వారానియోజకవర్గములందు యెన్నికదారుల పట్టికలో పేరున్నగాని అసెంబ్లీ యెన్నికకు నిలుచుట కర్హులయ్యెదరు. ఢిల్లీ అజ్మీర-మెర్వారానియోజకవర్గములందలి స్త్రీలకుయొకను వోటు నిర్వహణికార మీయలేదు. కాట్టి యీపని జరుగువరకును అచటిస్త్రీలు భారతశాసనసభకు యెన్నికలకు నిలువవలెదు. (ఆ. ప్రె.)

ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోప సంఘ సమావేశము

అసాము కాంగ్రెసు అధ్యక్షత

స్వరాజ్య యధోచిత సహకారపక్షసమ్మేళనము రాజమండ్రి, పెద్దెంబరు 4—ఆంధ్రరాష్ట్రజాతీయోప సంఘసహాయ కార్యదర్శి శ్రీ పాలకోడేటి నూర్యప్రకాశరావు గారు ఇట్లు తిండినపిరి. ఆంధ్రరాష్ట్ర జాతీయోపసంఘ సమావేశమందు కాకినాడలో రెండవ తేదీన గురువారము నాడు ముఖ్యమైనవిషయములు చర్చింపబడినవి. స్వరాజ్య సహకారపక్ష సమ్మేళన తీర్మానముపై చాల దీర్ఘ చర్చ జరిగిది. చర్చింపబడిన విషయములయందు మేవన అసాముకాంగ్రెసు అధ్యక్షుని ఎస్. జి. రెడ్డెన నాయకులందఱు శ్రీమాన్ శ్రీనివాసయ్యంగారి పక్ష వాదించిరి. అట్టివారిలో ప్రకాశంపంతులు, బారిష్టరుగొప్పయ్య, శాసనసభ్యులు వంకటరత్నము, వెన్నెటి సత్యనారాయణగారు ముఖ్యులు. కాని తీర్మానము ఓటునకు పెట్టగా మోతీలాలునకు శ్రీనివాసయ్యంగారికిన్ని మరియెండు ఓట్లెక్కువ వచ్చినవి.

బాడ్వీనుగనుల ప్రమాదము

రాజప్రతినిధి సానుభూతి

గవర్నరుగారి ప్రత్యుత్తరము

రంగూను, పెద్దెంబరు ౩:— ఈదినవ తిండినారలు బాడ్వీనుగనుల ప్రమాదానంతరము రాజప్రతినిధి గవర్నరుల మధ్య నడచెను. రాజప్రతినిధినుండి, “బాడ్వీనుగని యంతంతము విని చాల చింతించిరి. బాధితులకు సానుభూతి తెలుపుచు. వారి బంధువర్గమునకు, చనిపోయినవారి బంధువులకును తెలుపుచు. గాయపడి బాధపొందినవారి దేహధీతి తెలుపుచుగోక.” గవర్నరునుండి “బాడ్వీనుగనియందు జరిగిన ప్రమాద సంఘటనను తమ సానుభూతి యుక్తమైన తిండివార యందినది. తమ సానుభూతివార యందచేయవలెనని. తమకు మా కృతజ్ఞతను తెలుపుచున్నాము. గాయపడిన ౩1 మందిలో ఒకరు డూపిరితిత్తుల జ్వరముచే మృతిపొందిరి. మిగిలినారు తృప్తికరముగ బాధానవారికి లగుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

వంగదేశ మంతటను కుంభవృష్టి

కచేరిలన్నియు చిన్నదీవులనూదిరి నుండుట

కలఃత్రా, పెద్దెంబరు ౩—అన్నిజిల్లాలనుండియు రెండు రోజులనుండి వర్షము కుంభవృష్టిగా నున్నదని వార్తలు వచ్చుచున్నవి. బారిష్టరులెవరు సీతముయు. కొద్ది కచేరిలు చిన్నదీవులలై నున్నవి. గ్రామములు పంటపొండులు పాలగుచున్నవి. పాబ్నాలో రోడ్లన్నియు మునిగియున్నవి. నిన్నటినుండి చిట్టి గాంబులో అమిత వర్షము. ఆకాశము మేఘావృతమైయున్నది. ఇంకను వర్షముగ మున్నదనుచున్నారు. (ఆ. ప్రె.)

తైనెచ్చలేని ఆయుధములు గలిగియుండుట

అక్కరాలిగారికి రెండేడ్ల కఠినవరకము

కలఃత్రా, పెద్దెంబరు ౩:—అక్కరాలిగారిగద్ద రెండు పిట్టలును, 50 రొడ్ల తూటాలు నుండుటనుబట్టివారిపై కేసు చేయగా, వారికి రెండేడ్ల కఠినవరకము విధింపబడెను మద్రాసునంద అంటి:ర్నలో అన్నియు కొనినట్లు ర సీరు న్ను ది. (ఆ. ప్రె.)

ఆర్. వజ్రుఖంచెటిగారు యం. యల్. ఎ. వీరు ఆస్ట్రేలియాలో జరుగు సామ్రాజ్య పార్లమెంటరీ సంగ్రహమా వేళమునకు హిందూదేశ ప్రతినిధిగ బోవుచున్నారు

మోటారు నైకిలు తగిలి బండివాడు చనిపోవుట

కారొనరు తీర్పు

కలఃత్రా, పెద్దెంబరు ౩:—టాండ్లీ నకు బండివాడు మోటారు నైకిలు తగిలి చనిపోయితి తరువాత పంచాయతీ ఆఫీస్ నుండి నుగితిచ్చి చెప్పిరి. (ఆ. ప్రె.)

తమిళ విశ్వవిద్యాలయమునందు తెలుగు

పాధుంపరాజంపంతులుగారు, దక్షిణాంధ్ర భాషాభివర్ధన సభ కార్యదర్శి యిట్లు ప్రాయముచున్నారు:—

మదరాసు విశ్వవిద్యాలయము, పెండినావారు వేరువేరు విశ్వవిద్యాలయములను స్థాపించు లావరచుని గుర్తింపుల సం తోషదాయకము. ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడినది. తమిళ విశ్వవిద్యాలయము స్థాపింపబడునన్నది. తమిళ విశ్వవిద్యాలయమునందు తమిళములో పాఠములు నేర్పదరట విజమే. అట్లు జేయవలెనని. తమిళ తమిళ విశ్వవిద్యాలయమునకు కర్ధములేకుండును. కాని యీ విశ్వవిద్యాలయాధికారులందు గోపు బాధ్యత గలదు. దక్షిణ

మున ను మా రు ౩6 లక్షలమంది తెలుగు మాట్లాడువారుగలరు. వారు చాలకాలమునుండి తమిళ వేళమున ఉండిపోయినవారగుటచే మాతృభాషను మరచిరి.

ఈ సంగతిని గుర్తించి ఊహించి పోవుచున్న దక్షిణదేశ తెలుగుభాష నుద్ధరించుటకు మనగారిరాజాగారు, సర్ జి. వి. రెడ్డివాయుడుగారు, గౌ. రామచానుపంతులు, ఇయ్యవరస రాజాగార్లు మున్నగువారి యాజమాన్యమున దక్షిణాంధ్ర భాషాభివర్ధన సభ స్థాపించబడెను. ఇట్టి పరిస్థితులలో తమిళ విశ్వవిద్యాలయాధికారులు తెలుగుభాషకుతగిన ప్రాముఖ్యత నొసంగవలెను. భాషాప్రయుక్త విశ్వవిద్యాలయముల స్థాపించునపుడు ఆయాస్థలములలో నివాసులుగానుండు పెక్కుండ మాతృభాషాభివృద్ధికి భంగము కలుగకుండ జూడవలెను. దక్షిణదేశములో నుండు తెలుగువారు మాతృభాష మరచిపోయి అంతయు అరవములో నేర్చుకొనుట వీలగునండదు. తమిళవిశ్వవిద్యాలయమునందున్నంతకాలము అరవములో నేర్చుకొనవలెను. కాని మాతృభాషను భంగమురారు. కావున వివిధభాషలవారికి వారి మాతృభాషల నభివృద్ధిపరచుకొనుట కవకాశముపరుచు విద్యావిధానమును తగూరుజేయవలెను. దక్షిణదేశములో చాలమంది తెలుగువారుంటుంటే తమిళవిశ్వవిద్యాలయమునందు తెలుగుభాషకు అర్హతనునొసంగవలెను. తెలుగుకాక యితరభాషలలో పాండిత్యము సంపాదించగోరువారికి ధనసహాయముజేయ అవకాశము లొసంగిరి. తమిళవిశ్వవిద్యాలయమువారు గూడ నట్లే తెలుగుభాషకు న్యాయముపంగెదరని నమ్ముచున్నారు.

రంగూనుయిండ్ల అద్దెలశాసనము

మరి మూడుసంవత్సరము లమలునందం చగోగుట హోంమెంబరు వలదని తీర్మానమును ప్రతిఘటించెను

రంగూను, పెద్దెంబరు ౩:—నేటి ఉదయమున బర్మా శాసనసభ తిరిగి సమావేశ మైనది, ఇటీవల ఆక్యాబునందు. పరదలవలనను తుపానువలనను నష్టపడినవారలకు సాహాయ్యము చేయుటను గురించి విచారింప ఆత్యవసరము గాన శాసనసభా కార్యక్రమము కట్టి పెట్టవలయునని మరకనుగారు అడ్డెత్తు మెంటు తీర్మానము ప్రతిపాదించి, ఈ విషయ మే మాసములో సంభవించినదియు, సాహాయ్య మిదివరకే యొసగబడినదియు శాసనసభాధ్యక్షుడు తీర్మానము నంగీకరింప నిరాకరించెను. రంగూను రెంటు ఆట్టు (అద్దెలశాసనము) మరియూడు సంవత్సరములు అమలు నందు తెట్టవలయునని ఆంగ్లో హైందవ సభ్యుడు సి. హెచ్. కాంపెగ్నాకుగారు ప్రతిపాదించిన తీర్మానము ఓడిపోయెను. బిలువిచారించుటకు పంపిన సెలెక్టుమిట్టి అద్దెలసమస్య నూతన శాసనసభ విచారింపవలసినదని తెలిపెను.

హోంమెంబరు వాదము

1920-వ సంవత్సరములో బిల్లు శాసనసభయందు ప్రవేశ పెట్టబడినదియు, మూడుసంవత్సరము లమలునందం తెట్టుట కిది ఉద్దేశింపబడినదియు, యుద్ధకాలమున నెట్టిశాసనము నిర్మింప వలసినదనియు దెల్పి బిల్లును హోంమెంబరు ప్రతిఘటించెను. శాసనచరిత్రయు, దానిని మరియూడుసంవత్సరము లవరముగ అమలునందు తెట్టుటయు వివరముగ చర్చించుటగావించి నప్పుడు గల పరిస్థితులిప్పుడు లేవని సభ్యుడు పల్కెను. నూతనముగ నర్పింపబడిన బిల్లింపులపై శాసనమున కధికారము లేదనియు, తిన్నూలుమున గృహయజమానులయెడ సమానముగ శాసనము వర్తింపుచు లెదనియు గవర్నమెంటు సభ్యుడు పల్కెను. రంగూనులో ఇండ్లసదుపాయముల విషయమై గల లోపములను సవరించుటకు దొరతనము గట్టిక కృషి జేయవలయును. అద్దెల రిగ్గింప నిబంధనల గావించుట సమస్యావరిష్కారమునకు తోడ్పడుకొను. శాసనము గావించుట అవసరమైనచో అద్దెలసమస్య పరిష్కరించుటకు కమిటీని నియమించుట శ్రేష్టము. గృహయజమాని తిరిగిశాసనసభకు గ్రహించినపిదప చట్టము సభయందు ప్రవేశ పెట్టవలయును. గృహయజమానుల ఇష్టము విచ్చిట్లు మెలగియెడ, అవసరమైనచేదొరతనము చట్టము నిర్మింపబూసనున్నది. సవరణ అంగీకరింప సమయము దాటినపిదప ఒకసంవత్సరమువరకు రంగూను అద్దెలశాసనము అమలులో నుంచవలసినదని సవరణ గావించబడెను. వోటింగు సమయముందు బర్మావాణిజ్యసంఘప్రతిఘటనలు బలస్థముగ నుండిరి. (ఆ. ప్రె.)

బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే కంపెనీ
లిమిటెడ్
(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

నోటీసు

కిడ్డూపూరు బెంగాలు నాగపూరు రైల్వే, కంట్రాక్టరు ఆఫ్ స్టోర్సుగారు ఖరీద్ పూరు నర్సు హౌసులో నున్న సుమారు 700 టన్నులలో మూర్త ఇనుము, వాగన్ సైడ్ గోలునులు, కొక్కులు మొదలగువాటికి టెండరులను అంగీకరింతురు.

టెండరును కవరులో నుంచి శీలుచేసి కవరుపైన "టోమూర్ ఇనుముకు టెండరు" అని వ్రాసి, నదరు టెండరులు 22-9-1926 తేది బుధవారమునాడు పగలు 11 గంటలకు లోగా (కలకత్తా గంటలు) కిడ్డూపూరు నందున్న బి. ఎన్. రైల్వే కన్ట్రాక్టరుగారి కార్యాలయము జేరునట్లు పంపుకొనవలెను.

అమ్మకము పరత్తులు, నిబంధనలు మొదలగు పూర్తి వివరములకు ఖరీద్ పూరులో నున్న బి. ఎన్. రైల్వే డెప్యూటీ కన్ట్రాక్టరు ఆఫ్ స్టోర్సువారికి వ్రాసిన బడయగలరు.

ఎన్. లూకిస్,

10-8-1926

కన్ట్రాక్టర్ ఆఫ్ స్టోర్సు.

ఆయుర్వేదాపధ రత్నాకరమ్

అపూర్వ అత్యుత్తమ గ్రంథము రు. 3-0-0
ఆంధ్రవైష్ణవరత్నావళి రు. 2. భస్మప్రకాశిక రు. 1.
ఆయుర్వేద భూషణ వివగ్యర

శ్రీపాద కృష్ణమూర్తిశాస్త్రి 2046

ఏ. యమ్. ఏ. సి. తెజవాడ.

చెన్న పురి శాసనసభ
ఫలహారానంతరము

దేవాదాయముల మినహాయించు నధికారము
స్థానిక ప్రభుత్వము దుంచదగునా?

జైన దేవాలయములపై చర్య
నిన్న ఫలహారానంతరము చెన్న పురి శాసనసభ్యులు తిరిగి సమావేశమైన పిదప హిందూ దేవాదాయ బిల్లు సవరణలపై చర్య జరిపిరి. కొన్ని దేవాదాయములను మినహాయించు నధికారము స్థానిక ప్రభుత్వము దుంచరాదను సవరణపై డిర్ల చర్య జరిగి తుది కోశిపోయెను.

సర్జానాగారు:— సవరణపై మాట్లాడుచు జైనులు హిందూమతమునందు జేరనియు జైనహిందూమతము లాది నుండియు ప్రత్యేకముగ వచ్చుననియు బోధించిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:— అధ్యక్షు నుద్దేశించి "ఈ చరిత్రకును చర్యనీ గూంశమునకును సంబంధ మేమియో నే నడుగవచ్చునా?"

సర్జానాగారు:— నేను మంత్రిగారికి సమాధాన మీయదలచుటలేదు. (వివాదు వివాదు)

సత్యమూర్తిగారు:— మంత్రిగారు ఆక్షేపించినది క్రమ భిన్నాంశమా? (వాయింబు ఆఫ్ ఆర్డరు)

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు:— ఔను. గౌ. సభ్యుడు మాట్లాడుచున్న విషయమును తెలిసికొన గోరుచున్నాను.

సత్యమూర్తిగారు:— మాకు తెలుపబడ నక్కిరలేక పోవచ్చును.

సర్జానాగారు:— "నేనెవరికి సమాధాన మొసంగ దలం చుటలేదు." అని పోర్టీ పిదప సవరణపై మాట్లాడుచు జైనులను హిందువుల క్రింద జేర్చి శాసనములతో బంధింపరాదనిరి

సర్. కె. వి. రెడ్డిగారు:— ఈ సవరణపై నిపుడు వోటు జేయ గోరుట అవసరమనిరి. హిందూమతాదాయములు జైన భర్తృకర్తల నిర్వాహకము దున్నును అవి హిందూమతా

దాయములే గనుక వానిని బిల్లులో జేర్చనగుననియు, హిందూ దేవాదాయములను నిర్వహించుటయే బిల్లుయొక్క మూలసిద్ధాంతము గావున ఈ సవరణలను ఆమోల సిద్ధాంతమునకే ముప్పు గలుగును గావున సవరణ నుపసంహరించుకొనవలయునని గోరిరి.

ప్రభాకరన్ తిలపనుగారు:— సవరణను బలపరచుచు గౌ. దావరి ప్రతినిధికి జబాబుగ మాట్లాడుచు ఇట్టి నిరపాయకరముగు సవరణ సంగీకరించుటకు మంత్రివర్గ సభ్యుల పట్టుదల దప్ప వేరొందు ఆటంక ముండవలదనిరి. ఈవిధముగ స్వల్పసవరణల కైన అంగీకరింపక బహుసంఖ్యగ నుండినంతమాత్రమున బిల్లును ఇచ్చినచివ్ రీతి తీర్మానింప గడంగునో చర్యనంతయు నిలిపి బిల్లు మారక తీర్మానించవచ్చునని బల్గిరి. (వివాదు, వివాదు.)

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సవరణకు అసంగీకారమును దెల్పిరి.

సత్యమూర్తిగారు:— సవరణపై మాట్లాడుచు జైనులు ప్రత్యేక సంఘముగ పరిగణింపబడుననియు, హిందూ దేవాదాయము లేకారణముచే నైననేమి జైన నిర్వాహకత్వము క్రింద నున్న వానిని తొలగింపవలయు ననియు బల్గిరి. ఏమితి సంస్థలు బిల్లునుండి మినహాయించవలెనో వేనిని జేర్చవలయునో నిర్ణయించెడి అధికారము శాసనసభ్యుల కొసంగక మంత్రివర్గములో నుంచుకొనుట మంత్రివర్గము రాగల ఎన్నికలలో ఈ యధికారమును వినియోగించి తమ పక్షమును బలపరచుటకే యని బల్గిరి.

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు సత్యమూర్తిగారివాదన నిరాధారమని బోధించిరి.

ఉపపాదనపై వోటుగైకొనబడి పీకిపోయెను. వోటు గైకొనగ 19 అనుకూలురు 52 ప్రతిపాలురుగట్టచే ఉపపాదన ఓడెను.

ప్రభాకరన్ తిలపనుగారు:— 2 వ క్లాజు సవరణక్రింద ఈక్రింది సవరణను జేర్చవలయునని ఉపపాదించిరి "1798 సం॥ లో ఒకే భర్తృకర్తయొక్క నిర్వాహకత్వము క్రిందనుండి, నాటినుండియు, ఆకిని వంశీయులచే, ఏమిబంధన క్రిందగాని ఆటంకములేక నిర్వహింపబడుచున్న మలబారు జిల్లా యందలి దేవాలయములు ప్రైవేటు దేవాలయములుగ ఎన్న బడవలయు" నను సవరణ నుపసాదించుచు బ్రిటిషు ప్రభుత్వ పరిపాలనక్రింద రాకపూర్వము దేవాలయములపై నిర్వాహకత్వము గలిగి, మరియు

Ford వ్యాపారమునకు కావలసిన ఛాసిస్ రు. 1475

నమ్మక మైన

వెట్టుబడి

వ్యాపారమునకు కావలసిన

ఈ ఛాసిస్లను ఇంకను మేము

విక్రయించ గలిగి నందుకు మి

క్కిలి ఆదృష్టవంతులమని తల

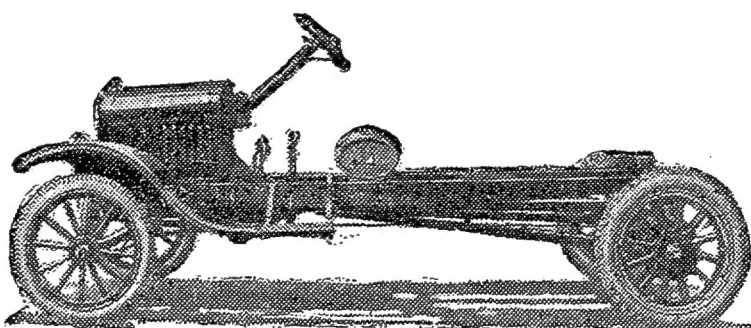
చెదము. వ్యాపారమునకై ఛాసి

స్లను కొనదలచిన వారు ప్రస్తు

తము ఆర్డరులను మాకే

పంపకోరెదము.

2600

అమూల్యమైన తరుణము

మిక్కిలి విలువగల ఆస్తులను కొనుటకిది అమూల్యమైన తరుణము ప్రసంగమునందు ఇట్టి ఆవకాశ మెప్పుడును ఉండలేదు.

భోద్దు బ్రక్కులను వాడునట్టి వారి జాబితాను చూడుడు. ఏల మీరొకటి కొని మంచివారితో చేరకూడదు.

బాడీల నమూనాలకు మందిపులకు

దరఖాస్తులను పంపిన బడయగలరు:—

ఈ దిగువ తెలుపబడిన వారందరును భోద్దుబ్రక్కులను ఉపయోగించుచున్నారు.

సైన్యము

మెడికల్ సర్వీ

పోలీసు

పోస్టు ఆఫీసులు

మునిసిపాలిటీలు

జిల్లాబోర్డులు

నూ నెకంపెనీలు

ఎంజనీరులు

కంట్రాక్టరులు

బ్రూయరులు

మిల్లులు

స్టాంబరులు

పానొజరు సర్వీసులు

జనరల్ ట్రాన్

స్పార్టు సర్వీసులు

మొదలగునవి

FORD DISTRIBUTORS :---

OAKES & Co. Ltd., MADRAS

Branch at :---TUTICORIN.

నొక శతాబ్దము గడచిన పిదపను అట్టి ధర్మకర్తలను స్వతంత్రముగ వదలివేయుట వ్యాయముగ బల్కిరి.

గౌ॥ పానుగలురాజుగారు సవరణ నాటేసించుచు ఈ బిల్లు 1928 లో చర్చింపబడినపు డీవిషయముగూడ చర్చింపబడినదియు, ఈ సవరణలో నూచింపబడిన దేవాలయములను మాత్రమే మినహాయించుట కెట్టి ప్రత్యేకకారణము లేననియు, మలబారులోని ప్రైవేటుదేవాలయములు చట్టముకిందకు రావనియు, పట్టు దేవాలయములు ఇతర ప్రాంతముల డెప్టో ఎల బారునందును అటులే యని బల్కిరి.

మాధవ రాజుగారు:—సవరణను బలపరచుచు మాట్లాడిరి. సి. గోపాలనుగారు సవరణను ఆక్షేపించుచు దేవదాయ బిల్లును తీర్మానించిన నిమ్నజాతులను, వెనుకబడియున్న తదితర సంఘములవారు చాల యభివృద్ధి జెందుచు రని బల్కిరి.

సత్యమూర్తిగారు:—ఎట్లు? గోపాలనుగారు మాట్లాడుచు బిల్లు తీర్మానింపబడిన ఆరోగ్యము, విద్య మొదలగు కారణాలలో గలుగు ఫలితములను తా మనుభవింపగల మనిరి.

యస్. కృష్ణనునాయుడుగారు సవరణ నాటేసించుచు ఇట్టి దేవాలయములను మినహాయించవలసియున్నచో ఒక్క మలబారుజిల్లా మాత్రమే ప్రత్యేకించుటకు కారణములేదనిరి.

యస్. ముత్యయ్యమొదలియారుగారు సవరణను బలపరచిరి. గౌ. పానుగలు రాజుగారు తమ అభిప్రాయమును తిరిగి స్ఫుటముగ విశదీకరించుచు ముందు ప్రకటించిన యభిప్రాయమును మార్చుకొనుటకు బురికొల్పిన నాద మేమియు లేదని బల్కిరి.

తంపనుగారు సమాధాన మొసంగినపిదప ఉపపాదన వోటుకుబెట్టబడి వీగిపోయెను.

పిదప రెండవక్లాజు తీర్మానింపబడి బిల్లునందు శేర్ప బడెను.

3 వ క్లాజునంతను తీసివేయవలయునని సత్యమూర్తిగారు పాదపాదించిరి.

3-వ క్లాజు

ఇకముందునుంచి ఇందు నూచింపబడిన బోర్డును విచారించినపిదప స్థానిక ప్రభుత్వమువారే దేవదాయమునుగాని ఈచట్టమునుండి మినహాయించవచ్చును. అట్టి మినహాయించుచు మార్పుట లేక రద్దుచేయవచ్చును.

(బి) నోటిఫికేషను గావించుటవలన స్థానిక ప్రభుత్వము వారిచట్టముయొక్క నిబంధనలను, లేక అట్టివారి ననుసరించి నిర్మింపబడిన నియమములనుగాని జైనమతదేవాలయములకు విస్తరింపజేయవచ్చును. అట్టి విస్తీర్ణము తమ కర్మముతోచిన నిర్బంధములకు, లేక మార్పులకు లోబడియుండునటుల ప్రకటింపవచ్చును.

అట్టి నోటిఫికేషను గావించుటకుముందు స్థానిక ప్రభుత్వమువారు తాము తలపెట్టిన ఉద్దేశమును దెలుపుచు పార్లమెంటుజూర్ని కెజులుగో ప్రమరించి, అట్టి దేవదాయములకు సంబంధించినవారికి, అట్టి నోటిఫికేషను ఎందు కివ్వరాదో కారణము తెలుపుటకు సరియగు నకాశమొసంగి, వారు ఆక్షేపణ లేవియైన యుండినచో వానిని విచారించినచో మాత్రమే పైవిధముగ జేయవచ్చును.

సత్యమూర్తిగారుపాదనపై మాట్లాడుచు స్థానిక ప్రభుత్వముం దిట్టి అధికారము నుంచుటకు తామాక్షేపింతుమనిబల్కిరి. మినహాయించుటకుగాని, రద్దుజేయుటకుగాని, మార్పులు గావించుటకుగాని సర్వాధికారము స్థానిక ప్రభుత్వమునందుచిన అనవరతము ఎన్నియో చిహ్నులు గలుగుచుండుననియు, దీని కంతముండ బోదనియు బల్కిరి. మెద్యూలు క్రింద సభవారికందరకును ఈ యధికార మొసంగుటకు మారు మెజారిటీయందున్న మంత్రివర్గమీ యధికారమును తన హక్కుగము జేసికొనుట దేవాదాయముల యొక్కగాని, ప్రజలయొక్కగాని నైతికాభ్యుదయమునకు భంగకరమని బల్కిరి. ఈ క్లాజునల మత సంస్థలు రాజకీయ సంస్థలుగ మారును. మతభోగ, వేదాంతవిషయములతో ప్రాధుబుద్ధువారు వక్రీకృతము, న్యాయశాస్త్రములతోను, కాలము గడువవలసినవగును. అధికారమునన్న పక్షము చేతులలో నిట్టి సర్వాధికారముంచుట నుచితమని బల్కిరి.

“3 వ క్లాజుయొక్క “ఎ” సబ్ క్లాజును” తీసివేయవలయునని యస్. ముత్యయ్య మొదలియారుగారు సవరణనుపాదించుచు దుర్నిర్వాహకత్వమును తొలగజేయుటయేబిల్లుయొక్క యుద్దేశమైనచో కొన్నిటిని తొలగించుటకు, కొన్నిటిని జేర్చుకొనుటకెట్టి కారణములేదనియు, కొంతకాలము వరకైనను దుర్నిర్వాహకత్వమును సాగనిచ్చుటకు కారణ మేమి

కట్నములు

జయమునకు ప్రధానముగా నుండవలసినది, ఆరోగ్యము. ధనము జయమును వెంబడించును. ఏతండ్రి తనకొమారులకు మేలుకొరడు? తన బిడ్డల ఆరోగ్యము నిశ్చయముగా తండ్రి స్వాధీనమునం దున్నది. గ్లాక్సోతో పోషించుట చే దీనిని అతడు చేయగలడు.

చాలకాలమునుండి కావలెనని వెతకుచుండి నట్టి గొప్పసంతతి పుత్రులను గ్లాక్సో తయారు చేయును. ఇతర తండ్రులు వారి అల్లం ద్రుకూడ వారిసంతతికి ఎడతెగని మహిమ గలుగుటకై ప్రయత్నింతురు.

THE VITAMIN MILK FOOD

ఆల్ఫ్రెడ్ యంగ్ అండు కో., లిమిటెడ్, (ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది.)

1886

(5)

తెలంగాణ ప్రెస్ నెం. 40 మద్రాసు.

యనియు, అందుచే బిల్లు మూలనూత్రమును అన్ని దేవాలయములకు వర్తింపజేయవలయు నని పల్కిరి.

కే. కోటిరెడ్డిగారు సవరణను బలపరచిరి. ఏ. యస్. కృష్ణారావుపంతులుగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఈమతసంస్థలు దేశమునందంతట అనేక జిల్లాలలో వ్యాపించియున్నవి గాన వివిధ జిల్లాలనుండి వచ్చిన ప్రతినిధు లుండెడి కాసబ సభవారి యందు కంటే స్థానిక ప్రభుత్వముం దీయధికార ముండుట సహజము గాదని పల్కిరి.

ఏ. రామసామి మొదలియారుగారు:—సత్యమూర్తిగారి సవరణ నాటేసించుచు రి సంగతినను సత్యమూర్తిగారి సభకు నూతనముగమన్నారని బల్కిరి. ఈ బిల్లునందు రాజకీయాభిప్రాయములేవియు దిగుమతి చేయబడలేదని బిల్లుయొక్క పూర్వ చరిత్రవలన జరియగలదని పల్కిరి. ఇదివరలో నొకమారు సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు “మతసంస్థలను మినహాయించు అధికారము స్థానిక ప్రభుత్వమువారియందే ఉంచవలయు నను సవరణ నుపపాదించినదియు దానిని మంత్రిగారు రామోదించినదియు సత్యమూర్తిగారు దీనిని గమనింపవలయుననియు విశ్వవిద్యాలయ సభ్యుడీ చర్చయందు రాజకీయాభిప్రాయముల దిగుమతిజేయుచున్నారనియు బల్కిరి.

సామి వెంకటాచలంకెట్టిగారు:—సవరణపై మాట్లాడుచు ప్రత్యేక రాష్ట్రస్వతంత్రాలన వచ్చునకు ప్రభుత్వము ఏయొక రాజకీయపక్షమునకుగాని జెందియుండుననియు, అందుచే ఈ యధికార మట్టిపాక్షికప్రభుత్వముచేతిలో నుంచుటవలన గలుగు ఇబ్బందులు చాల గలవని పల్కిరి. మంత్రిగారు తమ ఊహానింకొంత విస్తరింపజేసిన ఈ క్లాజునందలి అపాయము బోధపడగలదని పల్కిరి. గౌ॥ పానుగలు రాజుగారు రెల్లపుడు మంత్రిగ నుండజాలరు. ప్రతిపక్షమువారు అధికారములోనుండి ఈ క్లాజులోని అధికారము వారిచేతులలోనికివచ్చిన ఏమి సంభవింపగలదు. కావుననట్టి పాక్షికాభిప్రాయము నాకోపించుటకు అనకాశములేని వేరొక సంస్థనుం దీయధికారమును ఉంచవలయునని పల్కిరి.

గౌ॥ పానుగలు రాజుగారు మాట్లాడుచు సవరణ కనుకూలముగ జెప్పబడినవాదనలన్నియు చాలవరకు చెంగల్పట్టు ప్రతినిధి (ఏ. రామసామి మొదలియారు)గారిచే సమాధాన మొసంగబడిననని బల్కిరు. సవరణ నాటేసించిరి.

ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను. పోలుగొనగ 16 అనుకూలురు, 49 ప్రతికూలురు లెక్కింపబడిరి. ఉపపాదనబడెను.

అనుకూలురలో రా॥ బి॥ సి.వి. యస్. నరసింహరాజు, కె. కోటిరెడ్డి, పి. ఆంజనేయులు, ఏ. యస్. కృష్ణారావు పంతులు, సామి వెంకటాచలంకెట్టి, సత్యమూర్తిగారులు గలరు.

ప్రతికూలురందు ప్రభుత్వసభ్యులు, మంత్రులు, న. దేవేంద్రుడు, పి. సి. యతిరాజులనాయుడు, జా. కుప్పసామి, మువసా రాజు, బి. మునిసామి నాయుడు, పి. కేశవపిల్ల, కేమండ్రె, కె. నూర్యనారాయణమూర్తి, శేరభారెడ్డి గారులు గలరు.

సి. వి. వెంకటరమణయ్యగారు, ఆంకినేడు ప్రసాదు, టి. ఏ. రామలింగంకెట్టిగారులు తిబ్బతులుగ నుండిరి.

ఏ. బి. సబ్ క్లాజులు తీసివేయుటకు గావించబడిన ఉపపాదనలగూడ వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

3వ క్లాజులో “స్థానిక ప్రభుత్వ” మను పదము వచ్చెడి తావులందల దానికిమారు “హోటోర్న్ ప్రధాన న్యాయమూర్తి, లా మెంబరు హిందూదేవాదాయములకు భాగ్యులగు మంత్రిగారు గల ఒక సంఘము” అనుపదము జేర్చవలయు నని కె. కోటిరెడ్డి గారు సవరణ నుపపాదించుచు ఇట్టి సంఘమువలన ప్రజలకెవరికిగాని అనుమానము లుండకేరవనియు, ఈసంఘము అధిక గౌరవపాత్ర మగుననియు, పాక్షికాభిప్రాయములకు తావుండవలయు బల్కిరి. గౌ. పానుగలురాజుగారు సవరణ నాటేసించుచు ప్రధాన న్యాయమూర్తిగారిని ఇట్టిసంఘములో సభ్యుడుగ నియమించుట చట్టమున కనుగుణముగ నుండదనిరి. ఇంతకంటే మంచిసంఘమైన ప్రజలెల్లరను సంశ్లేషింపవలయు.

సత్యమూర్తిగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారును వారి పక్షమును సభలందు పార్లమెంటు రీతిగ గౌరవముగ మాటలాడుట నేర్చుకొనవలె నని పల్కిరి.

ఈ సవరణ మంత్రివర్గముయొక్క నిష్కాపట్య స్వభావమును పరీక్షించు చున్నదని పల్కిరి. పాక్షికాభిప్రాయముకు తావులేని ఒకసంస్థ కీయధికారమొసంగుట యొక్కమని పల్కిరి.

ఏ. రామస్వామి మొదలియారుగారు:—మాట్లాడుచు ప్రతిపక్షమువారు పాక్షికాభిప్రాయములచే నుత్సాహితులై ప్రజాపరిపాలనానూత్రిములనే ముంబగుటచున్నారనియు స్థానిక ప్రభుత్వముకంటేను సవరణయందు నూచింపబడిన సంఘ మెక్కుడు ప్రజాప్రతినిధిసంస్థ గాదనియు బల్కిరి.

పి. ఆంజనేయులుగారు మాట్లాడుచు మతవిషయములు ప్రస్తుత ముండెడి పాక్షిక ప్రభుత్వములచేతులలో నుండరాదని మాత్రమే తమపక్షమునా రావించుచున్నారని పల్కిరు. సవరణను బలపరచిరి. ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

ఇంతటితో నేటికి సభ ముగింపబడెను.

నెటిదినచర్య

హిందూధర్మాదాయచట్టము

సెటిల్మెంటుల గురించి అడ్వర్టైజ్మెంటు ప్రతిపాదన

కోరము లేకపోవుట

సన్నపురి శాసనసభ ఈ ముద్రయము 11 గంటలకు హిందూ ధర్మాదాయ చట్టమును చర్చించుటకు సమావేశమైనపుడు మునుగు 10 మంది సభ్యులైన నను హాజరు లేకపోయిరి. అందుపై ఎస్. సత్యమూర్తిగారు, కోరము లేకపోవుటచే సభను నిలిపి యుంచుటపై యందునని ఆక్షేపించిరి. అధ్యక్షుడు సభనంతట

గలయు జూచి కోరములేదని అంగీకరించి సభను 11 1/2 గంటల వరకును నిలిపియుంచినదిని ప్రకటించిరి సత్యమూర్తిగారు రంతేల స్టాడింగ్ ఆర్డరుల నొకమారు తిలకింపవలసినదని అధ్యక్షుని గోరిరి. కోరము లేనియెడల సభను మరునాటివరకును నిలిపి యుంచవలసినదని స్టాడింగ్ ఆర్డరులందు విధింపబడినది. అనిబంధన ప్రకారము సభను సోమవారము నాటికి నిలిపియుంచవలసి యుంచవలసియుండునని సత్యమూర్తిగారు నుడివారి.

సత్యమూర్తిగారు మాటలాడుచుండగా డివిజను గంటలు మ్రోగింపబడినది. వాని వలన అప్పడప్పడే బయలుదేరి వచ్చుచున్న ప్రభుత్వ సభ్యులను ఇతర సభ్యులను సభలోని కన్నీ వైపుల నుండియు పరుగెత్తుకొని వచ్చిరి.

ఈ లోపుగా అడ్వొకేటుజనరలు ప్రసంగించుచు, అధ్యక్షుడు కోరములేదని ప్రకటించుటకు ముందు సభ్యుల ను లేక క్లౌ పెట్ట వలె నని యు, మొదట నా విధముగ లెక్కపెట్టలేదు గనుక ఇప్పుడు లెక్కపెట్టవలసినదనియు గోరిరి. అధ్యక్షుడు లెక్కపెట్టి ఇప్పుడుకోరము గలదనియు నుడివారి. అధ్యక్షు డిప్పండిటుల నుడువుటక్రమ పద్ధతి గాదని సత్యమూర్తిగారు రిరి. అధ్యక్షుడు మొదట సభ్యులను లెక్కపెట్టెను. అప్పుడు పదిమంది కంటే నెక్కువలేదు. అందుచే కోరము లేదని ప్రకటించెను. అధ్యక్షుడు సభ సర్దుగంట కాలము నిలుపవలెనా? మరునాటివరకు నిలుపవలెనా? యనునది యే ప్రస్తుతప్రశ్న.

అధ్య. - భారతశాసన సభయందుగూడ అధ్యక్షు డొక దినమున కోరములేక సభను అర్ధగంటవరకు నిలిపియుంచెను. సత్యమూర్తిగారు ప్రత్యక్షైతర మొసగుచు కోరమున్నయెడల కార్యక్రమమును జరుపుట లేక యుద్దేశము గాదు గనుక - తన ఆక్షేపణ ను గురించి పట్టుపట్టనని నుడివారి. అంతట ప్రశ్నైతరములు గైకొనబడినవి.

రిసెటిల్మెంటుల గురించి చర్చించుటకు సభా కార్యక్రమము నావలెను

శాసనసభవారీయమునకు సాంద్రమండ, ప్రభుత్వమువారు చట్టవిరుద్ధముగను నిరంకుశముగను నిర్ణీతముగను సాగించుచు వ్చ రిసెటిల్మెంటు పనులనుగురించి చర్చించుటగాను సభా కార్యక్రమమును నిలుపవలెను అని జె. ఎ. సాల్వానాగారు పాదించుచు ఈవిషయము అత్యవసర మైనదనియు, ప్రజలందర యసంబంధించినదనియు రిసెటిల్మెంటువిషయమునను, భూమి నమ్ముల విషయమునను ప్రభుత్వములవారు అచిరకాలములో నీ శాసనసభలో ఓల్లల ప్రవేశపెట్టి అనుమతి నొందవలె నని జాయింటు పార్లమెంటరీ సంఘమువారుగూడ నూచించి యుండి రనియు నుడివారి.

గౌ|| మార్షబాంక్సుగారు (రెవిన్యూసభ్యుడు) ఈ విషయమును గుర్తుచు చర్చించుటవలన, నెట్టి ప్రయోజనమును నుండ లాదు. సభవా ర్షిప్రతిపాదన నంగీకరించినను ప్రభుత్వమువారి శాసనసభలో నెట్టిచట్టమును గాని ప్రవేశపెట్టుటకు కావ్యవధి లేదు.

అధ్య. - ప్రభుత్వమువారిచర్యలో చట్టవిరుద్ధ మగునదేమి?

జె. ఎ. సాల్వానాగారు: - శాసనసభవా రిదివరకు ప్రభుత్వమువారు దెచ్చిన ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును నిరాకరించిరి. పిదప చిరకాలములోనే మరియొక ల్యాండు రెవిన్యూ బిల్లును దెచ్చెదమని ప్రకటించిరి. కాని ప్రభుత్వమువారింతవరకు నెట్టి బిల్లును దేకుండగనే కాలము గడుపుచున్నాడు. సభవారి అనుమతి లేకుండ రిసెటిల్మెంటులను జేయరాదని శాసనసభవా రిదివరకు రెండు పర్యాయములు తీర్మానించియున్నారు. ప్రభుత్వమువారి తీర్మానములను గాలి కెరుగొట్టి, జిల్లాలలో రిసెటి

ల్మెంటులను జరుపుచున్నారు. ఇది చాల నిరంకుశమున చట్ట విరుద్ధచర్య.

అధ్య. - ఇందత్యవసరముగవిషయ మేమి? ఈ ప్రతిపాదన నంగీకరింపబడునెడల ఆపబడు రిసెటిల్మెంటు చర్య లేమై న గలవా?

జె. ఎ. సాల్వానాగారు: - ప్రస్తుత శాసనసభా కాలములో ప్రభుత్వమువారు చర్య దీనుకొనగలరని నాయుద్దేశము గాను.

అధ్య. - అర్దురు, అర్దురు. ఈవిషయ మత్యవసరమైనది గాదని నేను సంశ్చిప్తి జెందితిని. అందుచే నీ ప్రతిపాదన కనుమతినీ నిరాకరించితిని.

సప్లి మెంటరీ గ్రాంటు

గౌ. పానుగల్లు రాజాగారు ధర్మాదాయముల బోర్డునకు 60 వేల రూప్యముల ఋణము నిచ్చుటకు అనుమతి నొసగవలెనని సప్లి మెంటరీ గ్రాంటును గోరుచు ఇదివరకే బోర్డువారికి రు 150 వేలు ఋణ మొసగబడినదినియు కాని ధర్మాదాయముల వారు తమ విరాళముల చెల్లింపక మైకోర్టులో దావాలు దెచ్చుటచే దావాల సాగించుటకు బోర్డువారికే ధనముగావలసి వచ్చెననియు నుడివారి.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారి విషయమై చర్యను సోమవారమువరకు నిలిపియుంచవలెనని ప్రతిపాదించుచు ఈ విషయము చర్యకు వచ్చునని సభ్యుల కిప్పటివరకు జెలియలేదని యు, తినిన వ్యవధి లేక పోవుటచే సవరణల దెచ్చుటకు తమ కవకాశము లేకపోయిన దనియు నుడివారి. సవరణ అంగీకరింపబడినది.

మాడెంట్ల జనరల్ డి పబ్లికేషన్లలో "ఇకముందు నూచింపబడుబోర్డు" అనుచోట "ఇకముందు నూచింపబడు" అను పదములను దీసివేయవలయునను పి. వి. యస్. సరసింస్వా రాజగారి సవరణ చర్యలేక అంగీకరింపబడినది.

"ఇక ముందు నూచింపబడు బోర్డును విచారించి" అను మాటలకు పిదప "శాసన సభవారి సిఫార్సు గైకొని" అను పదములను జేర్చవలయునని ఆర్. శ్రీ ని వా స అయ్యంగారు సవరణ నుపపాదించిరి. దీనివలన ఏదేవాదాయములను చట్టమునందే మినహాయించుటకైన బోర్డునుమాత్రమేగాక స్థానికప్రభుత్వము శాసనసభ్యుల సిఫార్సుగూడ గైకొనవలసి యుండును. ఈవిషయము పాక్షిక రాజకీయముల కతీతమై యుండవలయు నని ఉపపాదకుల పల్కిరి.

యస్. కృష్ణన్ నాయురుగారు సవరణనెదుర్చుచు ఈసవరణ అంగీకరింపబడిన పాక్షిక రాజకీయములం దీవిషయము ఈ డ్యుబుదననియు, మంత్రి లేపక్షమువారైనను వారికి బహుసంఖ్యాకులబల ముండుననియు, అందుచే పాక్షిక రాజకీయముల నుండి తప్పుకొనవలసినదనియు, సవరణవలన ఉపపాదకుల అభిప్రాయమునకు కేవలము ప్రతికూలముననియు బల్కిరి.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు మాట్లాడుచు మినహాయించుటల నొసంగుట పరిపాలనావిషయము గాని జనరల్ సిద్ధాంతము గాదనిరి. శాసనసభయం దెల్లపుడు పాక్షిక రాజకీయములకు తావుండునుగాన ఈ సవరణవలన అట్టి నిష్పాక్షికత్వము చేకురబోదని పక్కిరి.

యస్. సత్యమూర్తిగారు సవరణపై మాట్లాడుచు ఈ సవరణ అంగీకరింపబడిన స్టాడింగ్ ఆర్డరులక్రింద ఈసభయందలి అన్ని పక్షములకు ప్రాతినిధ్యము గల ఒక స్థాయిసంఘమును నియమించి ఈ విషయమును చర్చించు అధికార మొసంగవచ్చుననియు బాధ్యతాయుతముగ శాసనసభ్యుల కీ విషయమందొ జ్యోక్యముండుట వాంఛనీయమనిరి. పిదప సవరణ వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

3-వ క్లాజ్ (ఏ) సబ్ క్లాజులో చివర "ఈ చట్టముయొక్క అన్ని లేక కొన్ని నిబంధనల నుంచి ఏదేవాదాయమును గాని మినహాయించవచ్చును లేక అట్టి మినహాయించు మార్పు జేయవచ్చును లేక రద్దు జేయవచ్చును" అను పదములలో "అన్ని లేక కొన్ని" అను పదమును "మార్పుజేయవచ్చు" నను పదమును తీసివేయవలసినదిగ సత్యమూర్తిగారుపపాదించిరి. మినహాయించుటల నొసంగునపుడు కొన్ని నిబంధనలను మాత్రమే తొలగింప నవసరములేదని పల్కిరి.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు ఉపపాదన నెదుర్చుటకు తామత్యంత సంతోషస్థాంతులమగుచున్నామని పల్కిరి. మినహాయించుటల దేవాదాయములయొక్క అధికారమును, అల్పదాయములపై ఆధారపడియుండునని పల్కిరి. అయాపరిస్థితులను బట్టి, కొన్ని నిబంధనలను వర్తింపజేయుటయు, నిర్ణయమును మార్పుజేయుటయు అవశ్యకమగునని పల్కిరి.

అడ్వొకేటు జనరలుగారు సవరణ నెదుర్చుచు ఈసవరణ మతనంధుల కెట్టి సౌకర్యమును గలుగజేయదని పలుకుచు మంత్రిగారి వాదనలతో ఖేదించిరి.

ఆర్. శ్రీనివాస అయ్యంగారు ప్రభుత్వమునందలి యధికార ముండుటవలన చట్టమును జెప్పిరి. సర్. టి. సదాశివయ్యగారు మాట్లాడుచు కొన్ని దేవస్థానములందు విలువగల వస్తువులు ఉపేక్షింపబడి పాడగుచున్నవనియు అట్టివాని విషయములో చట్టమునంతటి కొన్ని నిబంధనలు మాత్రమే వర్తింపజేయుటకు ధర్మకర్త లంగీకరించినదియు బల్కిరి. పిదప సవరణ వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను.

"మినహాయించుటలకు శాసనసభవారి ఆమోదము"

3 క్లాజ్ (బి) సబ్ క్లాజులో "స్థానిక ప్రభుత్వము నోటిఫికేషనుచేత జైన దేవాదాయముల కీ చట్టమునందలి నిబంధనలని పురింపజేయవచ్చును"ను భాగములో "నోటిఫికేషనుచేత" అనుపదమునకు పిదప "శాసనసభవారి తీర్మానముయొక్క" తీర్మానముచే బలపరుపబడి" అనుపదములను జేర్చవలసినదిగ ఉపపాదించిరి.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు సవరణ నెదుర్చుచు నోటిఫికేషను ఒసంగినపిదప అట్టి దేవాదాయములకు సంబంధించిన వారికిగల ఆక్షేపణలేమియో తెల్పుటకు సంపూర్ణావకాశముండుననియు, ఇది కేవలము పరిపాలనావిషయ విషయవలసిన విషయముగాన శాసనసభకెట్టి జ్యోక్యముగాని ఉండుట అవసరము గాదని బల్కిరి.

యస్. కృష్ణన్ నాయురుగారు సవరణనెదుర్చుచు ఇంతకు ముందు చర్చింపబడిన సవరణ కనుకూలముగ జెప్పబడిన వాదనలే దీనికిని అనువర్తించుననియు, సవరణవలన గలుగు ఫలిత మేదియు లేదని పల్కిరి.

సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు శాసనసభ్యులు గావించెడి శిఫార్సు ప్రభుత్వముపై నిర్బంధము గాదనియు, శాసనసభ్యుల అభిప్రాయముల నీవిషయములో దెలిసికొనుటయు క్రమమున, పరిపాలనావిషయములందైన శాసనసభ్యుల సమ్మతి గల్గెనుటవలన గలుగునట్లు మేమియు లేదని పల్కిరి.

తులసిరాముగారు సవరణను బలపరచుచు సవరణ నిరపాయకరమును అవసరమునని పల్కిరి. స్థానిక ప్రభుత్వముక్క కలము పోటుతో చట్టము క్రింద హిందూ దేవాదాయము ను జైన దేవాదాయముగ జేయవచ్చుననియు ఇట్టి విషయములో నైన శాసనసభ్యుల అభిప్రాయమును దీసికొనవలసియు మంత్రిగారి నిరంకుశత్వమునకు మరింత ప్రబలిదర్శనముగ నుండగలదని పల్కిరి.

ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీగిపోయెను. పోలు గైకొనగ 22 అనుకూలురు, 89 ప్రతికూలురులచే సవరణ ఓడినటుల ప్రకటించబడినది. సర్ టి. సదాశివయ్యగారు, పి. వెంకటరమణారావు, ప్రభాకరకే తంపను గారలు తలపట్టుక నుండిరి.

3 వ క్లాజ్ తీర్మానింపబడి చట్టమునందు జేర్చబడినది. "100 సం॥ లకు పైబడిన మతముల

మినహాయించవలెను"

4 వ క్లాజ్
"ఈ చట్టము తీర్మానింపబడిన 5 సం॥ లకు సంవత్సరాదాయము చే వాలయమునకు రు 500 లుకు, మతమునకు రు 250 లకు అల్పముగ ఆదాయముగల సంస్థలను ఈ బిల్లునందే మినహాయించవచ్చునను "నాలుగవక్లాజులో" 100 సంవత్సరములనుండి వచ్చుచున్న లేక అంతకు మైగ వయస్సుగలిగిన వ్యక్తులు" అని జేర్చవలయునను సవరణను పి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారుపపాదించుచు కొన్ని బ్రాహ్మణ్యబ్రాహ్మణముతములపరిపాలన తామెరుంగుదనునదియు వానిలో చాల భాగము సక్రమముగ పరిపాలింపబడుచున్నవనియు, మతాధిపతులు తమమతముల మినహాయించుకొరకు బోర్డునకు దరఖాస్తుబెట్టుకొనుట తమ గౌరవలోపముగ తలంపెదనని పల్కిరి. 1:0 సంవత్సరములకు పైబడిన మతములపై అగ్రముపరిపాలననాలోపించుటకు పీఠులేదనియు, బోర్డుస్థాపించబడిన 20 మాసముల పిదప ఒక్కముసముమాత్రమే పరిగ నిర్వహించబడుట లేదని బోర్డు అధ్యక్షులు దెప్పిరనదియు అందుచే ఒకటిరెండుదన్న మతములన్నియు క్రమముగ నిర్వహించబడుచున్నవని పల్కిరి.

గౌ|| పానుగల్లు రాజాగారు సవరణనెదుర్చుచు దాదాపు ముగియున్నది 100 సం॥లకు పైబడినవేయనియు, ఈసవరణ నంగీకరించిన మతములెల్ల తొలగింపవచ్చుననియు, బ్రాహ్మణ్యముగాని, బ్రాహ్మణేతరమతముగాని అక్రమనిర్వహణముండినచో దానికి బిల్లు వర్తింపబడజేయవలెనని పల్కిరి.

పి. వి. వెంకటరమణయ్యంగారు: - 100 సం॥లోపల స్థాపించినమతములు చాల గలవు.

ఆర్. శ్రీనివాసాచార్యులగారు ఉపపాదనను బలపరచుచు ఒక శతాబ్దమునకు ముందు స్థాపించబడిన మతముల మినహా యిందుట న్యాయమని పల్కిరి.

శ్రీ సత్యమూర్తిగారు సవరణను బలపరచుచు 100 సం॥లు నిలువజాలిన సంస్థ ప్రక్రమముగ నిర్వహించబడగలదనుట నిర్ణయపరచుచును. మతములలో అధికభాగము 100 సం॥లకు పైబడినవి గావనిరి. ఈసవరణ సంగీకరించిన వెనుకటి నిర్ణయముతో జోక్యము గలిగించుకొనుటగాదు. కావున ఇట్టి మతములను మినహాయించదగునని కోరిరి.

డి॥ బి॥ పి. కేశవశిల్పిగారు సవరణనెదుర్చుచు తాము తెంగళ బ్రాహ్మణేతరునిపక్షము వహించి మాట్లాడుచున్నామనిరి. తా మనేక పూర్వముల నెరుంగుదుమనియు వానిలో అధికభాగము దుర్మిర్యాపక మొనర్చబడుచున్న వనియు, దేశీయులచే నిర్మితమైనబోధలో విశ్వాస ముంచలయునని పల్కిరి.

టి. ఏ. రామలింగశిల్పిగారు సవరణనెదుర్చుచు మతములపై తనిఖీయింపబడునని అంగీకరింపబడినపుడు ఆమతము యొక్క సంవత్సరములనుబట్టి ప్రత్యేకింపబడుట అనావశ్యకమనిరి. తామెరిగినంతవరకు ఆ సేకమతములం ద్రక్రమనిర్వహణము గలదనిపల్కిరి.

ఉపపాదన వోటుకు బెట్టబడి వీరిపోయెను.

అంతట సభ్యు లుపాహారములకై లేచిరి.

అతిబాల్య వివాహములవలన కలుగుచున్న అనర్థకములు

“హిందూసంఘస్థితి వంగరాష్ట్రమునం దెటులున్నదో యితరరాష్ట్రములందును అటులేయున్నది. ఇంకను అభ్యాష్ట ముగకూడ నుండవచ్చును. హిందువులలో ముఖ్యముగా నిమ్న జాతులలో అతి బాల్యవివాహములు చాల హెచ్చుగానున్నవి అందువలన వితంతువులకు బాలికలసంఖ్య విక్సిలి హెచ్చుగా నున్నది. వంగరాష్ట్రమున డాం, చమారు, నామశూద్ర, కైవర్త (పల్లెవారు), కులములలో నీదురాచారము విక్సిటముగానున్నది. వంగరాష్ట్రమునందలి జనసంఖ్యలో యీకులములవారే విక్సిలి హెచ్చుగానున్నారు.” అని వంగరాష్ట్రమునుండి ఒక విశేషిని వ్రాయుచు లెక్కలనుగూడ నాకు పంపెను.

1. బాల్యవివాహ పద్ధతివలన కేలకొని బాలురును, బాలికలును జీవచ్ఛవము లగుచున్నారు.

2. సంపూర్ణ వికాసము కలుగకముందే స్త్రీపురుషులు సంభోగించుచుండుటచే వారికి పుట్టెడు బిడ్డలు ఒక్కవరములగుచున్నారు.

3. ఇట్టి సంభోగ పద్ధతివలననే శిశుమరణములు మిక్కిలముగా నున్నవి.

4. ప్రతి సంవత్సరమున కేలకొని బాలికలు విధవలగుచున్నారు. వారిలో చాలమంది వ్యభిచారాది దుష్కార్యము లొనరించుచు సంఘమునకు మహాపకార మొనరించుచున్నారు.

5. హిందూ సంఘమున జనసంఖ్య క్రమముగా తగ్గిపోవుచున్నది. బలమును ధైర్యమును నీతిని అంతరించుచున్నది. అని గూడ ఆ విశేషిని వ్రాసెను. ఇది ముఖ్యముగా చదువ దగినది. (మో. క. గాంధీ. ఎంగు యిండియా 26-8-26)

దక్షిణాఫ్రికాలో వర్ణనిరోధచట్టము

గనుల పరిశ్రమల కాఖనారినుండి అచట భారతకాంగ్రెసు సంఘములవారి కిటుల లేఖవచ్చినది.

“మీరు 14 వ తేదీని గనులచట్టము సవరణనుగూర్చి రాజ ప్రతినిధికి పంపిన తొలివార్తనుగురించి కొన్ని చట్టములు న్యాయ విరుద్ధములని న్యాయాధిపతులు తీర్పుచెప్పక ముందుండెడిస్థితి నే మరల కాలక్రమమున నెలకొల్పవలె ననియే దొరతనముపారు సంకల్పించిరి. ఆరోగ్యమును భద్రమును కలుగుట కిది అవసరము.

కోట్లవారు తీర్పు చెప్పటకు పూర్వమున్న స్థితిగూడ నిపుడు మార్పణలయకొనలేదు. దానిని మార్చదలచినపుడు ప్రజలందరూ ఆక్షేపణలను తెలుపబడుట కవకాశ మియ్యబడును.

కావున మీరు యీ సమయమున గవర్నరు జనరలు చూచుటవలన నెల్లాభమును కలుగదు. అని ఆ లేఖలో నున్నది.

అనగా ప్రస్తుతము కఠిన పద్ధతులవలంబించరుగాని అంతకంటె మరెట్టి సదుపాయమును చేయరు. ఇక ముందుగూడ కఠినపద్ధతుల వలంబించరని చెప్పుట కాభారమేదయును లేదు. అట్టి కఠిన పద్ధతులకు ప్రజలు సంసిద్ధులు కావలెనను నూచన గూడ అందుకలును. చెట్టిబంధనను వెంటనే అనులు జరిపినను లేక ఆమోదించి సిద్ధముగా నుండుకొనిననుగూడ నది హానికరమే యగును. (మో. క. గాంధీ ఎంగు యిండియా 26-8-26.)

కాంగ్రెసు అభ్యర్థులకే వోటుజేయుడు

ఆంధ్ర రాష్ట్రము

వోటురులకు వోచ్చరిక

రానున్న నవంబరు మాసము దేశముయొక్క భావిస్థితిని నిర్ణయింప నున్నది. పరాధీన దేశమందు ప్రజాపక్షము ప్రభుత్వపక్షము తప్ప వేరొండుకట్టికి తావులేదు. సంస్థల కెల్లను తల్లియగు కాంగ్రెసు సంస్థ ముప్పదిమూడు కోట్ల భారతీయులపక్షమున చేబాచి మీతోడ్పాటు నాశించుచున్నది. తల్లిపిలుపు నాలించి జననియాజ్ఞ నొదల దాల్చి స్వీయధర్మమును నిర్వర్తించు కొను వారలే స్వరాజ్యమును సాధింపగలరు.

అఖిలభారత కాంగ్రెసు సంస్థచే నియమింపబడిన ప్రజాప్రతినిధులు ఆంధ్రనాయకవనరు లీదిగువ జేర్కొనబడినవారికే మీ వోట్ల నొసంగి కాంగ్రెసుపట్ల గల మీయనుపమాన భక్తివిశ్వాసముల బ్రకటించి కృతకృత్యులు గండు !

భారత శాసనసభ

గంజాము; విశాఖపట్టణము:— శ్రీయుత వరహగిరివెంకట శాస్త్రిగారు.

తూర్పు, పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలు:— ... ఆంధ్రకేసరి టంగుటూరు ప్రకాశంపంతులుగారు.

దత్తమండలములు; చిత్తూరు:— ... సి. దొరసామి అయ్యగారు.

గుంటూరు; నెల్లూరు:— ... బత్తెని. పెరుమాళ్లనాయుడుగారు.

మదరాసు:—(మహమ్మదీయస్థానము) ... ఉమాఅలీషాకవి. నయ్యదు ముర్తూజాసాహెబు

చెన్న నగరము(మహమ్మదీయేతరస్థానము)...శ్రీ యస్. శ్రీనివాసాచార్యులు [గార్లు

రాష్ట్ర శాసనసభ

గంజాము:—

శ్రీయుత వరదా కామేశ్వరరావునాయుడు;

... శశిభూషణరథో మహాశయో;

... ఉన్నవ రామలింగం గారలు.

... వసంతవాడ బుచ్చి సుందరరావుగారు,

... చింతలపాటి వేంకటసూర్యనరసింహరాజుగారు

... పూసపాటి కుమారవెంకటపతిరాజుగారు

... బులుసు సాంబమూర్తిగారు.

... బిక్కిని వెంకటరత్నంబాదరిగారు.

... కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడుగారు

... దండు నారాయణరాజుగారు,

... మోతే నారాయణరావుగారు.

... అయ్యదేవర కాశేశ్వరరావుగారు

... కొల్లిపర సూరయ్యశాదరిగారు.

... పిల్లలప్పరి ఆంజనేయులుగారు

... గోగినేని రంగనాయకులు చాదరిగారు.

... కోట జయరామరెడ్డిగారు.

... ఆమంచర్ల సుల్ఫు కృష్ణరావుగారు.

... పొణకా గోవిందరెడ్డిగారు

... కొండుూరు వెంకటశివరాజుగారు

... కె. కోటిరెడ్డిగారు

... ఎ. పరశురామాచార్యుగారు.

... చీమలవాగుపల్లి నారాయణరెడ్డిగారు.

... బి. ఓబిరెడ్డిగారు.

... యస్. శంకరరెడ్డిగారు

... గాడిచర్ల హరిసర్వోత్తమరావుగారు

... పి. శివరావుగారు.

... సామి వేంకటాచలంశెట్టిగారు

... వి. మాళివామణి పిళ్లెగారు

... పి. భక్తవత్సలునాయుడుగారు

... డాక్టరు. బి. యస్. మల్లయ్యగారు.

... (మహమ్మదీయస్థానము) ఆబ్దుల్ హమీదుఖాను

నర్సారూరు (మహమ్మదీయస్థానము): ... నజీరు అహమదుగారు [గారు

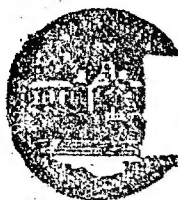
నెల్లూరు, గుంటూరు, చిత్తూరు:— ... మహమ్మద్ ఖాజామొహదీన్ సాహెబుగారు

దత్తమండలములు:— ... నయ్యదు మొహదీన్ ఖిద్రీగారు

చెన్న పురి విశ్వవిద్యాలయము:— ... యస్. సత్యమూర్తిగారు

దక్షిణ ఇండియా వర్తకసంఘము:— ... సి. గోపాలకృష్ణగారు

మధ్యజిల్లాలు (భారత క్రైస్తవసంఘము):— ... డి. కొశంపై గారు

మహాప్రవాహము

చెన్నైకి అన్నదాన సమాజము:— ఆగస్టు నెలలో 4460 పేదలకు అన్నదానము జరిగెను. సగటున దినమునకు 144 మందికి. ఇందు 2027 గురికి ప్రత్యేక విరాళముల నుండి 1599 గురికి స్థిర విరాళముల వడ్డీనుండి వెచ్చించబడును. 9 తేదీన అత్యధిక సంఖ్య 300 మందికి అన్నదానము జరిగెను.

అరుంధతీయ మహాసభ:— ఈ సభవారిచే స్థాపించబడిన రెండు పెరంబూరు పులియంతోపు రాత్రి బహుళ 5 వ వార్షికోత్సవము 5 వ తేదీ సాయంకాలము 4 గ. సభామందిరమున 48 పెరంబూరు హైకోర్టునందు జరుగెను. రా. బ. టి. జరదరాజులు నాయకుగారు అధ్యక్షత వహించెదరు. శ్రీ. సుతి అలిమేలుమంగళాచార్యుగారు ఉపన్యసించెదరు.

ఎన్నికల ప్రచారము-సభలు:— జిల్లా కాంగ్రెసు వారి యాజమాన్యమున అదివారం 5 వ తేదీ 6 గంటలకు తిలకు ఘాటు సమన్వయకమిషన్ కాంగ్రెసు అభ్యర్థుల బలపరచుటకు సభ జరుగెను. ఎన్. శ్రీనివాసయ్యంగారు, సత్యమూర్తి, స్వామి వెంకటాచలం చెట్టి, ఓ. కందస్వామి చెట్టి మున్నగువారు పాల్గొందురు.

రాకపోకలు:— ట్యూబుల క్లోసింగు పనులపై డాక్టరు ముత్తుగారు భారతదేశ పర్యటనము ముగించి నేటిదినము ఉదయం చెన్నైకి వచ్చిరి.

రైల్వేల గవర్నరు మెంటు ఇన్స్పెక్టరు కనలు కలిగారు నేటిదినం ఉదయం చెన్నైకి వచ్చిరి.

ఫీట్ ఇంజనీయరు మోల్సునగారు కోయంబుత్తూరుకు బొబ్బిలి వహారాజుగారు బొబ్బిలికి మేజరు బరన మర్దాకుగారు బొంబాయికి నిన్నరాత్రి వెళ్లిరి.

విచారకరమగు మరణములు:— మార్చిలో గుఱి బాధపడుచున్న 50 సంవత్సరముల వయస్సుగల శ్రీ వాకల పేట చెరువులో గుడ్డులు ఉతుకుచుండగ మార్చివచ్చి పెరువులో పడెను. మరణించునంతవరకు సమాధమున సహాయు చేయవలెనని తేజపోయిరి. ఇన్స్పెక్టరు హంకిన్సను రు మరణ విచారణ జరిపెను.

కృష్ణాపేటలో రెండు సంవత్సరములు వయస్సు గల బిడ్డలు ఇంటిలో ఆడుకొను చుండెను. తల్లి లేని సమయమున పొమ్మిదా యున్న బిడ్డలను తప్పెలను తాకగ నుడుకుచున్న న్యాయుగంజి బిడ్డపై పడెను. పల్లంతయు కందిపోయెను. నువ్వులికి బిడ్డను తీసికొనిపోయిరి గాని నిన్నరాత్రి బిడ్డ మరచెను.

ఇండియన్ బ్యాంకు

ఆగస్టు 31 తేదీలో అంతమయ్యే నెలకు ఆయవ్యయ క్రిక:

వ్యయము	రూ.
నింపబడిన మూలధనము	127928 0 0
వనిధి	70000 0 0
గోడెట్టు	10560929 7 10
స్వ పెరుకాంట్ల	67558 15 5
రమణు	115404 0 6
మొత్తం	12728117 7 9
ఆదాయము	
లు పెట్టుబడి	10815547 6 7
గ్రంథ భవనము	108722 5 9
సప్తాకు	41255 4 10
ఇన్న బిల్స్	67558 15 5
ములు	90250 7 5
గ్రంథాలవద్ద నగదు	2104797 15 9
మొత్తం	12728117 7 9

శాసనసభ ప్రశ్నోత్తరములు

గ్రామోద్యోగులు

జె. ఎ. సలదానాగారు:— గ్రామోద్యోగులను తిరిగి నియమించుటనుగూర్చి ఏమియేర్పాటులు జేసిరి? ఉ:— దీనిగూర్చి 1926 జూలై 30-వ తేదీన ప్రకటన గావించబడెను. అందు వివరముగ తెలియజేయబడెను.

కరణముల అధికారము

ఎ. చిదంబరనాథుడు:— కరణము గ్రామమున పలువద్ద గుమాస్తాయగునా? కరణములకు గ్రామసాఖరులపై అధికారము గలదా?

ఉ:— గుమాస్తాయనగా యేమిఅరమా దానిబట్టి తెలియగలదు. కరణము మునసబునకు క్రిందిఉద్యోగి అని అర్థము గునో తప్పదు. కాని కరణము మునసబునకు గుమాస్తాలవలె సహాయము జేయవలెను. కరణమునకు గ్రామసాఖరులపై స్వయముగ నేమియ అధికారము లేదు. వారిచే పనులు జరిపించుచుండవలెను. వారు సరిగ పనిచేయుననుచో రిపోర్టుజేయవలెను.

శ్రీల సేవాసదనము, మైలాపూరు

మార్గరేటు ఇ. కజన్సుగారు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు:— ఈ సంఘమును చేతిపనుల నేర్పు తుగతి బాగుగ కొనసాగుచు న్నుది. 60 మందికి వైగా నేర్పుకొనుచున్నారు. ఒకరు కోరగ నూరు పేముకుప్పిలు తయారుజేయుచున్నారు. అవి పూర్తి గావచ్చినవి. పని జూచి అందరు సంత్సరించెదరి. ఇంక నెవరైన కోరినచో తయారుచేయించెదరు. గవర్నరు మెంటు ఇన్స్పెక్టరులు ఇన్స్పెక్టరులునుండి ఒక ఉపాధ్యాయురాలిని బిలచ్చియాపెచే మేజోస్టు అల్లుట కుట్టుట పని నేర్పించుచున్నారు. బనియనులు మున్నగునవిగూడ తయారుజేయుదురు.

తునిరాజుగారు యీసంస్థయందు శిక్షణబొందు తెలుగు శ్రీకృష్ణ ధనసహాయము జేయుటకు గాను రూ. 180 ఒసంగిరి. నే రొక స్కాలరు షిపు గూడ గలదు. రాదలవినవారు వెంటనే తమయోగ్యతల దెబ్బపును దరఖాస్తు లంపుకొనవలెను. 18 ఏండ్లకు మించిన ఆరోగ్యవంతులగు యువకులు, స్వభావ వ్రాయ చదువ నేర్చినవారు గావలెను. వితంతులైన మంచిది. దీనికి చేరిన హోస్టలునందు యింకనిదొడ్డి భోజనవసతి గలదు. ఇందు చేరు బాలికలకు ప్రైమరీవరకైన విద్య నేర్పుట అవసరముగ తోచెను. కావున గానము, తమిళము ఇంగ్లీషు నేర్పుటకు తగిన యేర్పాటులు జేయబడెను. ఉదయం 7-9 గ. వరకు శిశుసంరక్షణ 10-11 గ. వరకు భాషాజ్ఞానము 12½ నుండి 4½ వరకు చేతి పనులు నేర్పబడును. నాలుగు వ్యక్తులు పనిజేయుచున్నవి. పూర్తిగా అక్కడనే పనిజేయుగల్గు నేతపనియందు దనుభవముగల శ్రీ కావలెను. ఆమెకు పనినిబట్టి జీతమొసంగబడును. ఇంక నెక్కువ వివరములు తెలియగోరువారు "ఉదయవనం" రాయ పేట హైకోర్టు, సంస్కృత కాలేజీవద్ద అని వ్రాయవలెను.

నోటీసు

లేటు భమిడిపాటి మల్లికార్జునుడుగారికి రావలసిన ప్రాసోటు బాకీకి మల్లికార్జుని కాకినాడ సబుకోర్టు S. C. 785/25 దు దావా ప్రకారం పిక్రినిపొంది సామ్యు రాబట్టు కొనుటకుగాను పిటిషనర్ల అడుగుమల్లి నుబ్బయ్య, యీ శేషయ్యగార్లచే పెద్దాపురం డిల్లీ మనసలు కోర్టులో O. P. 18/26 నెంబరున వారసత్వపు సర్టిఫికేట్టు నిమిత్తం దాఖలుకాబడిన పిటిషను ది 18-9-26 తేదీకి వాయిదా అయివున్నది. గన్యు అందుకు ఆక్షేపణలు వున్నవారు సదరు తేదీన 11 గంటలకు కోర్టుకు హాజరయి తెలియపర్చుకోవలెను

పెద్దాపురం } కోశీ శేషగిరిరావు
2-9-26 } పిటిషనర్ల వకీలు.

విద్యార్థులు కావలెను

మోటారుకారులను నడపుటకు, ఆందుకు సంబంధించిన మెకానిజము పూర్తిగా నేర్పుకొనుటకు విద్యార్థులు కావలెను. 832 ప్రాప్యేక్షకుడు ఈదిగవ విలాసమునకు నాయుడు.

Principal
SRI RAM MOTOR SCHOOL
(Recognised by the Govt.)
The Best Equipped Motor School
Walajah Road
Tel. 3444 Madras

వాతావరణస్థితి

1926 సం॥ సెప్టెంబరు నెల 4-వ తేదీ శనివారము

ముఖ్యజిల్లాలు	గత 24 గంటలలో అత్యధిక వర్షము	గత 24 గంటలలో అత్యల్ప వర్షము	గత 24 గంటలలో వర్షము	వీలైన 1-వ తేదీనుండి వర్షము	సాధారణముగ సంవత్సరమునకు పొందవలసిన మొత్తము
గోపాల్ పూర్	86.4	78.9	...	18.41	— 8.07
విశాఖపట్నం	81.2	78.1	0.08	12.17	— 8.20
కాకినాడ	84.0	76.8	0.88	28.16	+ 11.10
మచిలీపట్నము	87.1	76.4	0.27	15.20	— 3.60
కర్నూలు	90.9	76.6	...	6.83	— 6.80
బళ్లారి	98.0	75.4	...	8.43	— 8.11
అనంతపురం	7.12	— 2.47
కడప	90.6	73.2	1.24	18.00	+ 4.52
నెల్లూరు	94.1	77.1	...	10.95	+ 3.18
మద్రాసు	94.3	75.3	...	7.74	— 8.41
కడపూరు	92.3	78.6	...	7.02	— 8.19
నీలము	98.9	77.4	...	8.08	— 6.82
కోయంబుత్తూరు	89.2	72.2	...	4.78	+ 0.28
తిరుచనాపల్లి	101.4	78.0	...	7.22	— 0.27
నాగపట్నము	91.9	80.6	...	1.85	— 5.54
మనూరు	98.1	76.8	0.51	8.76	— 4.62
హంబక్	88.1	80.6	...	0.19	— 1.32
తిరునల్వేలి	0.58	— 0.96
తిరువేండ్రము	85.0	75.9	...	24.41	— 1.03
కొచ్చిక్	84.5	76.4	...	74.57	+ 9.33
కాలికట్టు	88.4	75.7	0.21	95.48	+ 14.60
మంగళూరు	85.1	75.7	0.02	83.79	— 8.89
తెంగళూరు	90.3	68.2	0.58	8.92	— 4.37
మేరకూరు	71.6	62.4	0.02	91.88	— 8.89
కొడైకనాల్	65.4	53.2	0.01	18.88	— 3.11

సర్కారులు:— కాకినాడలో 0.88 మిల్లీమీటరు ములూ 0.27 వర్షించెను. విశాఖపట్నములో చిరుములలు పడెను. మేఘములు విస్తారముగనున్నవి. కళివేడిమి 8½ నుండి 5½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి కాకినాడలో 2½ డిగ్రీలు తక్కువ.

దక్కణ:— కడపలో 12 గంటలు వరుసగా 1.24 వర్షించెను. మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. కడపలో ఆర్ద్రత ఎక్కువ. ఇచట పగటివేడిమి 8½ డిగ్రీలు తక్కువ. రాత్రివేడిమి 8 డిగ్రీలు తక్కువ. కర్నూలులో ఆర్ద్రత తక్కువ. రాత్రివేడిమి 2½ డిగ్రీలు ఎక్కువ.

కర్నాటకము:— మేఘములు విస్తారముగ నున్నవి. శీతోష్ణస్థితి మామూలుగ నున్నది. అచటచట చినుకులు పడవచ్చును.

ఎన్. ఆర్. యు. సామూలు.

వాతావరణావస్థాదాత.

స్థితిగర్భాలు

యినుప మూలచట్టాలు, జి. చట్టాలు, గుండుకంబులు, చదరకంబులు, యినుపపాటాలు, కిలపిహాయలు, కలాయి వంకర తగుళ్లు, కలాయి వేలి ముళ్లకంబులు, యకొసాల్పేండడు మెట్టలు, సిమంటు, కలాయిగొట్టాలు, యినుపగొట్టాలు, రైను మిల్లుసామానులు వగైరా. మిక్కిలి తక్కువధరకు విక్రయించెదము. (2818)

శ్రీకృష్ణ యింజనీయరింగు కంపెనీ,

825, తంబుకెట్టిపిడి మద్రాసు.

చుండుకునూనె సిసా 1-కి 0-6-0

వేలకుమందు వెల సిసా 1-కి రు. 0-4-0

ఈ నూనెను తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మమునకు వెండ్రుకలకుహాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు లెక బొంబాయి

విలారు
(స్వకీయ విలేఖరి)

మృగసింహుల ఎన్నికలు

రాజోపు నవంబరు నెలలో ఖాళీయగు ఏడుస్థానములకు తిరిగి ఎన్నికల హడావిడి ప్రారంభమైనది. ఈనెల 9-వ తేదీని ఎన్నికలు ఏర్పాటుచేయబడినవి. 27-8-26 తేదీని నామినేషనులు దాఖలు చేయబడినవి. మూడవవార్డులో ఖాళీయైన స్థానమునకు ప్రస్తుతపు కాన్సిలరును చైరునును పార్టీకి చెందినవారను అను వన్నెంరెడ్డి వేదాంతరావుగారును వారికి పోటీగ మహమదు జార్ ఆలీసాహేబుగారును అభ్యర్థులుగ నిలిచిరి. వార్డు నాల్గు రెండుస్థానములకు ప్రస్తుతపు కాన్సిలరులగు రాజాభుజంగ రావుబహదరు, కంభంపాటి కన్నయ్యగార్లతోపాటు గజవల్లి రామచంద్రరావుగారును మానేపల్లి సూర్యనారాయణగారును దామరాజు సత్యనారాయణగారును గూడ నిలిచిరి. అయినవ వార్డు రెండుస్థానములకు ఇప్పటి కాన్సిలరులగు మోలే నారాయణరావు జమీందారు తమ్మన మాణిక్యముగార్లను వీరికి పోటీగ వైర్సునుపార్టీకి చెందిన. మా మామూలు ప్రత్యర్థికోప్పల కుబ్బయ్యగారును నిలిచిరి. పదవవార్డు రెండుస్థానములకు ప్రస్తుతపు కాన్సిలరుగు బడేటి వెంకట్రామయ్యనాయుడు, ఈడర వెంకట్రావుగార్లకు పోటీగ కార్తికపత్తునునకు చెందిన కర్ర అప్పల స్వామి, ఈడబ్బి రామన్నగార్లు నిలిచిరి.

ఒక సంవత్సరముకంటెను మరియొకసంవత్సరము మా మృగసింహుల ఎన్నికల తి ప్రా ము ఖ్య ము ను వ మీ యు చు న్న వి. దీ ని కి గా ర ణ ము మా చై రు మ ను గా రి చర్యలే. గతసంవత్సరము తనకువ్యతిరేకపత్తునునకుచెందిన మహమదు అబ్దుల్ గని, కాశీబట్ల రామకృష్ణకృష్ణగార్లు నామినేషనులనుఅన్వాయముగను అక్రమముగనుత్రోసివేసివీ ప్రకారం దోశనమును గలిగించెను. ఈ రెండు సంవత్సరములలోను గూడ వ్యవహారము రచ్చకెక్కి మరల నెన్నికలు జరుపుటకు ఉత్తర వయ్యెను. ఎన్నికలు జరుపబడగా వైచారిద్రునుదిగ్విజయాలైరి.

ఈ సంవత్సరముకూడ మా చైరునునుగారు కొంత యాం దోశనమును గల్పింప బూనుకొన్నట్లు గన్పట్టుచున్నది. ఒక సాహసకార్య మొనర్పబడినది. అదేమియన, తాన 10వ వార్డు నకు అభ్యర్థిగా నిలిచియుగూడ ఆవార్డునామినేషనులను తానే దాఖలు చేసికొనుట. ఎన్నికల నిబంధనల ప్రకారము చైరునును అభ్యర్థిగా నుండవలసినపుడు ఆ వార్డు ఎన్నికలకుసంబంధించిన యావత్తు చర్యయునై న చైరునునుగాని, నైనుచైరెను లేనినట్లు కాన్సిలువారునియోగించినవేరొక కాన్సిలరుగానిజరుపవలసియుం డెనునామినేషనులను దాఖలుచేసికొనుటకు నుమాలోకంటకు పూర్వము చైరునునుగారు నైను చైరునునుగారికి రమ్మని ఉత్తరము వ్రాసివేసిరి. కాని నారాసయ్యనునకు యింటివద్దతేక కనబడలేదు. అంతట చైరునునుగారు తానప్పటివరకు అభ్యర్థిని కాననియు తననామినేషను దాఖలైనదరిమిలామాత్రమేఅభ్యర్థి నగుచుననియు వివరితార్థమును గల్పించి తానే నామినేషనుల నన్నిటిని దాఖలు చేసికొనెను. ఇయ్యది ప్రతివారికిని యాశ్చర్యమును గలిగించెను. తానా వార్డునకు నిలువగోరి యిప్పటికి రెండు మాసములకు పూర్వమునుండియు వోటర్లతో సంప్రదించుచుండి యుగూడ తానభ్యర్థిని కాననుట యెంత సమంజసమా తెలియదు. మరియు తానభ్యర్థియేకాక తానే నామినేషనులను దాఖలు చేసికొనుట సక్రమమేయైననో ఆరు నిమిషమున నైను చైరునునుగారికొరకు వర్తమానమంపసేలి కార్తికపత్తు అభ్యర్థి లిరువురును చైరునునుగారు అభ్యర్థిగనుండి నామినేషనులను స్వయముగ దాఖలుచేసికొనుట యక్రమమని పిటిషనులను దాఖలు చేసిరి. గవర్న మెంటునకును కలెక్టరునకునుగూడ పిటిషనులను బంపిరి.

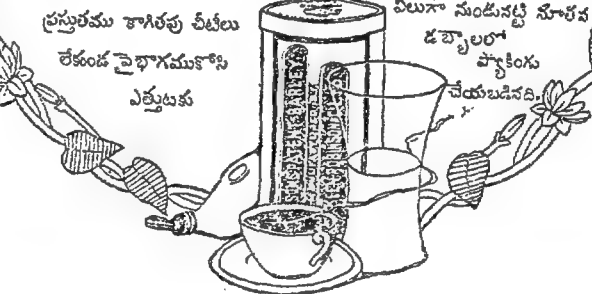
ఇది యిట్లుండ నామినేషను కాగితముల తనిఖీ (Scrutiny) 1వ తేదీకి నిర్ణయింపబడియుండెను. 10వ వార్డు నామినేషనుల తనిఖీ జరుపవలసినదని చైరునునుగారు నైను చైరునునుగారికి జాబు వ్రాసిరి. కాని తిరిగి వారికి యేమి తోచెనో గాని నైను చైరునును నామినేషనులను బుచ్చుకొనుటకు రాలే దనియు, తనభర్తయును నెరవేర్చుటలో బుద్ధిపూర్వకముగ ఉపేక్ష వహించెను గాన నామినేషనుల తనిఖీ చేయుటకు డిప్యూటీ కలెక్టరుగారిని నియమింపవలసినదని కలెక్టరుగారికి వ్రాసిననియు అంత యీ మకాములోనేయున్న కలెక్టరుగారు నైను చైరునునుగానిని పిలిపించి వ్యవహారము లన్నియు తెలిసికొని తామేమియు గలుగజేసికొననుని చెప్పిననియు చెలియుచున్నది. 1వ తేదీ సాయం కాలము 5-30 గంటలకు నైన్

బిడ్డ పాలను బాల్సన్ లో కలుపుదును

బిడ్డలు అవ్వము ఆవుపాలు, లేక గోదెపాలు, లేక మేక పాలు మొదలగు బానిలోమాత్రము పెరుగవలదు. ఇండులో జన్ను ముడుచితే అబద్ధమును గలిగించును. మీరే బిడ్డలను పోషించలేనప్పుడు ఆవుపాలు, గోదెపాలు, లేక మేక పాలు మొదలగునవి రాబిస్కన్స్ పేటెంటు బాల్సన్ లో కలుపుచేయబడిన విశ్వతో కలిపి ఉపయోగింపుడు. జన్ను కలిపిపోవుటచే బాల్సన్ విశ్వ పాలు సులభముగా జీర్ణమగునట్లు చేయును. గనుక బిడ్డలు పోలముడుగల పుష్టికరమైన వస్తువులనుండి మంచి లాభమును పొందెదరు. రాబిస్కన్స్ పేటెంటు బాల్సన్ శ్రేష్ఠమైనవాటిమండి శాస్త్రాక్రమముగ తయారుచేయబడినది. గాలి లోన ప్రవేశించ వలెనట్టి డబ్బాలో వేసి యిది అన్ని చోట్లయందును విక్రయించబడుచున్నది. చేతిలో తాకబడకముందు మీకు చేరును. చనుబాలను ధారాళముగా వర్షిచేయుటకు ఇది తోడ్పడును, గాన ఇది తల్లులకుకూడ మిక్కిలి మంచిది.

రాబిస్కన్స్ పేటెంటు బాల్సన్

ప్రస్తుతము కాగితపు చీట్లు రేకుండ ప్రభాగముకొని ఎత్తుటకు

మ హా నె గ రో గ ని వారి ని

ఇది ఘోరవ్యాధులచే బాధపడవారికి నిజముగా భగవంతుని వరప్రసాదము. ఇది యొక సాధువుచే తెలుపబడిన సిద్ధాంతము. నెగసంకటము, సవాయిసామ్యము, కిళ్లలు, సామ్యము, వ్రణములు, నపుంగకత్వము, ఇంద్రియ ఫలనము, కొటుకు, నరముల బలహీనత, మైకము, ఆకలి మందగించుట, మలబద్ధము, మొటిమలు, మచ్చలు, కుప్పము, త్యాగకృత్తిము, వాతరోగము, ఇవిగాక మితిలేని, సంకరమైన శ్రీసాంగత్యము, వ్యాధిగ్రస్తులగుశ్రీసాంగత్యము మొదలగు తలువిధ మేహవ్యాధులు ఈ అమాల్మమైన జైవధమును నేపించుటచే పూర్తిగాను, కాళ్ళతముగాను కుదురును. దీనిని ఉపయోగించుటచే ఖ్యాతిచెందిన వైద్యులచే కుదురదని చేయి విడిచిపెట్టబడిన వ్యాధులకూడ కుదిరినవి. దీని కంతి గొప్పకీర్తి గలదు. మాత్రనాశమునందు గల వ్రణములను కుదిర్చి, నరములకు మంచి బలము నిచ్చును. మఱియు మేహ సంబంధవ్యాధులకు మూలకారణమును ఖండించి యథాప్రకారము సంసారసౌఖ్యము ననుభవింపటకు బలము నిచ్చును. మా మేహనెగరోగనివారికి సమానమైన జైవధమును మిక్కిలి అరుదుగా గలవు. పూర్తిగా గుణము గలుగుటకు కావలసిన జైవధము ధర రూ. 15-0-0

(అనేకయోగ్యతాపత్రము లియ్యబడియున్నవి) 2546

భార్యలకు గల వంద్యత్వము రి దినములలో ముగర్పబడును. వివరములకు వ్రాయుడు.

THE TAMIL NADU AYURVEDIC PHARMACY,

44 Govindappa Naick St., Post Box No. 278, MADRAS.

చై రు మ ను గా రు మృ గ సి ప త్ ఆ ఫీ షు న కు

నల్లి చైరునునుగారు లోగడ తమకు వ్రాసిన జాబుప్రకారము 10 వ వార్డు నామినేషను కాగితముల తనిఖీచేయుజోగా చైరు మను వెంకట్రామయ్యనాయుడుగారు తానీ విషయమై గవర్న మెంటుకు వ్రాసిననీయు-వారిజవాబు వచ్చువరకు తనిఖీనిలుపు చేసితినినియు చెప్పి తనిఖీజరగజేయలేదు. గవర్న మెంటువద్ద నుండి యెట్టియు త్రువు వచ్చునో యది నిరీక్షింపబడుచున్నది.

ఈ పదవ వార్డు ఎన్నికల సంవత్సరముననే యిప్పటికి మూడు సంవత్సరములక్రిందట చేరుమను బడేటి వెంకట్రామయ్య నాయుడు ఈడర వెంకట్రావుగార్లమీద ఎలక్షను పిటిషను దాఖలై యుండెను. మూడు సంవత్సరముల సభ్యత్వపుకాలము గడచి తిరిగి యెన్నికలు వచ్చిననుగూడ యీదావా యింకను నేటివర కు వైకోర్టులో ప్రస్తుతున్నది. ఇక యిది విచారణకు వచ్చి యేటి ప్రయోజనమో తెలియదు?

రెడ్డిజనసంఘము:— రెడ్డిజనసంఘమువారు యీ వత్సరము కొంతమందిపేదబాలికలకు విద్యనేర్పుకొనుటకు స్కాలరుషిపు లీయవలసి. పుచ్చుకొనవలసినవారు దరఖాస్తుధానము. లనిపి, 30వ తేదీలోపున క. కోటిరెడ్డి ఎం. ఎల్. సి. కడప అనివ్రాయవలెను.

“ముద్దాయిని కొరడాతో చీల్చవలయును”

పునహా బ్రాహ్మణ బాలిక మానాపహరణము గావింప ప్రయత్నించిన మరాటి శిక్షింపబడెను. పునహా, నెప్టెంబరు 8:— బ్రాహ్మణ బాలిక మానా చెరువ ప్రయత్నించిన మరాటి హరినారాయణ ధన్వాకు ఆ ముద్దాయికి నగరపుమేజిస్ట్రేటు ఫైరునుగారు పీనలుకోడు 31 కేస్సును ప్రకారము తొమ్మిది మాసములు కఠిన వరకః విధించెను.

లా సమృద్ధించిన యెడల నడిపిధిలో ప్రజలెల్ల జా నట్లు ముద్దాయిని కొరడాతో చీల్చివేసినను పాపములే మేజిస్ట్రేటు రిమార్కు. కే నెను. (ఆ. ప్రె.)

నీనుటపా:— నీను టపా బొంబాయిలో నిన్ను వెయిలునందు బయలుదేరెను. రేపు ఉదయం 9-30 గం రలుపోస్టాఫీసువద్ద బిల్వడా యగును.

కాంగ్రెసుపత్రిక : శాసనసభలు*

—శ్రీశ్రీశ్రీ—
XVIII

జస్తిసు పత్రిక దుర్భరత

ఏమతమునయినను తలదండ్రు లిష్టపడనిచో పాఠశాలలలో బోధింపగూడదని, భారతీయనాయకులు చాలకాలమునుండియు గోరుచుండిరి. ఇట్టి ఏర్పాటు ముఖ్యముగ మిషనరీ పాఠశాలలో నవనరము. పాఠశాలాధికారు లందు కంగీకరింపనిచో, ప్రభుత్వము వారు గ్రాంటులను మానివైచుట ధర్మము. అన్య మతదూషణ సామాన్యముగ ప్రబలుచుండుటచే, స్వేచ్ఛభావము విస్తరించును. సామాన్యసీతిబోధ యుట వేరు. ఇతరమతసిద్ధాంతములను నిందింపటయు, అవతారపురుషులను గేలిసేయుటయు వేరు. ఇట్టిదురవస్థ వాటిల్లకుండ, గ్రాంటు ఇవ్వబడుచో “అంతరాత్మనిబంధన” యను పేరుతో విద్యార్థులపైగల నిర్బంధమును తీసివేయవలయునని, సి. వి. వేంకటసుబ్బయ్యగారు 1921 సంవత్సరము నవంబరు నెలలో తీర్మానము నుపసాదించిరి. ఇట్టితీర్మానమును జస్టిసుపత్రికమువారు ఈస్కూర్తిగ నామోదించి యుండవలసినది. అందుకు మాకుగ జస్టిసుపత్రికసభ్యు లొకరిమెంటు కరు తీవ్రముగ నెదిరింపజూచిరి. ఈ తీర్మానము కంగీకరించుచో, మిషనరీ పాఠశాలలను తీసివైచెద యును, అప్పుడు చెన్నరాజధానికి ఘోరవిపత్తు వాల్చుననియు తణికాచెలం శెట్టిగారు ఉద్ఘోషింపజూచిరి. వీరిపరితాపముజూచిన, ఆశ్చర్యముకలుగకబోదు. ప్రవేశకాశాలలులేకున్నచో, బ్రాహ్మణేతరులను తరకాశాలలలో జేర్చుకొనరనియు, బ్రాహ్మణు ధ్నుపడెద రనియు, వీరు చెప్పసాహసించిరి. నతేశ్వరుడలియారుగారును ఇతర జస్టిసుసభ్యులును వీరి గార్గమునే అనుసరించిరి.

జస్టిసు మంత్రివర్గమువారు చేసిన ఘనకార్యములు లేక బోయినను మొదటనే ముచ్చటగ నాడుచట్టములను నిర్మించిరి. పరిశ్రమలసహాయ ట్టమును శాసనముగావించిరి. ఇందుక్రిందజరిగినపారి గామికాభివృద్ధి ఏమూలను గనుపింపదు. ఈచట్టము నిబోయినటులే ఎంచవచ్చునని కొందరు శాసనసభ్యులు తెలిపిననంగతియం దతిశయోక్తి గనుపింపదు. ట్టము పేరుకు మాత్రమే నిలిచియున్నది. రెండవ ట్టము హిందూధర్మాదాయచట్టము. దీనిప్రయోజనము మృగ్యమయినను, హానికరమని మాత్రము ననది. మొదటి ధర్మాదాయచట్టమును మంత్రిగారద్దజేసిరి. ఇప్పుడు కొత్తచట్టమును ప్రవేశపెట్టిరి. కోర్టులో నేమి ఇతర కోర్టులలో నేమి దాఖలైన వ్యాజ్యములబట్టియే, హిందూధర్మాదాయచట్టము అశాస్త్రీయ మనియు నిరుపయోగమున వ్యాజ్యము 1 వ తేది పత్రికలో ప్రచురింపబడెను.

మనియు గ్రహింపవచ్చును. ఈవ్యాజ్యములబాధ నుండి తప్పించుకొనుటకే, మంత్రిగారు నూతనచట్టమును ప్రవేశపెట్టవలసినవచ్చెను. కొత్తచట్టపు సందర్భమున, రెండుచిత్తుచట్టములు ప్రచురింపబడెను. మంత్రిగారికి చేసినతప్పులను దిద్దుకొనుటతో సరిపోవుచున్నది. సంఖ్యాబలము ప్రధానపరచి కొని, కొత్తచట్టము నెట్టులాటాలో కాననభిలోకొనసాగించినను, అయ్యది ప్రజల కంగీకారయోగ్యమగుననిగాని, మతధర్మాదాయముల క్రేయోభివృద్ధికి తోడ్పడుననిగాని తలంచుటకవకాశము గనుపింపదు. దేశమునందు మరింతయశాంతి వ్యాపింపజేయుటకు మాత్రమే తోడ్పడగలదు.

మూడవచట్టము విద్యకు సంబంధించినది. మద్రాసు విశ్వవిద్యాలయ చట్టమువలన విద్యావిధానమునందు అద్భుతమగుమార్పు గలుగునని పాత్రోమంత్రిగారు చెప్పిరిగాని, ఎంచదగిన మార్పుమియు గనుపింపదు. పరిస్థితులు యథాప్రకారముగ నున్నవి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయ చట్టము పిమ్మట నిర్మింపబడెనుగాని దీనిద్వారా, విద్యావిధాన మెంతవరకు మార్పుజెందునో తెలియకున్నది. మంత్రిలే తమ అశక్తి నొప్పుకొనియుండ, ఇతరుల విమర్శనముతో బనియుండదు. ఎక్సైజు శాఖనుగూర్చి ముచ్చటించు “ఎక్సైజు ట్రాన్సు ఫర్డు శాఖయయినను, మంత్రిహస్తములు కట్టివేయబడిన” వని నర్ పాత్రోగారు 1925 సంవత్సరము బడ్జెటుడిపేటుచర్చ సందర్భమున బలికి యుండిరి. పారిశ్రామికమంత్రిగ నుండిన నర్ కె. వి. రెడ్డి నాయుడుగారును 1924 సంవత్సరము ఆగస్టు నెలలో తమ నిన్నహాత నిటుల గనుపఱచియుండిరి. “నేను అభివృద్ధిశాఖామంత్రిగ నుంటినిగాని, అడవులు నాయధీనమునందులేవు. వ్యవసాయశాఖామంత్రిగ నుంటినిగాని, ఇరిగేషను నాయధీనమునందు లేకుండెను. నేను పరిశ్రమలమంత్రిగ నున్నను, ఫ్యాక్టరీలు గాని, బాయిలర్లుగాని, లేబరుగాని నాయధీనమునందు లేకుండెను. లేబరు, ఫ్యాక్టరీలు, బాయిలర్లు, ఎలక్ట్రిసిటీపై ఈషక్మాత్ర మయినను అధికారము లేకుండ, పరిశ్రమలమంత్రి పరిశ్రమల నభివృద్ధిపరచుట కెటుల సాధ్యమగును? పల్లికువర్క్సు శాఖను దీసికొనుడు. ఇయ్యది ట్రాన్సుఫర్డుశాఖ. రాజధానియం దంతటను ఇరిగేషను పల్లికువర్క్సు శాఖలలో పనిజేయు ఉద్యోగు లొక్కరే. అయినను ఇరిగేషను రిజర్వుడుశాఖకు జెందిన ప్రభుత్వ కార్యనిర్వాహకసభ్యునివశమునం దున్నది. పల్లికువర్క్సు ట్రాన్సుఫర్డుశాఖ. పల్లిక్కువర్క్సు శాఖలో పనిజేయు నగముమంది ఉద్యోగులు శాసనసభకు బాధ్యత వహింపవలసియుండ, మిగిలిన నగము మందియు మరియొకరికి బాధ్యత వహింతురు. నాన్నేహితుడు సూచించినటుల, ఈ ఉద్యోగులలో ప్రతివారిలోనునగభాగము ఈసభకునునగభాగము మరియొకరికిని బాధ్యత వహింపవలయును. ఈ మాదిరి బాధ్యతావిభజనము విఫలము గాక మానదు. నేడున్నస్థితి యిదియే. ఇందుకు ఒక్కటే ప్రతిక్రియ గలదు. సంపూర్ణ రాష్ట్రీయస్వపరిపాలనము సిద్ధింపవలయును.”

నర్ కె. వి. రెడ్డినాయుడుగారు పైవాక్యములను బలికినపుడు, మంత్రిపదవినుండి విముక్తులై యుండుటచే, నిజస్థితిని స్వేచ్ఛగ

దెలిపిరి. ఇందును బట్టియే పరిశ్రమలమంత్రి ప్రజలకు చేయగల మే లెద్దియు లేదని స్పష్టమగుచున్నది. ఎక్సైజుమంత్రియు చేయగల ఉపకారము లేదని విదితమయినది. మంత్రిలు మేలు జేయలేక బోయినను, ప్రజేచ్ఛను నిరసించి కీడుజేయగలరని తేలెను. రిజర్వుడుశాఖకు తోడ్పడి ప్రజలజన్మ స్వాతంత్ర్యములను భంగపరుపగలరనియు, నిర్బంధ విధానమునకు ప్రోద్బల మొసగగల రనియు వెనుకటి వ్యాసములలో సూచింపబడెను. జస్టిసుపత్రికము వారికి మంచిబుద్ధిపుట్టి అనుకూలతీర్మానములగావించినపుడుమాత్రమే విస్ఫులమగుట తటస్థించెను. రిజర్వుడు శాఖవారికి జస్టిసుపత్రికమువారు ఎల్లపుడును తోడ్పడుచుండినను, వీరి కవనరమయినపుడు రిజర్వుడు శాఖవారు రటుల తోడ్పడియుండలేదు. ఇందు కొకనిదర్శనమును దెలిపెదము. రివిన్యూబోర్డును రద్దుజేయవలయునను తీర్మానమును జస్టిసుపత్రికము వారామోదించిరి. శాసనసభవారు దీని నంగీకరించిరి. కాని, రివిన్యూబోర్డు గ్రాంటును గవర్నరు గారు సర్టిఫైజేసి పునరుద్ధరించిరి. శాసనసభ వారు నిరాకరించిన యయిదుగ్రాంటులను గవర్నరు గారు సర్టిఫై జేసిరిని అభ్యుక్తులు చదువగనే, నరసింహరాజు ప్రభృతులు తమ అసమ్మతి జూపుటకుగాను శాసనసభనుండి లేచిపోయిరి. జస్టిసు పత్రికమువారు ప్రభుత్వమువారికి ప్రతికూలముగ వోటుజేసిన సమయము లత్యల్పము. ఇతర సమయములం దెల్ల, వీరు అధికారవర్గముతో చేతుల గలిపి, సుఖమగు జాయంటు కుటుంబ మనిపించుకొని, ఆంగ్లో-హైందవపత్రికలమెప్పు వడసిరి.

విచారము

నిన్నటిదినము ప్రచురింపబడిన కార్పరేషను ఎన్నికల ఫలితమునకు జస్టిసుపత్రిక తన విచారమును తెలుపుచు, ఇతరులను ఇచ్చవచ్చినటుల దూషించెను. హార్బరు డివిజనులో యూరపియనులు పలువురు గలరు. వారి కొనగబడిన ఉత్తరువుల ప్రకారము, కాంగ్రెసుపత్రికమువారికి వోటు చేయగూడదు. ఇక మిగిలినవారు, జస్టిసుపత్రికపు అభ్యర్థి యొకరును, స్వతంత్ర అభ్యర్థి యొకరును. జస్టిసుపత్రిక అభ్యర్థికిమాత్రమే యూరపియను లందరును తమవోట్ల నొసగక, స్వతంత్రసభ్యుని కిచ్చి వందుకు, జస్టిసుపత్రిక యూరపియనులను నిందించుచున్నది. కేవలము యూరపియనుల వోట్లపై నాధారపడిన జస్టిసుపత్రికమువారికి, వారు తగిన గౌరవాశ్రమమును నేర్పిరి. “యూరపియనులు సోదరవర్తకునిపైగల అనూయను కోపమును విడువక, మా పత్రికమునకు జెందిన రాతరుగారి అపజయమునకు కారకులయిరి. స్వరాజ్యపక్షేతరు లగు నిరువురు అభ్యర్థులమధ్య చిలికను పెంచుటకు యూరపియనులే కారకులయిరి. వీరు మంచిచెడ్డలను విచారింపక అటునిటువాగ్దానముజేసి”రనిజస్టిసుపత్రికవాసినది. నుంగంబాకము డివిజనులో యూరపియనులకును, జస్టిసుపత్రికమువారికిని మధ్య పొత్తు గుడిరెను. హార్బరు డివిజనులో మాత్రము స్నేహబంధము చెడెను. ఇకనయినను సోదరదేశీయులను శత్రువు లని భావించి వారిపై పగసాధించుట పాడిగాదని, జస్టిసుపత్రికమువారు గ్రహింతురుగాక.

అమృతకోవల జీవితములో డాక్టరు ఆశీర్వాద నాడరుగారిపై జన్మిస్తున్న తన ఆగ్రహము నిది వరకు పరిపించి, వారు తప్పక యోచిపోదు రని చాటచుండెను. జన్మిస్తున్నవాడు సుందరం నాయుడుగారికి శక్తివంచనలేక తోడ్పడియుండిరి. ఇట్టిసితిలో ఆశీర్వాదనాడరుగారుజన్మిస్తున్నవాడును సుముఖులేమోనని తత్పక్షమువారు భ్రాంతిపడి ఉపేక్షవహించినటుల, జన్మిస్తున్న ప్రాయుటవలన మోసపోవువా రుండరు. సత్యమూర్తిగారినిగూర్చి జన్మిస్తున్న ప్రాసిన ధూమణవాక్యములు, ఆప్తక ధోరణికితగినటులున్నవి. "తుదకుఆవునుగాని గాడి దనుగాని శ్రీమాన్ గారు అభ్యర్థిగపెట్టియున్నను, తిరువళ్ళిక్కేణి వోటర్లందరును అనుకూలముగ వో టుజేసి, గొంతుబొంగురుపోవువరకు జయజయధ్వను లగావించెడివా" రని యొకసభలో నెవరో చెప్పిన వాక్యములనుదాహరించి జన్మిస్తున్న ఆమోదించు చున్నది. అంతయుగాని, సత్యమూర్తిగారి కెట్టి అర్హత లేదట. బ్రాహ్మణవోటర్లేగాక, దాదాపుగ బ్రాహ్మణేతర వోటర్లందరును సత్యమూర్తిగారి అనుకూలముగ వోటుజేసిరి. వ్యాసారావుగారికి జన్మిస్తున్నవాడు అన్నివిధముల ప్రోత్సాహ మొనగరిగద. అటులగుచో బ్రాహ్మణేతర వోట రుల నేల ప్రోద్బలపరుపజాలకబోయిరి? సత్యమూర్తి గారి సామర్థ్యమును పౌరసేవాసక్తియే అధికసం ఖ్యాతులగు వోటరులదృష్టి నాకర్షించినది గాని, కులము గాదనుట స్పష్టము.

ముఖ్యమగు సవరణలు
నిన్నటిదినము హిందూధర్మాదాయ శాసన మునకు సభ్యులు ప్రతిపాదించిన సవరణలు చాల ముఖ్యమయినవి. అం దొకటి, ప్రీవీకౌన్సిలువారు నిర్ణయించిన స్క్రిములక్రింద బనిచేయుచున్న దేవా లయములను చట్టమునుండి మినహాయించవలయు నని కోరెను. ఈసవరణ న్యాయమయిన దనుటకు సందియములేదు. ఏలనన మరల నట్టిస్క్రిములను ధర్మాదాయసంఘమువారు విచారించి సవరణ గావింప మొదలిడుచో, క్రొత్తవ్యాజ్యములు దాఖ లగును. ఏని కంటుండదు. బోర్డువారయినను మరల కోర్టుకే పోవలయుగద. ఏల దేవాలయముల సొమ్మును కోర్టులకు వృథాగ బోయవలెనో చెలియి దు. సర్ పాసగల్ రాజాగా రీసవరణ సంగీకరింపక బోయిరి. చెన్నపురిని చట్టమునుండి మినహాయించుటకు కారణము, ఇక్కడిదేవాలయములు కోర్టు ప్రములననుసరించి నిర్వహింపబడు చుండుటయే న. అటులగుచో ఇతర గ్రామములకు మాత్రము ఏయీసూత్రమును వర్తింపజేయగూడదో తెలి యు చట్టముప్రకారము, తమయిచ్చవచ్చిన దేవాలయములను మినహాయించుటకు ప్రభుత్వము వారి కారము గలదు. ఇట్టియధికారము మౌత్రి వర్గము కుండుట మిగుల హానికరము. దీనిని దుర్వినిగ్రహించుటకు అవకాశ మొత్తేని గలదు. వారి నాటించుకున్నవారికి లాభముండును. తది త్తరీతిలకు ను గలుగును. అందుచే నీనిబంధనను తీసివేయవలెనని, సత్యమూర్తిగారు కోరిరి. కాని, మౌత్రి రండు కంగీకరింపలేదు. ప్రభుత్వ మునకు బదులొకట ప్రధానన్యాయాధిపతి, లామెంబరు, గార్లు గల కమిటీకి ఇట్టి అధి

కార మీయవలయు నని కోటిరెడ్డిగా రుపపాదిం చిన సవరణగూడ త్రోసివేయబడెను. ప్రధాన మగు సవరణల నీతిరున త్రోసివేయుటయు, సవ రణలకు తగిన సమాధానము జెప్పజాలక, అంత యు 1923 సంవత్సర చట్టపు సందర్భమున విచా రింపబడె నని చెప్పటయు, మౌత్రిగారికి మామూ లయినది. ఇట్టి వైఖరి, వారికిగాని జన్మిస్తున్నవాడు వారికిగాని గౌరవము దీసికొని రాజాలదు.

సర్ చార్జి అప్పీలు
లోకల్ బోర్డు సభ్యులపై సర్ చార్జిని విధిం చుచో, ప్రభుత్వమువారిశాంక్షను లేకుండ అట్టి బోర్డులు అప్పీలునిమిత్తము సొమ్ము నేమాత్రము ఖర్చుపెట్టగూడదని, యీ వా ర పు భోర్టుసెంటు బార్జి గె జెట్టు లో ప్ర చు రిం ప బ డి న ది. ప్రభుత్వము వారు సామాన్యముగ శాంక్షను జేయుదురని తలంప వీలులేదు. క్రొత్త యుత్తరువు నకు ఫలితమేమగును? లోకలుబోర్డు సభ్యులపై గాని, అధ్యక్షునిపైగాని సర్ చార్జి విధించుచో, దానికి లోబడి మారుమాటాడక యూ రకుండ వలసివచ్చును. ప్రజల కవసరమని తోచిన ఖర్చుల కనేకములకు, సర్ చార్జి విధింపబడు చున్నది. ఇందువలన స్థానికసంఘములకు గల స్వల్పాధికార ములు సయితము తొలగిపోవు చున్నవి. అప్పీలు జేసికొను నవకాశము గూడ దొలగిపోవుచో, ఈ సంఘముల దురవస్థ ఎటులుండునో యూహింప వచ్చును.

శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధకసంఘము
ఈసంఘమువా రిటీవల సమావేశమై, ఇం కను కారాగృహములలోనున్న అకాలీలను నదలి వేయవలయునని ప్రభుత్వమువారిని గోరిరి. గురు ద్వారాచట్టము యథావిధిగ నిర్వహించుచున్న పు డు, అ కాలీ ల నిం క ను జ యి లు లో నుం చ వ ల సి న య వ న ర మే మి గలదో తెలియదు. నిర్బంధితుల సందరను వదలి వేయుచో చట్టమును నిర్వహించుటకు వీలుపడదని యే గద, అధికారులు వెనుక నాడేవణజెప్పిరి? ఇప్పు డట్టియాడేవణ కవకాశమేలేదు. నిర్బంధితుల పై ప్రబంధకసంఘమువారి కెంతగౌరవము గలదో గనుగొనుటకు, జయిలులోనున్న ఖరకుసింగుగారిని అధ్యక్షునిగ నెన్నికొనుటయే ప్రబలనిదర్శనము. ఇట్టిసందర్భములలో నిర్బంధితుల విడుదల కింకను ఆలస్యము జరుగుచో, అకాలీలలో మ ర ల వశాంతిపెరుగుట సహజము.

దాదాభాయిగారు : భారతీయన్యాయవాదులు
న్యాయవాదులుగగాని, న్యాయాధిపతులుగ గాని పనిజేయుటలో, యూరపియనులకు భారతీ యు లేమాత్రము దీసిపోవరని తెలిసిన విషయమే. ఇంతియ గాక భారతీయులకు గల సామర్థ్యము పా శ్చాత్యులకుగూడలేదని పలువు రంగీకరించెదరు. అ ట్టిసితిలో సర్ దాదాభాయిగారు స్టేటుకౌన్సిలు సభలో ముచ్చటించుచు భారతీయన్యాయవాదుల సామర్థ్యమును శంకించుట ఎంతహాస్యాస్పదమో యూహింపవచ్చును. సాంఘిక ద్వేషము భారతీయ న్యాయవాదులనుపముల నావహించు శనుట సత్య దూరము.

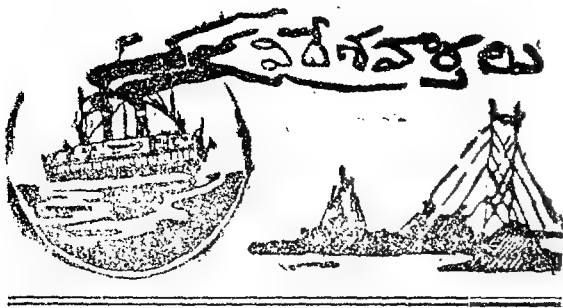
ఆంధ్రోద్యమము : మెక్లెయిలుగారు
హిందూమహమ్మదీయ వివాదముల గూర్చి భారతశాసనసభలో నిటీవల చర్చ జరుగుచున్న పుడు, ఆంధ్రోద్యమము జాతీయభావమునకు విరు ధ మనియు, భాషాప్రయుక్తరాష్ట్రవిభజనము ఐక మత్యమును చెడగొట్టు ననియు, మెక్లెయిలుగారు చెలువ సాగిరి. ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయనిర్మాణము వీరికి కంటకముగ నుండియుండును. ఆంధ్రోద్యమము జాతీయభావమును నిర్మూలించుటకు మారు గ దానిని పెంచుచున్న దనుట అనుభవైక వేద్యము. మెక్లెయిలుగారు స్కాట్లండుదేశస్థులు. వీరికి స్కా ట్లండు హోంరూలు ఉద్యమము పనికివచ్చునా రాదా?

భారతశాసనసభ
సం॥ రా॥ యశాగపియను నియోజకవర్గ అభ్యర్థి ఆలహాబాదు, సెప్టెంబరు 8:— సంయుక్త రాష్ట్ర యూ రపియను నియోజకవర్గమునుండి భారత శాసనసభకు జె. హెచ్. ఆబట్టు సి. బి. ఇ. వి. డి. గారు (బాంసీ)నిన్నికలలో అభ్యర్థిగా నిలుపబడెదరు.
వచ్చే శీతకాలమున రాజప్రతినిధి యిచ్చటికి రావచ్చును. (ఆ. ప్రె.)

శిశుపోషణసంఘము
వార్షికసభయందు గవర్నరు మాట్లాడుట
రంగూను, సెప్టెంబరు 8:— రెడ్డుక్రాను సాసెటితో కలిసినపిదప మొదటిదగు శిశుపోషణసంఘముయొక్క వార్షికస భలో నేటిసాయంకాలమునగవర్నరుగారుసంఘముమరుకుగాపని చేయుచున్నందులకు ప్రశంసించుమాట్లాడిరి. అధ్యక్షురాలగు లేడిగైల్సుతో గవర్నరు రిట్లనెను:—మీరు వచ్చుసభలలో నిదియే కడపటివా కసభ. మీరు పృథ్వీపురార్థముగా పనిచేయుట వల్లనే ఆయుధ్యమము జయప్రథముగాజరుగుచున్నది. లేడిగైల్సు గారిగౌరవార్థమైతనాధకరణాలయ మొకదానినిసాపింపవలెనని డాక్టరుమిల్లరుగారిసూచనను ఫర్ హాదకోర్టుబట్టుగా రెరింగిం చిరి. లేడిగైల్సుగారితరువాత ఆసనని లేడికిటుగారు చూచెదరు. (ఆ. ప్రె.)

బ్రాహ్మణస్త్రీమానభంగము
గవర్నరువద్దకు రాయబారము
పూనా, సెప్టెంబరు 8:—ఆర్. పి. పరాంజపిగారి ఆధి పత్యమున గవర్నరుగారివద్దకు బ్రాహ్మణస్త్రీలను మానభంగ ము చేయుట, చెడుప్రచారము గావింపబ మొదలైనవిషయ ముల నాపుటకు తగినచర్య దీసికొనవలసినదని కోరుటకు రాయబారము వెళ్లుచున్నారు. ఇట్టి నింవారోపణలు జరుగు చునేయున్నవి. ఈమధ్య ఒక బ్రాహ్మణబాలికను మానభంగము గావింపిరి. (ఆ. ప్రె.)

పత్రికలపై దాడి
‘ఆత్మశక్తి’ పత్రికాసంపాదకునిపై కేసు
కలకత్తా, సెప్టెంబరు 8:—“ఫార్వర్డు” పత్రికాలయ మున ప్రచురింపబడు వారపత్రిక ఆత్మశక్తి సంపాదకుని అరెస్టు చేసి న్యాయాధికారివద్దకు గొనిపోగా కేసు వాయిదావేసి న్యాయాధికారి ముద్దాయిలను బెయ్యిపై విడిచెను.
ఆనందబజారుపత్రికాసంపాదకప్రకాశకులపై కేసు
న్యాయాధికారి నేడు ఆనందబజారు పత్రికాసంపాదక ప్రకాశకులపై తేబడిన సంఘద్వేషప్రేరేపణ యను నేరమును విచారించిరి. ముద్దాయి ప్రభుత్వప్రకటనయు, గొ॥ బ్లీ గారి కానసభాప్రత్యుత్తరమును ప్రైవటు చేయువలసినదని కోరిరి. న్యాయాధికారి దానిసంగీకరింపలేదు. సంపాదకుడు తన స్టేటు మెంబరులో యువకులనుపూర్తి పాబ్బాలో బాధితులకు సహ యుధవలసినదని కోరుచు తా నావ్యాసము వ్రాసెనని చెప్పిరి. కేసు వాయిదావేయబడెను. (ఆ. ప్రె.)

జాతీయమిత్ర సభ్యత్వము

స్వేయిను వైఖరి

రుగ్గి, సెప్టెంబరు 2:—జాతీయమిత్ర 41 వ పథకమును 10 విషయములను పరిష్కారము చేయవలసియున్నది. జాతీయమిత్ర సభ్యత్వము సమస్యనుందర ఇవన్నియు మరుగుపడియున్నవి. జాతీయమిత్ర సభ్యత్వము విషయమై ఏర్పాటులను కమిటీవారు సమితిసభకు అందజేయవలెను. అసెంబ్లీకి ఆవల పంపబడును. ఇవన్నియు అనుకూలముగనే యున్నవనుకొనుచున్నాము. స్వేయినుకు కాశ్యోతస్థానమును సంపాదించుటకు జరుగు ప్రయత్నములు విఫలమగుచో అనగా స్వేయిను సమితినుండి వీడిపోయిన చాల విచారకరముగ నుండును. స్వేయిను ప్రతిరోజు జూపిన సహకారమును అందరకు కొనియాడిరి. కాని కాశ్యోత స్థానమును స్వేయినుకు ఇచ్చుటలో పూర్తిగ ఎవరను అంగీకరించరు.

హంగరీ ఆస్తిగూ కమిషనరు జవరలు నివేదికములు, ఆర్థిక పునర్ నిర్మాణ విషయములుగూడ చర్చకు వచ్చును. జాతీయమిత్ర సాధారణముగ జేసినపని చెలియును బల్లెరియును. తలదాచుకొనవచ్చినవారి నిమిత్తము, ఇన్వెంటరీని ఋణవిషయమును ఆలోచించెదరు. బల్లెరియులోగూడ ఇంకొకమోస్తరు పునర్ నిర్మాణకార్యము జాతీయమిత్ర ఎదురుజూచుచున్నది.

జర్మనీ జాతీయమిత్ర సభ్యులలో కూర్చుండువరకు సైన్యములు ఖాళీయైన రైలుప్రదేశమున వ్యగ్రభావముతో తలపడుచో చేయకార్యమును గూర్చి ఆలోచించెదరు.

స్వేయిను కోరిక

స్వేయిను రాయబారులు తమ ప్రభుత్వమువారి ఉత్తరువులకై ఎదురుజూచుచున్నారు. జర్మనీని జేర్చుకొనుట ఒక్కటియే జరుగును. ఇదివరకును కాశ్యోతస్థానములకు క్రొత్తస్థానములను జేర్చరు. కాని కాశ్యోతస్థాన సభ్యుల సెన్సుకొను పద్ధతులు మారవలెను. కాశ్యోత మనిషిండుకొను స్థానములను సృష్టించవలె నను తీర్మానమును స్వేయిను ప్రభుత్వమునకు చెలిపిరి.

బొరంగసభ ఒక్క ఆరగంటమాత్రమే జరిగెను. సభయందు వర్తకము మున్నగు విషయములకు మత్తుపదార్థములను గూర్చి పరిష్కారముజేసిరి.

జాతీయమిత్ర సభ్యులు కొందరు 1925 ఒడంబడికను అంగీకరించకపోవుటచే అందు తలచెట్టినపని పూర్తిగాలేదని ఆస్టికాంబల్లెనుగారు నడిపిరి. శివసంరక్షణ, చిన్నవాండ్రు తప్పజేసిన విచారిండు న్యాయస్థానముల నివేదికములను కాంబల్లెనుగారు చదివిరి. ఈ విషయమై ఇతరులతో సహకారముగ కృషి సల్పవలెననిరి.

స్వేయిను రాసంఘము చాలమంది వసారాలో ఆశ్చర్యబడిరి. బ్రేజలు జెప్పినట్లు స్వేయిను తాను సమితినుండి మానుకొంటినిని జెప్పలేదట.

కొక ప్రమేయమును కల్పించుకొనదు

పార్లమెంట్, సెప్టెంబరు 2:—ఇకమీదట జాతీయమిత్ర వ్యవహారములందు తాము జోక్యము కలుగజేసికొన తలంపులేదని స్వేయిను నిశ్చయించుకొనెనని చెలియుచున్నది.

స్వేయిను వైఖరి

మ్యూజిక్, సెప్టెంబరు 2:—జాతీయమిత్రని గూర్చి స్వేయినుకు గొప్ప అంతర్జాతీయ సాధనమని అభిప్రాయమున్నను మరాఠీ ప్రాంత్యరేఖలోనున్న తంజీరును కలుపు విషయము

లో అంతయు లేలునని "ఎల్.ఎం.పార్లమెంటు పత్రిక"వాకొనుచున్నది.

జాతీయమిత్ర 41 వ పథకమును గూర్చి స్వేయిను ప్రతినిధి నెడలలేదు.

ఈ వారాంతమువరకు మరల క్రొత్త ఏర్పాటుజేయుటకు నియమించబడిన సంఘమువారి నివేదిక తయారుగనుండును.

ప్రాపంచిక న్యాయస్థానము

జనీవా, సెప్టెంబరు 2:—ప్రాపంచిక న్యాయస్థానము వారి శాసనములకు ఆమెరికనులు జూపు వరతులను ఆలోచించుటకు హేగు ఒడంబడికను సంతకముజేసిన ప్రభుత్వ ప్రతినిధులు దక్షిణాఫ్రికా, ఇండియా, న్యూజీలండు, కనడా, లండను లోనున్న దొమినియను కార్యాలయపు ప్రత్యేక ప్రతినిధియు వచ్చిరి.

హేలండుదేశీయుడు హోనీసింగగారు అధ్యక్షతను వహించిరి.

ఆమెరికనుల మొదటి మూడువరతులను అంగీకరించిరి. మొదటిపర్యాయము నాల్గవవరతును గూడ అనుకూలముగనే ఆలోచించిరి. కాని అంతర్జాతీయ ఒడంబడికను సంతకముజేసిన వారు ఇతరులతో ఆలోచించకుండా దానిని ఖండించవచ్చునాయనియు హేగు ఒడంబడికకు దేనినైన పవరణను నూచించిన దానిని ఏకగ్రీవముగా ఆమోదించవలెనా, బహుళసంఖ్యాకులు ఒప్పుకొన్న చాలునా యను విషయములను ఆలోచించుపద్ధతిని ఒప్పుకొనిరి.

అందువలన రెండవ పర్యాయములో మొదటిభాగమునుగూడ అంగీకరించిరి. యునైటెడ్ స్టేట్సు సమ్మతిలేనిదే హేగుకొద్ద జేయు సలహాలు ప్రభుత్వమువారిని బాధించవను రెండవభాగమును నేటి వరకు ఆపుజేసిరి. ఇదియే అసలు మూలకారణము అసలు తగవు.

ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసు సభ

సోవియటు ప్రతినిధిని రాసీయలేదు

రుగ్గి, సెప్టెంబరు 2:—వచ్చేవారము జరుగనున్న ప్రేడ్ యూనియను కాంగ్రెసుసభకు టాంస్కీ మున్నగు ఇతర సోవియటు ప్రతినిధులను రాసీయకూడదని దేశీయమంత్రి యన్నట్లు ప్రేడ్ యూనియను జనరలు కవున్సెలు అధికారులకు చెలియజేసిరి. మేలో ఇంగ్లండులో వ్యర్థమైన సమ్మెనుగూర్చి టాంస్కీగారు గొప్ప యువవ్యాసమును తయారుజేసిరట. వచ్చేవారము చర్చలో సమ్మె విషయమై ఏమియురాదు. కాని ఇతర యూనియనులు దెచ్చు తీర్మానముల సందర్భమున చర్చజరుగవచ్చును.

చీనా దురంతములు

ఇతర ప్రభుత్వపువర్య

రుగ్గి, సెప్టెంబరు 2:—క్యాంటన్ లో సమ్మె పికిటింగు దారులు విదేశీయులను జంప నుద్దేశముతో కాల్పుచున్నారు. హాంకాంగు పొగయోడలనుండియు, పొగయోడలోనికిని విదేశీయులు ప్రయాణికులనుగొంపోవుచున్నారు. హామిన్ సముద్రతీరమున బ్రిటిషు ఓడలు కాపలిగా నున్నవి.

ఎజోర్ను భూకంపము

12 గురు చనిపోవుట

లిస్బన్, సెప్టెంబరు 2:—ఫయాలులో భూకంపము గలుగుటచే 12 గురు చనిపోయిరి. ఇద్దరు తుతగాత్రులైరి. 600 ఇండ్లు నాశనమైనవి.

భూకంపముచే నష్టపడినవారికిని, బాధపడుచున్నవారికిని సహాయార్థము పొగయోడను, గుడారములతోను, సప్తయిలతోడను బంకిరి.

బార్సిలునారైలు ప్రమాదము

వందలమరణాలు

మ్యూజిక్, సెప్టెంబరు 2:—ప్రాంసుకు బోవుచున్న ఎక్స్ ప్రెస్ రైలు మనకాడా వంతెన దాటిపోవుచుండి ప్రయాణికులందరను భయంకరముగ కదిలిపోయిరి. ఆఖరుబండి దాటిన పిదప వంతెన కూలెను. ప్యారిసునుండి బార్సిలునుకు కొన్ని నిమిషములలో ఎక్స్ ప్రెస్ రైలు బయలుదేర నున్నది. ముందుగనే ఈ అపాయమును చెలియజేసిరి. మొన్న కురిసిన వర్షములచే కొండలు జారిపడెను. ఆ పడుటవలన వంతెన కూలి ననుచున్నారట.

ట్రాముబండి డీకొనుట

8 గురు చనిపోవుట

మన్రో, సెప్టెంబరు 2:—రెండు ట్రాముబండ్లు నిండజేగముతో బోవుచుండ డీకొని ఒకచానితో ఒకటి క్లి వంతులు దూరిపోయెను. 8 గురు చనిపోయిరి. 26 గురు తుతగాత్రులైరి.

కనడా ఎన్నికలు

లింగుప్రభుని పయనము ఆగిపోవుట

అట్టావా, సెప్టెంబరు 2:—మొదట అనుకొన్న దానికంటె ఒకపక్షము ఎక్కువగ లింగుప్రభువు కనడాలో ఆగిపోవలసి వచ్చెను. ఎన్నికలచే 29-వ తేదీని లింగుప్రభువు బయలుదేరుగల్గె. లెల్లింగ్డ ప్రభువు అక్టోబరు రెండవ తేదీని క్యూబెకుజేరెను.

కోభంగారి వైమానిక పయనము

పోర్టుదార్విక్, సెప్టెంబరు 2:—ఇంగ్లండుకు పోవు మార్గమున కోభంగారు పోర్టుదార్విక్ జేరి. ఆగస్టు 29 తేదీని కోభంగారు మెల్బోర్నునుండి వెడలిపోయిరి.

వైమానిక ప్రమాదము

స్త్రీపురుషులు కాలి చనిపోయిరి

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—నేటి నాయంకాలము రెదరు పెడ్డెగర్ల విమానముకటి బ్రద్రలెనది. ఇందులో ప్రయాణికులు బోవుచుండిరి. ఒకపురుషుడు, ఒకస్త్రీ చనిపోయిరి. ఇంకొకమనిషికి పెద్దగాయములు తగిలెను. అతనిని వైద్యాలయమునకు గొంపోయిరి.

క్రొత్త బ్యాంకు

లండన్, సెప్టెంబరు 2:—ఆంగ్లో ఇంటర్నేషనలు బ్యాంకు అనుపేర క్రొత్తబ్యాంకు ఒకటి లండనులో 2000000 పౌనుల పెట్టుబడితో నెలకొల్పబడును. అక్టోబరు మొదటి తేదీనుండి ప్రారంభమగును.

డిబెంచరు సాకుతగవు

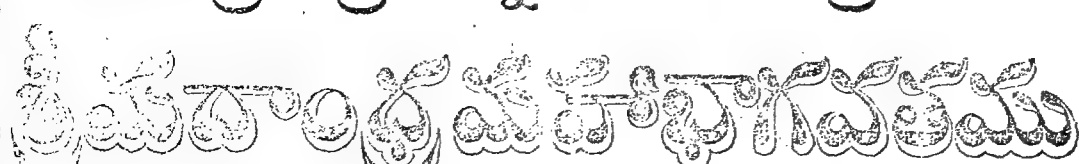
మాంట్రీయలు, సెప్టెం 2:—డిబెంచరు సాకుతగవు పరిష్కారము దొమినియనులకు ప్రతిపాదనముగనున్నదని సర్ హెన్రీ తారంటుగారు చెలిపిరి.

ఒక రైల్వేకేగక సామ్రాజ్యమున కంతుకును అనుకూలముగ పరిష్కరించబడె ననిరి.

పెరిషియా పార్లమెంటు

టెహరాన్, సెప్టెంబరు 2:—పార్లమెంటువారు సభా సామాన్యనియందు విశ్వాస మున్నదని తీర్మానించిన ఇతరలయందు విశ్వాసము లేకపోవుటచే మంత్రివర్గవారిని పార్లమెంటు కెలుకజేయలేదు. పరిస్థితు లింకను ముగిసే యున్నది.

ఆనందాశ్రమ గ్రంథరత్న మూల నూతన ప్రచురము

ఎ. కణ్ణన్ నెట్టి అండ్ కంపెనీ, 286, చైనాబజారురోడ్, మద్రాస్.

సంపూర్ణద్రతి గ్లాజుకాగితములు క్యాలికోను	
గిలుపేజీ	0 0
రెండు సంపుటములుగ	0 0
మూడు సంపుటములుగ	9 0 0

సామ్రాజ్యవైమానికమార్గము

ఇండియాకు 15 రోజుల కొకసారి పయనము

రుగ్వీ, సెప్టెంబరు 2:— 15 రోజుల కొకసారి వైమానిక పయనములు జరుగును. జనవరిలో ఇది జరుగును. కెయిరో కరాచీమార్గమున దిగవలసినదేశములు, వైమానికశాలలు విశ్రాంతి భవనములు ఏర్పడుచున్నవి.

క్రమముగ వారమున కొకసారి వైమానిక పయనములు జరుగునట్లు జేసెదరటం. కాని ప్రస్తుతము ఒకబుధవారము విడిచి ఇంకొకబుధవారము వినూతనములు బయలుదేరును. కెయిరోనుండి ఇంగ్లండునుండి మొయిలపడవ వచ్చినపిదప బయలుదేరును. బగ్దాదు గురువారము జేరును. ప్రయాణికులు ఇంకొకవిమానము నెక్కెదరు. పెరిషియాగల్పునంద బోయి కనివారము కరాచీ జేరును. డెల్లీ, కలకత్తా రైల్వేలో సంబంధ మేర్పాటుచేయ బడును. ఇంగ్లండు ఇండియాపయనమువలన ప్రయాణికులకు 5 నుండి 8 రోజులు కలిగినవచ్చును.

బొగ్గుపరిస్థితులు

గనులపనివాండ్రు సంధిప్రయత్నములు

త్వరలో పరిష్కారము అగు ననుకొనుట

రుగ్వీ, సెప్టెం 2:— బొగ్గుతగవును పరిష్కారము చేయుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి జాతీయపరిష్కారము నిమిత్తము రాయబారములను పలుపుటకు గనులపనివాండ్రు జాతీయ ప్రతినిధిసభవారు సేతు అధికారము నిచ్చుటకు తీర్మానించిరి.

శీటి యుద్ధమును హెచ్చుత్తు స్థితిగారి యధ్యక్షత క్రింద నూడుగుంటలు సమావేశ మైరి. పరిస్థితులనుగూర్చి ప్రతి జిల్లానుండి నివేదికములు వచ్చినవి. సభవారికి సిఫార్సులను చెల్లుటకు కార్యనిర్వాహకవర్గమువారికి ఏర్పాటుజేసిరి. కార్య నిర్వాహకవర్గమువారు తక్షణము గూడిరి.

జాతీయపరిష్కారమునకున్న కష్టములన్నియు పరిష్కారమగును.

ఘోరమగు దోమి

నమ్మెదారులు పోలీసుతో పోరుట

పురపాలకాధ్యక్షుని కొడుకు తుతగాత్రుడగుట

మ్యాన్చెస్టర్, సెప్టెంబరు 2:— శేతపనివాండ్రు నమ్మె గట్టిరి. దానివలన భయంకరమగు దోమి తలపించెను. పోలీసుతో 1800 సమ్మెదారులు పోరిరి. ప్రభుత్వసేనలను రప్పించిరి. తుపాకులను, చిన్న తుపాకులను వాడవలసినవైనను.

9 గురికి బలమగు గాయములు తగిలెను. పురపాలకాధ్యక్షుని కొడుకుకుగూడ దెబ్బలు తగిలెను.

జాతీయమితి సభ్యత్వము

(ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రత్యేకతంతి)

లండన్, సెప్టెంబరు 2:— జాతీయమితిసభ్యత్వము సేర్పాటుజేయుటకు 'నియమించబడిన కమిటీ'వారు జాతీయమితిసభకు బంపిన నివేదికమును అవలంబించిరి. కమిటీవారు జేసిన ప్రయత్నములను చెబుచు విసిలుగారు ప్రవేశపెట్టిన తీర్మానమును గూడ అవలంబించిరి. కాశ్వ లేకరస్థానము నెన్నుకొనుటలోను తమతోడిసభ్యులు విశ్వాసమును సంపాదించ గల్గినంతకాలము కాలనిర్ణయము జేకుండ సభ్యులు జాతీయమితిలో నుండుటకు జేసినసిఫార్సును బివ్వకొనిరి. ఈస్థానములు స్థిరముగ నుండుటకును గూడ ప్రకటన నుండుటకు అసంఖ్య ఓటుచే నిశ్చయింపబడవలె ననుచున్నారు. సభ్యత్వము స్థిరము గాదను భ్రమ తొలగిపోవుటకు కాశ్వ లేకరస్థానములపై అసంఖ్యవారే ఓటుచేయవలెనను తీర్మానమును తీసివేసిరి. జర్మనీకి జాతీయమితిలో కాశ్వ లేకరస్థానము, ప్రవేశముతప్పని సంఘాధ్యక్షుడు మొట్టాగారు చెలికొనెను. మరల వ్రెజిలు జాతీయమితిలో జేరుగాక యనిరి. జాతీయమితిపట్ల స్వయము ముందెట్టికై ఖిరి జాతీయ ఇంతసరకు ఏమియు తెలియదనిరి.

మహమ్మదీయులపట్ల పక్షపాతము

చూపుట

ఒలివియర్సువ్రథువు అభిప్రాయములు

(ఒలివియర్సువ్రథువుగారు లండను ప్రెస్సుపత్రికకు ఇట్లు వ్రాయుచున్నారు.)

నాకు భారతదేశపు విషయములకు సంబంధించిన వివరములు చక్కగ తెలిసియుండవలయుననియు, సేను 'అసత్యపు వ్రాతలు' 'పక్షపాతముతో' కూడిన వ్రాతలు' 'తిరస్కారార్థములగు అభిప్రాయములు' ప్రకటించుట పాడికాదని, సర్ ప్రాంక్ చీమను వంటి విమర్శకులు వ్యాఖ్యానములు గావించుచున్నంతకాలము సేను సమాధానము చెప్పవలసిన అవసర మేర్పడుచుండును. ఈదేశమువారు భారతదేశపు విషయములగురించి పుచ్చుకొనుచున్న శ్రద్ధ కేవలము ఆడంబరముతో కూడినది. నిజమగు శ్రద్ధకాదు. సేను ప్రకటించినవిధమున సత్యము ప్రకటించబడిన కొంత ఆందోళన మేర్పడుచుండును.

క్రిక్ కేపూలై న మిల్టోప్రభువు ఔదార్యవంతుడగు పెద్దమనిషి తన అభిప్రాయములను మరుగుపరచు విధానము వారికి తెలియదు. మహమ్మదీయ సంఘమునకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్యముండవలయునని రాయబారులు మిల్టోప్రభువును కోరినప్పుడు వారి క్రింది విధమున ప్రత్యుత్తర మొసగిరి.

"మీ జనసంఖ్యను పట్టికాక మీ రాజకీయ ప్రాముఖ్యత ననుసరించియు, సామ్రాజ్యమునకు మీరు గావించిన సేవనుపట్టియు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలయు నని మీరు కోరుచున్నారు. మీరు కోరిన కోరిక న్యాయమైనదే. సేను మీ కోరికలను బలబరచెదను" అప్పుడు మిల్టోప్రభువుగారు మహమ్మదీయులపట్ల చూపిన పక్షపాతమే ఇప్పుడుకూడ అధికారవర్గమువారిచే చూపబడుచున్నదని నా వాదము.

1924 సంవత్సరమున సేను ఇండియామంత్రిగ నున్నపుడు మహమ్మదీయ సంఘపు ప్రతినిధులు తమకు కాసనసభల యందు ఎక్కువ స్థానములను ప్రత్యేకింపవలయు ననియు, ఉన్నతోద్యోగములను ఎక్కువగ ఇవ్వవలయు ననియు నన్ను కోరిరి. ఇప్పుడు మహమ్మదీయులు ఇండియాప్రభుత్వమువారిని ఇట్లే కోరుచున్నారు. మిల్టోప్రభువుగారు గావించిన అభిప్రాయమే ఏరికి అధారమై యున్నది. ఇండియాప్రభుత్వ చట్టము ననుసరించి 1929 సంవత్సరము వరకు ఎట్టి మార్పుచేయుటకు వీలులేదు. మిల్టో మార్చే సంస్కరణముల ననుసరించి ప్రత్యేకసాంఘిక నియోజకవర్గముల సేర్పరుటకు కొంతవరకు ఆక్షేపకరము కాకున్నను, మంత్రులకు బాధ్యత నొసగు మాంటేగు చెమ్మఫర్డు సంస్కరణవిధానమున ఒక్కసంఘమునను ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము

వియన్నాలో పెండ్లిండ్లు

లండన్, ఆగస్టు 31:— వియన్నాలో వ్యభిచారము ఎక్కువగుచున్నది. జననములు తగ్గుచున్నవి. 20 వేల పెండ్లిండ్లు రద్దయినవి. చిన్నచిన్న గడులలో తలిదండ్రులతో బారాభ్యర్థనలు పరుండవలయునను నిర్బంధములు వారికి బాధగ నున్నవి.

పూపీపూగారు బండిగ నుండుట

మ్యాన్చెస్టర్, సెప్టెంబరు 2:— పికింగునుండి డెయిలీ న్యూసుకు ప్రకాశితమై ఖిల్లు చెబుచున్నాడు. పూపీపూగారిని ఆతని తాతదారులు వైకికాధికారమునుండి తొలగించినదియు యుద్ధనాక 'యాంగ్లీ' లో బండిగ నున్నాడనియు అనుకొనవచ్చును. మ్యాన్చెస్టర్ చుట్టుప్రక్కల వైకికాశనమును ప్రకటించిరి. పూచాంగుకోటలదగ్గర యుద్ధనాకలు తలాయించుచున్నవని. క్యాంటి నిచట వచ్చెనను తలంపుతో ఇంకను కాపురములు జరుగుచున్నవి.

క్యాంటి రెడ్ వైన్యమునకును పూపీపూ సేనాని వైన్యములకును పూచాంగుదగ్గర పోరాటము సాగుచునే యున్నదనిరి. పూచంగు పూపీపూగారితోనే యున్నదట. ఇది హ్యూంకో కెదురుగ నున్నదట. పూచంగు బహుకొన్నంతమాత్రాన హ్యూంకో పడెనను కొనరాదట. హనీయంగ ఆయుధాగారము ఇచట యుండుటచే ఇది ప్రాముఖ్యమును విహించినది. హ్యూంకో పడినచో పడమటి, దక్షిణ చీనా రెడ్ సేన స్వాధీనమునను.

యుద్ధములో గొప్పయనుభవము గల రషియనులు రెడ్ సేనకు సహాయము చేయుచున్నారు. నదిదాటి వీరు హ్యూంకోను ముట్టడించెదరటం.

ము కలుగజేయుట సాంప్రదాయ విరుద్ధమని ఇండియా ప్రభుత్వమువారు రింతవరకు బహిరంచముగ ప్రకటించియుండలేదు. ఈకారణముచే ప్రభుత్వమువారు మహమ్మదీయుల పట్ల పక్షపాతము చూపుచున్నారని హిందువులు తలచుట యందెట్టి ఆశ్చర్యము లేదు.

మహమ్మదీయ సంఘమువారికి కొన్ని ప్రత్యేక సౌకర్యములుండవలయునను వాదమును మిల్టోప్రభువుగారు ఆమోదించిరి. ఈసిద్ధాంతముచే అధికార వర్గమువారు ఇప్పుడు కూడ ఆదరించుచున్నారని సేను చెప్పియుంటిని. ఈసిద్ధాంతము ఇంగ్లీషువారికి సంతృప్తికరమైనదైనను హిందువులకు ఆకాంతిని కలుగ నజేయునది యని గుర్తెగుగవలయును. అన్యుల నాగరికతను ఆధారముగ గైకొని తమకు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్యము కావలయునని హిందువులు కోరినప్పుడు ప్రభుత్వమువారు ఆకోరికను ఆమోదించిన మహమ్మదీయులు హిందువులు ఈపార్శ్వమును ఖండించి యుండరా? అదే విధమున సేను ప్రకటించిన అభిప్రాయములు వివరీతమైనవి కాదని గుర్తెగుగవలయును. మిల్టోప్రభువు వలె రాజకీయ పక్షపాతములను స్పష్టముగ ప్రకటించుట ఎన్నటికిని తప్పుకాదు. కాని వాటిని మరుగుపరచి నానంది వారు నిజము చెప్పిన బ్రిటిషు పత్రికలన్నియు దూషణకు గడంగుట బ్రిటిషువారి ప్రతిష్ఠకు గౌరవమునకు కళంకము తెచ్చిపెట్టును. మిల్టోప్రభువు తన అభిప్రాయములను ప్రకటించు విషయమై సందేహించెడి వారుకారు. నిష్కాపట్యమే వారిపలుకుబడికి కారణమని గుర్తెగుగవలయును. క్రిక్ కేపూలయిన దానుగారు కూడ మహమ్మదీయులకు ఎక్కువ ప్రాతినిధ్య ముండవలయునను సిద్ధాంతమును అంగీకరించిరి. కాని ఈపద్ధతి న్యాయసమ్మతమైనది కానందున దానుగారిచే ప్రతిపాదించబడిన హిందూ మహమ్మదీయ ఒడంబడిక భగ్నమయ్యెను. ఇదేవిధమున మహమ్మదీయులకు ప్రత్యేక ప్రాతినిధ్య ముండవలయునను సిద్ధాంతము మాంటేగు చెల్ముఫర్డు విధానమునకు అనుగుణ్యమైనదికాదు. ఇండియా ప్రభుత్వమువారు ఈఅభిప్రాయములను ప్రకటించుట లేదు కదా!

2½ సంవత్సరములకు పూర్వము ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములను ఖండించు ను సేను అభిప్రాయము క్రి. ప్రకటించినప్పుడు నన్ను అందరు ఆక్షేపించియుండిరి. సాంఘిక విభేదములచే ప్రభుత్వపరిపాలనము కష్టమగుచున్నది. ఇప్పుడు అందరు ప్రత్యేకసాంఘిక నియోజకవర్గముల కాంతి ప్రదములు కావని గుర్తెగుగచున్నారు. అల్ప సంఖ్యాకుల హక్కులను సంరక్షించుటకై వేరు విధానము ఆలోచించవలయునని పలువురు అభిప్రాయపడుచున్నారు. సిక్కులు క్రైస్తవులు కార్మికులు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము కోరుచున్నారు. వీరందరును మతప్రత్యేకనియోజకవర్గముల సేర్పరచి ఉన్నతోద్యోగములను అధికముగ నిచ్చుట ఎంతమాత్రము సరికాదు. 1929 సం. విచారణ పలువురవారు కమిషనువారు. ప్రత్యేక సాంఘిక నియోజకవర్గములను రద్దుచేసి అల్ప సంఖ్యాకులకు ప్రాతినిధ్యము కలుగజేయుటకై వేరు ఉపాయము ఆలోచించెదరని రూఢిగ చెప్పవచ్చును.

హిందువులకు మహమ్మదీయులకు ఎన్నటికి మైత్రి మదరదనియు కావున ఎల్లకాలము బ్రిటిషువారు అధికారమునందుండి రెండు సంఘములను ఆరాముండవలయునని సర్ ప్రాంకు బీమ నుగారు సలహా ఇచ్చుచున్నారు. వీరు సర్ మైకేలు ఓడ్వయరుకన్న ఒక్క ఆరు ఎక్కువ చదివినవారని చెప్పవచ్చును. హిందువులకు మహమ్మదీయులకు యేకమత్యము మదరదను సిద్ధాంతమును సేను అంగీకరింపజాలను. ఆవిషయ ముట్టుండ మిల్టోప్రభువు మొదలు ఇంతవరకు భారతదేశపు పరిపాలనా బాధ్యతను భరించినవారందరు ప్రత్యేకప్రాతినిధ్యము నష్టప్రదమనియు వేరు విధానము అవసరమనియు అభిప్రాయపడుచున్నారు. ఈసత్యమును గుర్తెగి వేరువిధానము ఆలోచించుట సరియైనపద్ధతి.

కౌన్ థియేటరు

4-9-26 కనివారమునుండి 7-9-26 మంగళవారమువరకు ప్రదర్శనము 2 ప్రదర్శనములు. సాయంత్రము 6-గం. రాత్రి 9-30 గం. కని, ఆదివారములందు మహ్యార్జును 2-30 ప్రత్యేకమాటిని గలను.

మ ద క థి యే ట రు లి మి తె డ్ వారు మాకు ప్రియమైనట్టియు, అన్నిటికంటెను గొప్పదైనట్టి బొమ్మా కొడుకగు "డాన్ హ్యూ" లో నున్న. "డాన్ లాన్ ఫేర్ బాంక్సు"ను ప్రదర్శింతురు. 11 రిల్యుగది. ఇంతగొప్పకథ ఇదివరకప్పుడు ప్రదర్శించబడియుండలేదు.

బాలభటత్వము

81-8-26 మంగళవారము ఉదయము, బెజవాడలో 6-80 గంటలకు బయలుదేరి గంటకల్ వైపుకు పోవురాయిలలో నేను ప్రయాణము చేయుచున్నాను.

గుంటూరుతాలూకా వుండవల్లి, గ్రామకాపురస్తులు, మాలకులస్తులు, కుమ్మరవాగాయ భార్య రోళ్ళమ్మ అను స్త్రీ నాలుగుదినములుగా కష్టపడుచు నుత్తరసూతి కానందున గుంటూరు ఆసుపత్రికి తీసికొనివెళ్లుటకు ముగ్గురు మగవారును యిద్దరు ఆడవారితో సహా వచ్చి నేను ప్రయాణముచేయు రాయిలలో ఆడవారిబండిలో ఆడవారును మగవారిబండిలో మగవారును యెక్కిరి. ఆ రాయిలలోనే, బందరు కొ. హ. రా. స్కాటు. వా. ట్రావ్ కమాండరుగా రయిన శ్రీ దర్శా జానకీరాంగారు కూడ ప్రయాణము చేయుచుండిరి. ఆడవారి పెట్టె ముందు తెట్టెయందు మేము ప్రయాణము చేయుచుంటిమి.

రైలు తాడేపల్లివేదును దాటి ఆరమెలు వెళ్లగానే రోళ్ళమ్మ ప్రసవించినది. అందలి స్త్రీలు బిగ్గరగ అదుర్దాగా ఆ సందర్భములయిన మాటలను మాటలాడుచుండిరి. అప్పుడు శ్రీ జానకీరాంగారు రైలు వెలువలకు వంగి, ఒక స్త్రీసోదరిని అడిగి నృత్యాంతమును కనుగొనిరి. వారికి కావలసినవి సప్లయ చేయుదునని కూడా చెప్పిరి. వెంటనే చాకున్న దారమున్ను కావలసియుండుటచేత తీసికొని వెళ్లి యిచ్చిరి.

మంగళగిరి వేదునుకు రైలుజేరగానే శ్రీ జానకీరాంగారు గార్లువద్దకు వెళ్లి మాట్లాడి రైలును పావుగంట ఆపివేయునట్లు చేసిరి. రోళ్ళమ్మకు సంబంధించిన మొగవారిని పిలచుకొనివచ్చి, ఆమెను రయిలునుండి దింపించి కావలసిన చికిత్సల నన్నిటిని చేయించిరి. వారితో కూడా శ్రీ జానకీరాంగారు మంగళగిరిలో దిగిరి. నేనునూ దిగితిని. రయిలు కడలి వెళ్లినది. తరువాత వేడి నీరు తెప్పించి పసిపిల్లలకు పోయించిరి. మాలవారు డబ్బు లేదని చెప్పగా, రోళ్ళమ్మ మామ అగు వెంకాయను బజారుకుతీసుకొని వెళ్లి కావలసిన, ఇంగువ, రసం, చిన్నపుల్లి, ఆముదం వగైరా సామానులను స్వంతభార్యతో శ్రీ జానకీరాంగారు యిప్పించిరి. మరల తాడేపల్లి వెళ్లు రయిల్లో రోళ్ళమ్మ వగయిరావారు వెళ్లుటకు సదుపాయము చేయించిరి. ఇదియంతయు చూచినరయిలు ఉద్యోగస్థులు, ప్రయాణికులు, మేము, కడుసంతసించి శ్రీ జానకీరాంగారు చేసిన సహాయమునకు వారిని మెచ్చుకొంటిమి. కాని శ్రీ జానకీరాంగారు తనవిధికృత్యమును చేసితిని అనిచెప్పి మరియొక రయిలులో గుంటూరు వెళ్లిరి.

దేశమందంతటను బాలభటోద్యమములువ్యాపించి అన్యోన్య స్పృహ సహాయము చేయునట్లు జరిగినచో స్వరాజ్యము ఎంతలో లభించును?

(ఒక ప్రయాణికుడు)

పశ్చిమగోదావరిజిల్లా కాంగ్రెసు సంఘములకు

విజ్ఞాపన

తాలూకాసంఘ అధ్యక్షులు, కార్యదర్శులువారివారి తాలూకాలలోని గ్రామములలో గ్రామములు లేనిచోట, ఏర్పాటుచేసి, ఎత్తకు నువనతో బాటుబద్ధులప్రచారము చేయించగోరుచున్నాను. 15వ తేదీలోపుగా ఎక్కడెక్కడ గ్రామసంఘములున్నవి, వ్రాసి జిల్లాసంఘమునకు పంపగోరుచున్నాను.

ఏలూరు { మా. వ. జోగయ్య శర్మ
2-9-26 { సానిక కార్యదర్శి,
జిల్లా సంఘము.

శ్రీ లక్ష్మీనృసింహసోమయాజి వైశ్యసమాజము మచిలీబందరు

బెజవాడ వాస్తవ్యులు మ.రా.శ్రీ పల్లపోతు పుడియ్య గారు ది 28-8-1926 తారీఖున మా గ్రామములో జరిగిన వారి కుమార్తె వివాహసదస్య సందర్భమున మా సహజమునకు రు. 50 (యాభై) రూపాయలు దయతో విరాళ మొసగిరని తెలుపుట కెంతయు సంతసించుచున్నాము. అన్యగ్రామమునుండి వచ్చిన వారైనను మా వైశ్యసమాజముయొక్క ఉపయోగమునుగమనించి విశేషమున ఆదరణను చూపియున్నారని వారికి మా సహజము తరఫున అనేకపదనములు. ఈ గ్రామములో నుండు వైశ్యసోదరులుకూడా వివాహ సందర్భములందు యిదివరకు కంటే యెక్కువ అభిమానముతో నున్నాడు, ఉదారముతో నున్నా విరాళములను దయచేయగలందులకు కోరుచున్నాము.

సాలన రామయ్య

మోటమర్రె లక్ష్మీనారాయణ

కార్యదర్శులు.

విజయనగరము

(స్వకీయవిలేఖరి)

డాక్టరు రోమూరి వెంకట్రామయ్యగారు, ఎఫ్. ఐ. పి. బిరుద మొసంగబడుట

విజయనగరము, ఆగస్టు:—మా దివానుగారి కుటుంబము లకు డాక్టరు ఏమూరి వెంకట్రామయ్యగారికి లండనులోనున్న ఇన్స్టిట్యూటు ఆఫ్ ఫీసిక్స్ వారు తమలో సభ్యునిగా నెండు కొని గౌరవించినట్లు తెలియుచున్నది. వెంకట్రామయ్యగారు కెమిస్ట్రీలో (రసాయనశాస్త్రము)లో ఇదివర కుత్తీర్ణుడైనప్పటికి, వారి పనికి మెచ్చి ప్రకృతిశాస్త్రజ్ఞులు ఎఫ్. ఐ. పి. బిరుదము నొసంగిరి.

యువజనసంఘము, శ్రీ రామవిలాససభవారిని గౌరవించుట

28-8-26 సాయంకాలమున యువజనసంఘమువారు శ్రీ రామవిలాససభ (తేనాలి) వారిని అల్పాహార విందునకు గోరిరి. విందు అయినపిదప జరిగినసభకు సంఘాధ్యక్షులు డాక్టరు బుర్రా శేషగిరిరావు చెన్నపురి దయచేయుటచే, వారిస్థానే శ్రీయుత రావిగంటి రామచంద్రరావు, ఎం. ఏ. గారు అగ్రాపనాధిపత్యము వహించిరి. శ్రీయుతులు భోగరాజు నారాయణమూర్తి, మల్లాది విశ్వనాథశర్మ, రామాయణం సర్వేశ్వర శాస్త్రి మున్నగువారలు దయచేసిరి.

యువజన సంఘసభ్యులు శ్రీ రామవిలాససభవారిని సన్నుతించుచు, ఈశ్వరుడు వారిని అభివృద్ధిచేయగలందులకు ప్రార్థించుచు, ఆగ్రహదపద్యములు చెదిరిరి. రామచంద్రరావు గారు కొంతవరకు సభాసభ్యులు శ్రీయుతులు స్థానం నరసింహారావు, డాక్టరు గోవిందరాజు సుబ్బారావు, పిల్లలమర్రి మంద రరామయ్యగారును అభినందించి, తమకు సుబ్బారావుగారికి చిన్ననాడు విష్టోరియా హాస్టలునందు జరిగినముచ్చటలు చెలిపిరి. ఆంగ్లదేశమునందు నాటకోద్యమము, నాటకరచనయందు ప్రదర్శించుటయందు అపరమకు సంస్కరణములు, గడ్డ నాటకములు మున్నగువాటిని గురించి మాట్లాడిరి. షేక్స్పియరు నాటకములు ఆడుటకు ఆంగ్లముగుండ తగినవారనియు రాఘవాచారిగారు మొదలగువారలెకాక మనప్రాంతములవారుగూడ ప్రయత్నించిన కృతార్థులను కాగలమనియు, వైభవవారిని ఇటుపైని ఒకెల్లా, మేకప్తో, హామెట్టు నాటకముల ప్రదర్శించవలయుననియు గోరిరి.

శ్రీరామ విలాస సభవారి తరఫున సుబ్బారావుగారు, నుందరరామయ్యగారు ప్రత్యుత్తర మిచ్చుచు వారు అంతిపాగడ్డుకు తగినయి, ఇందరియు యువజనలయొక్క ప్రేమయేయనియు, ప్రస్తుతము పోదరసంఘములలో నోకటియగు యువ జనసంఘమునకు సాయము చేయజాలకపోవుటకు చింతిల్లుచున్నామనియు, మున్నుండు తాము నరసింహారావుగారు వచ్చి ఒకటిరెండునాటకము లాడి సహాయము చేయగలదు మనియు చెప్పిరి.

శ్రీయుత విశ్వనాథ నరసింహముగారు రామవిలాససభ వారి కొసంగిన యాతిశ్యములో లోపము లేన్నిగదినను, తమ యభిమానము నిండుగా నున్నదని చెప్పి, నాటి అధ్యక్షులకు, వచ్చినవారికి నమస్కారము లొనరించి సభ ముగించెను.

ఆంధ్రశిల్పలతా ప్రదర్శనము-బెజవాడ

28-8-26 తారీఖు సాయంత్రము 8 గంటలకు బ్రహ్మశ్రీ గొర్రె లక్ష్మీ నరసింహముగారి యాజమాన్యముక్రింద ఆంధ్ర శిల్ప లతాప్రదర్శనము తెరువబడెను. ఈ ప్రదర్శనమునకు అనేక జిల్లాలనుంచి శ్రీ గ లతలు వగయిరాలు బంపబడెను. ఈ ప్రదర్శనమునకు, బ్రలి చిప్పాడ వీరాచార్యులుగారు, శంబన నారాయణమూర్తిగారు సొంత ద్రవ్యము వెచ్చించి యీ ప్రదర్శనమునకు ఆధారభూతులయిరి.

(ఒకవిలేఖరి)

పాలకొల్లు

(స్వకీయవిలేఖరి)

మునిసిపలు యెన్నికలు

ఈసంవత్సరము 1,4 వ వార్డులు తాలూకా నాలుగు స్థానములు కాల్షియగుచున్నవి. యెన్నికలకు యీది 17 వ తేదీ యెర్పాట్లు చేయబడినది. రెండు వార్డులలోను పాతవారే గాక కొత్తవారు చాలమంది పోటీ చేయుదురని తెలియుచున్నది.

కొత్త పట్టణం (గుంటూరు జిల్లా)

(స్వకీయవిలేఖరి)

ఇమిటేషన్ ఆచార్యులుగారు

మా. పు. ర. మ. న. మ. రా. రా. శే. శ్రీ, బొమ్మి కెట్టి వెంకట సుబ్బయ్య కెట్టి గారి కుమార్తె కళ్యాణ మహోత్సవ సమయమునందు ఉత్తర సర్కారులయందును మహారాజులవలనను "నవరస శిఖామణి" అని బిరుదమును గడించినట్టి "ఇమిటేషన్" ఆచార్యులను "శ్రీమాతా సంఘా" నరసింహాచార్యులుగారువారి బిరుదమున కెట్టిలోటులేకుండ ప్రేక్షకులను సాగులను పండితులను రసింపజేసిననీ నాయుట నోక యితరయోక్తిగాదు ఆచార్యులుగారి నవరసములమాపెట్టు పద్యములు భావములు అత్యద్భుతములు 'ఇమిటేషన్' అనుపదమునువారు చూపెట్టు చిత్రవిచిత్రములే సార్థకము జేయును నాటకములవలన కలుగు కష్ట సప్తములు కనపరచునట్టి పద్యములు చిరస్మరణీయములుఆచార్యులువారు చూపెట్టిన బొమ్మలట చిందులు బోగమువారి ప్రకృతిపు ఆటలువారి తలకుబెరుసులు చూడకగినవి.

ఒంగోలు నబోకలెక్కరు

గతనెలలో, దాసు ధర్మగంధాలయమునకు, స్వంతభవన నిర్మాణమునకై గ్రంథాలయకార్యనిర్వాహకసభ్యులు, ఆధ్యక్షులు, ఒంగోలు సముకలెక్కరుగారు సి. వెంకటరావున్ ఐ. సి. యస్. గారు, మాన్యవ్యవస్థముననుండు ట్రావెక్స్ బంగారాలో దిగియున్నప్పుడు, ధర్మాస్తు నోకదానిని తయారుకాచి, పట్టణముమధ్యనుండు పోలీసుస్టేషనుకు సంబంధించిన ఖాళీ స్థలమును "గ్రంథాలయ భవనమునకు" కాంక్షనుజేసిన భవనము నిర్మించికొనెదము అని విన్నవించుకొన మా కలెక్కరుగారు సాయముజేసెద మని చెప్పెను, జవాఖర్చులనడిగి మరుదినమే వచ్చి లెక్కపు ప్రకములను, గ్రంథాలయమునుండు గ్రంథముల చూపెట్టు కేటాగును తీసుకొనివెళ్లుచు, 6 మాసములలో భవన ముకట్టించినచో స్థలమొసగెదమనిచెప్పిరి. అంతట మా గ్రంథాలయ అధ్యక్షులగు, శ్రీమాన్, కందూరి కస్తూరి రంగారాధ్యులు గారు అందుకు నేను, కట్టించెదనని నొక్కి చెప్పిరి.

కాంగ్రెసు ప్రచారము

మాపురమున, కాపననిర్వాహకసభ బోవు కాంగ్రెసువారి కే మంచి నమృకముగ నున్నది. కారణము, జప్తి కువారు నోట్ల కాలములో మాత్రము వచ్చి అరచేతిలో వైకుంఠము చూపించెద మని చెప్పెను మీకు రయిల్ చేయించెదము అని చెప్పెను వాక్యారత్నమేగాని కార్యకూరత్వమున నున్నయని ప్రజలకు తేటతెల్లమునట మొదటి కారణము. రెండవ కారణము మేలు చేయకున్నను, ప్రజలకు నయ్యమగ నుండు తీర్మానములలో ప్రభుత్వమునకు వోటాసంగట.

బోర్డు ఆయుర్వేదవైద్యశాల

ఈ వైద్యాలయమున యామాసమున, 2866 రోగులు చికిత్స చేయబడిరి. సగటున దినమునకు 76 మంది రోగులు హాజరైరి. కాన్పుకేసులు అయిదు చేయబడెను. ఈ వైద్యాలయము దినదివాళినృద్ధి గాంచుచున్నది. కాని మందులు మాత్రము బోర్డువారు చురుకుగ పంపుటలేదు.

వెలువడినది! త్వరపడుడు!

నీతినిధి

(ఆంధ్ర గ్రంథమాలయం దైదవకుసుమము.)

పూర్వ మెప్పడో భారతీయుడగు బ్రాహ్మణునిచే రచితమై రెండువేలయేండ్ల క్రింద తిలెటు దేశమునకుఁ బోయి యాభావలోనికిఁ బరివర్తితమై యిటీవల చీనా చక్రవర్తిచే సంపాదితమై చీనాభావలోనికి, తర్వాత నింగ్గిమలోనికిఁ బరివర్తితమైన యుత్పన్నీతిగ్రంథమున కిది మధురమగు సాంధ్ర వచనరచనము. అనువాదకులు: శ్రీయుత వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు. మానవసృజితమున కావశ్యకములగు నెల్లనీతుల నానుపూర్వితో ట గా సూటిగా నీగ్రంథము చెప్పుచున్నది. క్రొను నైజా నిండు క్యాలికోబైండు. వెల రు. ౧-౫-౦.

ఆంధ్ర గ్రంథమాల,

తపాలుపెట్ట నెం. 212 రు, చెన్నపురి

అక్షయనామ సంవత్సరం శ్రావణమాస బహుళ త్రయోదశి, శనివారము

వసంతాగమము

[సాహిత్యసరస్వతి- డి. యన్. శర్మగారు]

అచ్చ తెలుగు సీసము
కడులేత చివురులు దొడుగుచు దీవలు
నెనగుపాటించెడు కొనలుసాచు,
చల్లనినీడల జడిగొల్పు పొడటిండ్లు
కలకల నవ్వి తావుల నమర్చు,
నొడికంపుటాకుల బెడగారు మ్రాకులు
తలపుల మురియు కొమ్మలను దార్చు,
పసిమి జొంపంబుల పసగ్రోలి తెమ్మెర
వలపు లూరించుచు వలిక దీర్చు,
దొంకలందును కొండల వంకలందు
గాలి తిరుగుల్లయందు నుయ్యాలలూగు,
గండుగోయిలపాట మైకమ్ము దేల్చు,
బాటసారికి ననకారు వచ్చునపుడు.

శ్రీకృష్ణపాల్వ కీడ

[చల్లా లక్ష్మీనారాయణ శాస్త్రిగారు]

చం. కడుపుల పొంత నిల్వ; నిను- గాంచి
యశోద- “మురారి! చేరరమ్మిదె” యన-
“దానుదాన”నుచు- నిమ్ముగఁ బల్కియు నెట్లు
“కేలకింపాదవఁగ, గజ్జలెడర- యోధతి”గల్లు”
మనంగ; మేన గోపదరజమున్ జెలంగ, వడి-
బర్చునవచ్చెడి నందనందనా!

తే. గీ. పీటవై బీటనిడియెంతో- నీటుఁదనర
దుత్తనొకవైపునకు వంచి- దుగ్ధములను
గ్రోలునిను గాంచియొకయింతి- గొల్లుమనిన
రమణిముఖమున నుమిసిపా- రెవ ముకుంద!

ఉ. “నీవు ఘృతంబుఁ ద్రావితట- నిక్కముబల్కు-
మ”టన్న- “దల్లిరో దేవరకేమొ మొక్కిరట-
దేవరకద్దియు సెల్లకున్న నాదేవరవచ్చి మెక్క-
గద దీయరహస్య మెఱుంగ లేక- “రాజీవద శా-
త్తుడ”ంచనిరి- జెప్పెడిదేమ” నివల్కు కేశవా!

చం. పడతియొకర్తు నిన్నుఁ బసి-బాటుడటంచు
దలంచి మోద మేర్పడఁ దనయంకపిరినిడి-
బల్లగు ముద్దు లొసంగుచుండ; దుందుడుకు
దనంబునన్ ప్రజవ- ధూమణిఁ గొగిటఁ జేర్చి
మోము ముద్దిడితివిగాదె సిగ్గున- “నిదేమ”ని
యింతిదొలంగ మాధవా!

ఉ. గోపకుమారుఁ గొట్టునిడి - గొల్లతయోధ
యశోదతోడ- నీపాపడు జేయుకార్యముల-
పాయకరంబులు పైఁప జాల “మేపాప మెరుం
గడం” టీవని- బల్కెడి చోదగ నీవు గన్పడన్
గోపికయే గణిచ్చవబడి- గొబ్బున నింటికి
నందనందనా!

శరత్కాలము

[బులుసు నరసింహ శాస్త్రిగారు]

సీ॥ ఆకాశ సుచ్చాయ యాకాశ సుచ్చాయ
నవఘటింపగఁ జాలి యతిశయిల్లె
పంకజామోదమా పంకజామోదల
రీతిపాంథుల కెంతో ప్రీతి నొసఁగె
చంద్రికా జాలమా చంద్రికాహాసల
గుట్టులన్నియుఁ బైటఁ గుదురుకొనె
అనుకూలమై వాయు వనుకూలనాయకు
కరణి గాంతలరతింగరము తేల్చె
గీ॥ భానుఁడెంతయుఁ జూడనుభానుఁడయ్యె
దిక్కులన్నియుఁ దెల్విచేఁ బిక్కిరిల్లె
సరసులందలి జలమెంతో సరసమాయె
అహహ! శరదాగమంబు మహాద్భుతంబు.

ప్రబోధము

[చావలి సుబ్బారాయడుగారు]

చం॥ తనయునిమీద దండె కడు దామనమూనుట
గొప్పయెంచు నీ! మనమున నెంచి యిగతి నమా
నుచమా క్రియఁజేయు టర్హమా?

కనివినియుంటిమే జగతిగాటపుఁ గూర్చినడంచి
పుత్రునిఁ! ఘనతకు దూఱుఁజేయమని గాంక్ష
వహించెడితండె నెచ్చట?

సీ. బిడ్డలఁ గనియున్నఁ బ్రేమ జూపనియట్టి
తండ్రిని దండెగాఁ దలపనగునె?
ఏండ్లు హెచ్చుకొలంది నీడు మీఱుటెగాని
బుద్ధులు మాఱునే పుడమియంద?
నార్జనపరుఁడేని నడఁగియుండుట లెస్స
పరికింపఁ గోపభావంబు దగునె?
బల మున్నదని యున్నఁ బదుగురు కూడిన
బలగర్వములవెల్లఁ దొలగిపోవె?
వంశమును వృద్ధి నొనరించు వాంఛనైన
సుతుల నెల్లడఁ గరుణతోఁ జూడవలదె?
కారణములేక కలహింపఁ గలదె? యశము
మది నికనైన విడువుమీ మత్సరంబు.

చం. పలుకులయందు గాని మఱి వర్తనమందునఁ
గాని దోషముల్ గలుగనియట్లు సంచరిలు
గారపుఁ గొడ్కుల నాదరింపకి! ట్లుక వహింప
నద్దిర! యనర్థము వాటులకున్నె? యెంతవెం
గలినుతులైన నోర్తురె యకారణవైరము భారు
ణీనలిన్?

సీ. అడ్డాలనాడు మాయయ్యలంచునుబెంచి
గడ్డాలనాఁ డెంత కపటులయ్యె!
అడ్డాలనాఁ డెంతో యాప్యాయముగఁ జూచి
గడ్డాలనాఁ డెంత కఠినులయ్యె!
అడ్డాలనాడు మాబిడ్డ లంచును మేగి
గడ్డాలనాఁడిట్లు కసరసాగె!
అడ్డాలనాడు మీ కాస్తీ గొప్పదటంచు
గడ్డాలనాఁ డది కమ్మిపుచ్చె

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

[కొప్పర్తి నారాయణమూర్తి బి.ఏ.యల్.టి. గారు]

- ఆంధ్ర విద్యాలయ ప్రాప్తిని
ఆంధ్రరాష్ట్రమునందు సవకక
మంకురించెను ఆంధ్రపుత్రుల
యాశయము చేకూరన్. 1
- ఆంధ్ర తేజోత్కృష్టపుంజము
లవని యెల్లడఁ బర్వి నూతన
స్వేచ్ఛవృత్తి వికాస మొందును
విశ్వవిద్యాలయముచేన్. 2
- పుష్కరంబుగ తీవక్యపిచే
పోరి నను వెలయింపఁజేసిన
పుణ్యమూర్తుల యాన దీర్పవె
పుష్కలము గాగన్. 3
- ఆలమున సింగముల నోర్చెడి
ఆంధ్రవీరుల బలపరాక్రమ
ములను జ్ఞప్తిదెచ్చి విస్మయ
మునను ముంపవె లోకమున్. 4
- సాంధ్రమాధ్యత జీవితోద్దే
శమును గానక పరితపించెడు
జనుల తరణోపాయమగు వి
జ్ఞానజ్యోతివిగా. 5
- దేశభాషలలోన లెస్సని
తెనుగు పొందిన ఖ్యాతి త్వరలో
లోకభాషల నెల్ల తెనుగే
లేకు వనిపించున్. 6
- ఆంధ్రవిద్యావీరసన్నిధి
సాంధ్రసారస్వతమహిజము
వినృతశాఖలఁ దనరి ఫలముల
పెక్కులుగఁ దాల్చున్. 7
- ఆంధ్రజాత్యుద్ధరణ మొనరఁగ
నాదసోపానంబు విద్యా
లయము దానిని జేరి కొల్పిన
లభ్యపా కామితంబుల్. 8
- కలరు త్యాగులు మహిత శ్రీమం
తులును సాంధ్రావనిని; వారల
ప్రాపునను దినదినము ఎర్ధిల
నోపుదువు చిరస్థాయిగన్. 9
- ఆంధ్రకళ లభివృద్ధి జెందును
ఆంధ్రులూనలు తిరుచుండును
నిలుకఁగల దాంధ్రత్వ మింకపై
కలుగు నెన్నియు సీక్యవన్. 10

అనుచు లోకులెల్లరును వాకొనుట ఘనమె?
వన్నెయును వాసియును గాంచి వజ్రలనటి
తల్లిదండ్రుల కివి యెల్లఁ జెల్లుఁగాక
కీర్తికాముల కివి యపేక్షింపఁదగునె?

ఉ. చాలును నీప్రవర్తనము, చాలును నీదుతలంపు
లెల్ల నే బేలగ నుంటగాదె యిటుపెంపును
దక్కించరించుమంట? నీ! కాలము నొక్కరీతి
నపకారపుఁ జింతఁ గ్రమింపనొనె? పోగలము
నిల్వబోదు కలకాలము నిట్లు మెలంగఁజెల్లునే?

ఇన్స్పెక్టరు జనరలు

(రవ్యనుప్రహసనమున కనువాదము)

రంగము 2.

(ప్రవేశము: పోస్టుమాస్టరు రామారావు పంతులు.)

పోస్టుమాస్టరు: ఏమిటండీ ఈగండరగోళము! ఎవ రా ఐచ్చువారు? ఊళ్లో ఎచ్చట చూచినను ఈకబురే!

కలెక్టరు: మీకు ఈసంగతి తెలియదండీ?

పో: నువ్వుకెట్టి కొంత చెప్పినాడు. ఇంతవరకు ఆయన మా కచ్చేరిలోనే యున్నాడు.

కలెక్టరు: ఇందులనుగురించి మీ రేమనుకొంటారు?

పో: నేను ఏమనుకోగలనండీ! బహుశా ఆ ముక్కు ల్లానులోనవిన తగవును సద్దుబకే ఆయన వచ్చుచున్నాడండీ!

జడ్జి: అదే నిజమండీ. ఇంతకుముందే తమ తీ సంగతిని విన్నవించుకొన్నాను.

కలెక్టరు: తాము గొప్పజ్యోతిషులవలె నున్నారండీ.

పో: తప్పక ఆపనికొరకే వచ్చుచున్నారండీ.

కలెక్టరు: మీ మాటే నూట. ఆమమ్మనుల్లానుకు నా మీద ఎందులకు తగవుండవలయును? రాజీకి ఆయన నుగ్రతులు అంగీకరించి యున్నారే! మొన్న టిప్టాక్కికూడ ఆయన మన యింటికివచ్చినారే! మన కచ్చేరిలను తిరిగివేయటకే ఆయన వచ్చుచున్నాడు.

పో: అట్లయితే, ఆయన తనరాకను, మీ కెందులకు ముందుగా తెలుపకూడదు? ఇందులో ఏమో కష్టము రాబోవు చున్నది.

కలెక్టరు: ఏమివచ్చినను నాకేమియు భయములేదు. కాని ఒకవిషయములో మాత్రము కొంచెము భయపడుచున్నాను. ఈసంగతిలోని షరతులు, వర్తకులు నన్ను ఎప్పుడును తొందర పెట్టుచున్నారు. నన్ను చూచిన వారి కేమాత్రము గౌరవము లేదు. నేను వారి నేమి చేశితిని? తిట్టితిని? కొట్టితిని? ఎన్నో చిరుదుల నిప్పించితిని? ఎందుకో వారి కీ వైరభావము? నామీద వీరు ఏమైన అర్జీలు ఆయనకు పంపిన నాకొంప మనుగలదు. ఇదంతయు వారిపనే. లేకపోతే, వాడు ఇంత అకస్మాత్తుగా మారుజేషముతో వచ్చునా? మాస్టరుగారు! తా మిందుల గురించి కొంచెము శ్రద్ధ బుచ్చుకొనవలయును. నామీద వీరు చేయు పన్నాగములను ముప్పు చేయుటకు, వారు వైవారికి వ్రాయు బా బు లన్నిటిని చింపివేయించవలయును. అందులో తిప్పేమిలేదు. ఇది ప్రజాహితకార్యము కాని మరేమియు కాదు. ఎవ రేమి చేయగలరు?

పోస్టుమాస్టరు: ఈసంగతి మీరు చెప్పనక్కరలేదండీ. నాసంగతి మీకు బాగుగా తెలిసినట్లులేదు. ఈషనులో నేను చాలా గట్టివాడను. ఇకరులపనులు వీరితిని జరుగుచున్నవో తెలిసికొననిది ఒకనిమిషకాలమైనను జీవించలేనండీ. ఈయారి వారికి ఐచ్చు ఉత్తరములలో పోవువానిలో నేను చూపనివి ఏమియు లేవు. వార్తాపత్రికలు వీనిముందట ందులకండీ!

కలెక్టరు: నువ్వుదానుండి వచ్చు అధికారిని గురించి, వానిలో నేమైన ప్రస్తావన గలదా?

పోస్టుమాస్టరు: అట్టే ఏమియు లేదండీ. బొంబాయి, కల కత్తాలలోని వింతలనేకములు వానిలోగలనండీ! ఇటుల చదువు భాగ్యము మీకు లేదుగదా! ఏమిటావ్రాతలండీ వాని ముం దగ, ఈకాలపు నవలలు సైతము ఎందులకండీ. నాజన్మ మీ రితికే గడవవలయు నని వాంఛించుచున్నాను. బొంబాయిలో ఈమధ్య జరిగిన నృత్యమునుగురించి ఎంతో ఒకరు ఇచ్చటి మిత్రు నికి వ్రాసియున్నారు. "ఆ మిత్రుడా! ఏమని వ్రాయను. నే నిచ్చట స్వర్గలోక భాగ్యముల ననుభవించుచున్నాను..... ఎంత మంచి వేళ్ళు! ఆహ! ఆహ! వేషము! చూచియే తీర వలయును....." ఈ ఉత్తర మింకను నా దగ్గరనే యున్నది. మీరు ఒక్కసారి చదువుతారా?

కలెక్టరు: మంచిది. ఇప్పుడు వీలులేదు. మనపని చూచు కొందాము. మీరు నామీద వైకి వ్రాయబడు ఉత్తరములను బుట్టాఖిలు చేయుచుండవలయును.

పోస్టుమాస్టరు: చిత్రము. అలాగేచేసెదను.

జడ్జి: (తనలో) అటుల చేస్తే, వీడు గొయ్యిలో పడ గలడు.

పో: (తనలో) వీనిని బాగుగా ఆశించవలయును. నా మీద ఎప్పుడు చాడిలు చెప్పుచుండును.

కలెక్టరు: పోస్టుమాస్టరుగారూ! ఈపనికి మీ రేమియు భయపడవద్దు. ఇందులో తిప్పేమి లేదని చెప్పితిని గదా! ఎవ రును దీనిని చూడరులేదీ.

జడ్జి: అయ్యా! కొంచెము బాగ్రతగా ఉండవలెనండీ. కాలముమంచిదాదు.....అయితే నాకేమిండీ.మీకొకమక్క పిల్లను బహుమానము చేయవలయునని పూనుకొన్నాను. పిల్ల చాలామంచిది. ఆజహిందాగుసంగతి మీకు తెలియనుగదా?

వారి నిప్పుడు కోర్టుకెక్కించినారు. ఇప్పు డీయనభూములలో మనమూదినము వేటాడుకొనవచ్చును. అనేకజింకల నిప్పటికే పట్టితిని.

కలెక్టరు: ఆవేటసంగతి ఇప్పు డెవరికి కావలయునండీ! ఆపాషిషివాని మూర్తి నన్ను కంపింపజేయుచున్నది. ఎప్పుడు వచ్చునో? ఏమిచేయుకో? (ఇంతలో వెలుపల ఏదో పండుడి అరును) ఏమిటాపండు డండీ? ఆయన ఏమైన వచ్చుచున్నారో? తాము వెళ్లిచూడండి (అని పోలీసుఅధికారులను బంపును)

రంగము 3.

(ప్రవేశము: నువ్వుకెట్టి, రంగయ్యనాయుడుగార్లు)

కలెక్టరు: ఏమిటండీ, అచ్చట గండరగోళము?

నువ్వుకెట్టి: ఏమి టంటారా?

రంగయ్య: (అడ్డును వచ్చి) అయ్యా, మనము ఎప్పు డూ చూడని వింతను విన్నానండీ.

అందరు: (ఆశ్చర్యముతో) ఏమిటి! ఏమిటి!

రంగయ్య: ఒక గొప్ప వింతను చూచితిమి. మేము రంగాచార్యగారి హోటలులోనికి పోవుచుండగా.....

నువ్వుకెట్టి: (అడ్డుపడి) అవునండీ, నేను నాయుడు గారు హోటలులోనికి పోవుచుండగా.....

రంగయ్య: (కోపముతో) ఏమిటండీ! ఏమి బాగు గా లేదు. నామాటల కెందుల కడ్డము వచ్చెదరు? పూర్తిగా చెప్పనీయండి.

నువ్వుకెట్టి: కాదండీ, కాదండీ. నేనే చెప్పతాను. అవిషయమును వివరించుటకు మీకంతగ కక్తిలేదు.

రంగయ్య నాయుడు: ఏమిటండీ. అంత తెలివిమాన వాడనటండీ మీతెలివిలేబలు నాగగర నాయావునది?

నువ్వుకెట్టి: మీరు న న్నేమియు నడ్డుపెట్టనక్కర లేదు. చెప్పవలసిన సంగతిని చెప్పనీయవద్దు. అయ్యలారా! మీ కైనను ఆయనతో చెప్పి నామాటకు అడ్డు రావద్దని కోరుతు.

కలెక్టరు: ఏమండీ! ఈలా అల్లరి చేయుటకేనా ఇచ్చటికి వచ్చినది? సంగతి యేమిటో చెప్పండి. ఎందుల కాలాగు నిలుచున్నారే? ఆకుర్చిలమీద కూర్చొనుడు (అని ఆసనములను చూపును) (ఇరువురు కుర్చీలపమీద కూర్చొందురు)

కలెక్టరు: పెట్టిగారు! జరిగిన సంగతి యేమిటో దయ చేసి చెప్పండి.

కెట్టి: చిత్రము, అటులనే చెప్పెదను. ఇందాక మిమ్ము లను చూచి ఆ ఉత్తరములోని సంగతులను విని ఇంటికి మరలు చుంటిని. అప్పుడు దోవలోనున్న మొదలియారగారియింటిలో నికి వెళ్లి వారిని చూచి పోయిన బాగుండునని తెలిచితిని. కాని వారెచ్చటికో వెళ్లిరట. వీమ్ముట చొదరిగారి యింటికి వెళ్లితిని. ఆయన కూడ ఇంటిలో లేరు. తరువాత పోస్టుమాస్టరుగారిని చూచుటకు వారి కచ్చేరికి వెళ్లితిని. మీరు వచ్చిన కబురును వారికి చెప్పితిని. అచ్చటినుంచి ఇంటికి వెడలుచుండగా, దోవలో నాయుడుగారు అనుపడిరి.

నాయుడు: (అడ్డువచ్చి) అవునండీ. ఆ మిఠాయి దుకాణముదగ్గర కదా మమ్ములను నేను కలిసికొని.....

కెట్టి: అవును, అవును. దయచేసి నేను చెప్పదానిని వినండి. అప్పుడు నాయుడుగారిని గాంచి "మన కలెక్టరుగారికి వచ్చిన వార్తను విన్నారా? ... అది నిజమనియే తెలవవచ్చు ను." అని అంటిని. అనుసరికి ఆయన తానీసంగతిని కలెక్టరు గారి యింటి దానీదాగవలస వింటి నని చెప్పిరి.

నాయుడు: అవునండీ. తమకు బుడ్డను కొనివచ్చుట కు అది పిల్లిగారి దుకాణమునకు వెళ్లుచుండగా దోవలో కలిసి కొనగా చెప్పినది.

కెట్టి: అవును, నేనూ దోవలో దానిని చూచితిని. తరువాత మేమిద్దరూ పంతులుగారి యింటికి వెళ్లదలంచి పో వుమంటిమి. దోవలో నాయుడుగారు "కెట్టి! తెల్లవారినండి యేమియు వుచ్చుకోలేదు. ఈహోటలుకు పోదామారా; ఆబో గడ్డను చూడుము. ఆచార్య నేడు క్రొత్త క్రొత్త ఫలహారములను చేయించివలెను బున్నవి" అని నేను రాననుచున్నను బలవంత పెట్టి ప్రక్కనున్న హోటలులోనికి పిలుచుకొనిపోయెను. లో నికి పోయి కూర్చున్నామో లేదోగాని మాయెదుట ఒక కుర్ర వాడు అనుపడెను.

నాయుడు: అంతేకాదండీ. చాలా అందగాడండీ. మంచిబట్టలను ధరించినాడండీ. అట్టివానిని ఈప్రాంతములో మన మెప్పుడును చూచి యుండలేదండీ.

కెట్టి: అంతే కాదు. అతని అట్టహాసమును చూచి యే తీరవలయును. మహారాజుబిడ్డలాగున నడచుచు మేడ మె ప్పెక్కుచుండెను. అతని వెపు అట్ట చాలనేపు చూచి యీసంగ తిని నాయుడుగారితో చెప్పితిని. నాయుడుగారు, అతని వుట్టు పూర్వోత్తరములను తెలిసికొనదలంచెను. అంత మే మిద్దరూ హోటలు యజమానునియొద్దకు వెళ్లితిమి. ఈయనభార్య నా లుగు వారముల క్రిందట ఒక మగబిడ్డను కన్నసంగతి మీకు తెలిసియే యున్నదిగదా! కుర్రవాడు మంచిరూపసి; స్వర్గలో తల్లిండిని మించగలడు. నాయుడుగారు రతనతో "ఆమె ప్పెక్కు చున్నవా రెవరండీ" అని రహస్యముగా ప్రశ్నించెను.

ఇంతలో నాయుడుగారు కెట్టిగారి మాటలకు అడ్డును వచ్చును) "నాయుడుగారూ! గయచేసి, తా మిప్పుడు నేను చెప్పదానిని చెప్పనీయండి. ఈకథనము మీరు చెప్పజాలరండీ.

అతడు నాయుడుగారితో "ఓ. ఆయన చెన్నపట్టమునుండి వచ్చి నారు. కలకత్తాకు వెళ్లుచు ఈపూరిని చూడదలంచి ఇచ్చట దిగినారు. అతడు చెన్నపట్టములో గొప్ప ఉద్యోగస్థుడట. ఆయనపేరు రామనాథ శాస్త్రిగారట. ప్రవర్తన చాల వింత గా నున్నది. వారము కోజులబట్టి ఇచ్చట బస చేయుచున్నా డు. గదిలోనుండి వెలుపలికిరాడు. ఇంతవరకు ఒక దమ్మిడి అయినను చెల్లించలేదు. ప్రతివస్తువును అప్పుగా వుచ్చుకొనుచు న్నాడు"...అని ఆయన ఇంకను ఏమియో చెప్పబోవుచుండెను. ఈమాటలను వినగానే నాయుడు టెల్లడిల్లినవి. బహుశ: (కలె క్టరుతో) తాము నూచించినమనిషి యాయనయే అయి యుండ వలయునని నాయుడుగారితో నంటిని.

నాయుడు: కాదండీ; నే నాసంగతిని మీతో చెప్పి తిని.

కెట్టి: అవునండీ, పొరబాటు. మీరే మొదట అంటి రి. తరువాత నేనంటిని. బహుశ: ఆయనయే ఈయనయే యుం డవచ్చునండీ

కలెక్టరు: నిజమేనా?

కెట్టి: నిజమండీ. ఇందులో ఏమియు అనుమానము లేదండీ.

కలెక్టరు: (గడగడ వడకుచు) అలాగయితే ఇక నాకొంప మునిగినట్లే; ఇంకేమి చేయవలయునో తెలియకున్న దండీ!

నాయుడు: అలా భయపడిన లాభములేదండీ. ధైర్య ము తెచ్చుకొనవలయును. రేపా, ఎల్లుండో ఆయన ఈపూరినుం డి వెళ్లుతారట. ఆయనప్రయాణమునకు రెండు గుర్రాల స్సా రటు సిద్ధముగా నున్నదటండీ.

కెట్టి: అవునండీ. నే నాబండిని కూడ చూచినానం డి. అంతేకాదు. క్రొత్తనుషి హోటలులోనికి వచ్చినప్రతి వారిని పరిశీలించుచున్నాడట. నేను ఫలహారము చేయుచుండ నావంకకూడ తనేకదృష్టితో చూచుచుండెదండీ. ఆయనను చూచేటప్పటికి నాకుకూడ భయమువేసినది. అవును కాదండీ! నాయుడుగారూ!

నాయుడు: అవును.

కలెక్టరు: ఇంకేముంది? నాయుడ్యోగమునకు నీళ్లుచల్లు కొనవలసినదే. ఇప్పుడు ఆయన అక్కడనే యున్నారండీ!

నాయుడు: హోటలులోనే బస; ఆరవ నెంబరు గది లో నున్నాడు.

కెట్టి: నెలకోజులక్రిందట తప్పత్రాగి పో లీ ను అధికారులు అల్లరిచేసిన గదిలోనే ఆయన బసచేయుచున్నార టండీ!

కలెక్టరు: ఆయన ఈపూరికి ఎంతకాల మైనదని చెప్పితిరి?

నాయుడు: వారమురోజులకు పైగా నైన దండీ.

కలెక్టరు: ఆయన వచ్చి వారమురోజు లైనవా? (తనలో) అయ్యో ఇం కేముంది! దేవుడా! నన్ను రక్షించుభార ము నీయందుగలను. ఈవారమురోజులలో నేగదా పోలీసు సర్జంటు భార్యను కొట్టించితిని. అన్న దానము చేయుమని అధికారు లు పంపిన గొమ్మును కాజేసి అందరికిని మూడురోజులనాడు యథావిధిగా విందు చేసెదనని వైవారికి వ్రాసితినే! ఇప్పుడు లై సెన్సు లేక అన్ని అంగళ్లలోను బుడ్డను అమ్మనిమ్ముచున్నా నే. వీధు లన్నియు సర్వాసహ్యముగా నున్నవే. వీని నన్నిటిని ఆయన చూచినాడు. గాబోలు. ఇంకేముంది? నాకొంప మునిగినది (అని ఏడ్వబోవుచు ఆపుకొనును.

తేబరుకమీషనరు: జడ్జీగారు! తా మేమంటారు! మన మందరమూ మంచి దుస్తులను ధరించి ఆయనను చూచి వచ్చిన బాగుండునండీ.

జడ్జి: వద్దండీ; మన మాపనిని పెట్టుకొనవద్దు. మొద ట ఈపూరి మునిసిపలు ఛేర్యునును పంపిన బాగుగ నుండును. అవసరమైతే ఆయన వెంట పురోహితులను పెద్ద తెల్లను పంప వచ్చును. గొప్ప అధికారుల కీరితి నే స్సాగత మీయవలయునని శాస్త్రములలో గలదు.

కలెక్టరు: అలావద్దండీ పుస్తకములో నున్నవానిని అను సరించవలయునని ఎచ్చట గలదు? అపని అంతా నాకు వదలిపె ట్టండి. అంతా నేను సర్దగలను. ఇంతకన్నను కష్టతరములైన కార్యములను నేను నిర్వహించితిని. ఈసంగతి అంత కష్టమైన ది కాదు. కాని ఈవిషయమున తామందరూ నాకు అన్నిరీతుల తోడ్పడవలయును. (కెట్టివంక చూచుచు) అతడు యువకు డనియో ఇందాక మీరు చెప్పితిరి?

కెట్టి: అవునండీ. 30 సం||లకు మించియుండదు.

కలెక్టరు: అలాగే మన పని నిర్వహించుట చాల సులభము. ముసలివాడైతే కొంచెము కష్ట ముండి యుండును. ఇకయేమి? అంతా సులభమే! మీ రందరూను నేటినుండి మీ పనులను శ్రద్ధతో చూచుచుండుడు. నాయుడుగారు, నేను,

శ్రీనాథుడు: విధిసాటికము

[శ్రీనాథ గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు]

కవిసార్వభౌముడు ఆంధ్రజనుల కందటికిని అభినంది నీయుడు. పరికించి చూచినవత్తును మఱి ఏకవియుగూడ, ఆంధ్రభారతికి శ్రీనాథునికంటె ఎక్కువసేవ చేయలేదను నమ్మ కము మనకు పుట్టును. ఈతడు మరు త్రరాట్టరితము, శాలివా హన సప్తతీ, శృంగారనైషధము, శివరాత్రి మాహాత్మ్యము, హరవిలాసము, నందనందనశతకము మున్నగు గ్రంథములఁ బెక్కిం టిని రచించి, తనకీర్తి చిరస్థాయిగ జేసికొన్నాడు. శ్రీదాభి రామము అను వీధినాటకము వొకదానినూడ శ్రీనాథుడు రచించెనని విమర్శకులు కొందరు నిరూపించియున్నారు. "శ్రీ నాథుని వీధినాటకము" అనుపేరున బజారునందొక అపభ్రంశ గ్రంథము విక్రయింపబడుచున్నది. అది శ్రీనాథునిచే రచియింప బడలేదని పెక్కురు నమ్ముదురు. కాని ఈవిషయము నిరూ పించుట కెవ్వరును సుంచికారణముల నిచ్చియుండలేదు. మఱి కొందఱి విషయమును చర్చింపక వదలివైచినారు. గురజాడ శ్రీరామమూర్తిగారు తమ 'కవిజీవితము' లందు, "ఈవీధినాట కము చదివినతోడనే శ్రీనాథకవి శ్రీలోలుడనియు జారుడ నియు నాతడు తనకుగలిగిన అనుభవముల నీరీతిగా చిత్రించె ననియు, పండితపామరు లనుకొనకపారు కాని, శ్రీనాథు డీ గ్రంథముందు వ్రాసినయవస్థల ననుభవించెనని యూహించుట పారబాటు. లోకములో నెట్టి మూఁగుడైనను తాను చేసిన తప్పు అగుగాక, శ్రీదాభిరామమున గన్నట్లుచున్నది. కాబట్టి ప్ర భాకరశాస్త్రిగారు చెప్పినట్లు ఈపద్యముదాయము నెవరును శ్రీనాథుని వీధినాటకమని వ్యవహరించి యుండలేదు. వీధినా టకమునపేరున ప్రస్తుతము బజారునంద ముక్తబడు పుస్తకము సంపాదకపద్యము లాతనిచాటుపులక్రింద పరిగణింపబడు చున్నది. అపద్యములు వీధినాటకమున వ్రాయదగినవికావు.

"అక్షయ్యంబుగ సాంపరాయని తెలుంగాధీశ కస్తూ రికా" అను పద్యమును, "ధాటిఘోట క రత్న" అను పద్యమును "హంసీయానకు నభిఘ్నముతో" "మల్లయెట్టితి కోకనుట్టితి" "సర్వజ్ఞ నామధేయము అనుపద్యములును, ఇంతయేల మొనటిదగు "దీనారంబకాల" అనుపద్యముగూడ, నీతనిచాటుపులే. వీధినాటకమునకు వాటికిని సంబంధ ముండగూడదు. ఇవిఅన్నియు చూడగా, శ్రీనాథుని చాటుపులను కొన్నిటిని, ఆతని గ్రంథములనుండి కొన్నిటిని, మఱికొన్ని ఇతరకవులచాటుపులనుండి, ఏరి తీసి, ఎవరో శ్రీ నాథునివీధినాటక మని ప్రకటించియుండునని తోచుచున్నది. వైన, శ్రీనాథుని చాటుపులనుండి గ్రహించిన పద్యములు చెప్పి యుంటినిగదా. ఇక, ఆతని ఇతరగ్రంథములనుండి గ్రహించినవి. "ఉ. కందుకకోటి సత్వైద్రప్రకారమునంబురుషాయిత్రీయా" అనుపద్యమును కనునుబడిన "చీరకొంగు పులయం" అనుపద్య మును ఈరెండును శ్రీనాథుని వీధినాటకములోనివి అప్పకవి ఉదాహరించియున్నాడు. కాబట్టి 'వీధినాటక' రచయితలు

ఒక్కసారి నగరము సంతాపిల్లి వచ్చి పొగగూళ్లవారికి అన్ని వసతులను ఏర్పాటు చేసి వచ్చెదము. (పాలీసు అధికారితో) సర్జంటూ! ఒక్కసారి మీ ఇన్స్ పెక్టరును నాయుద్దకు పిలుచుకొని రా. పో. వద్దు వద్దు. నీవు వెళ్ల నక్కరలేదు. నాయుద్దనే యుండుము. వెలుపలనున్న నౌకరిని పిలిచి, వానిని వారియొద్దకు పంపి రా. (సర్జంటు వెళ్ళును)

లేబరు కమిషనరు:— అయ్యా ఇప్పటికే చాలా ఆల స్యమైనది. మా పనులలోనికి వెళ్లెదము. ఆలస్యము చేసిన మా కొంప మునుగును.

జడ్జి:— ఏమిటయ్యా! ఆలా భయపడుతావు? తొందర పడిన అంతయు చెడిపోవును.

లేబరు కమిషనరు:— ఆలా కాదండీ. ప్రభుత్వమువారు నాకాఖిపట్ల చాల క్రోధము చూపుచున్నారండీ. ఆయన మా డిపార్టుమెంటును పరీక్షించుతోపుగ మామనుష్యుల కందరికిని గొప్ప విందును చేయవలయునండీ. కావున నేను ముందుగా వెళ్లవలయునండీ.

జడ్జి:— మీకేకప్తములున్నా నామూత్రము ఏమూత్రము భయము లేదు నాకచ్చేరికి ఎవరు రాగలరు? ఊరికి చాల దూరములో నున్నది. అధవా అతడు వచ్చి తనికేయ్యెను ననుకొందము పని అంతయు చూచుటకు అ తని తరచునా? వినుపు పుట్టి అతడే వెల్లిపోవును. నేను 30 సంవత్సరముల బట్టి ఈకాలో పనిచేయుచున్నాను గదా! ఒక్కనాడైన పార్టీల కాగితములను చదివితినా చూడుడు. ఆయనను నాజడ్జిమెంట్లను అందగును మెచ్చుకొనుచున్నాను... నాపని చాల కష్టమైనదండీ. ఆ దేవుడు నైతము దీనిని చేయ జాలడు..... (అందరు నిష్క్రమించెదగా)

వీటిని గ్రహించియుండురు. ఇట్టిపద్యము మఱియొకటియున్నది. అది.

"నీ. చిన్నారిపాన్నారి చిరుతమాకటినాడు రచించితి మరు త్రరాట్టరిత"

అనుపద్యము. (విస్తరభితిచే సంతయు వ్రాయలేదు. ఇది) "కాశీఖండ" మను మ హా గ్రంథము నందు శ్రీనాథుడు వ్రాసియున్నాడు. వీధినాటకమును దీని సేల చేర్చవలసెనో తెలియరావచ్చును. ఇక ఇతరుల గ్రంథములనుండి గ్రహించిన పద్యములేవన, చ. "సరసుడుగాడా" "బా" "రతిసంపదలేదొ" "సమృద్ధి" "రూపమె" మరుని జయించు" "మోహ" మనమా నమె" యన్నియు గల్లిజారవై తిరిగెదవేలబాల" యతిధీరపు ప్రా థపు నీచెలుంగనే నెరగృహమేధి యక పలుకు నీచముతోచె కొరంతదేనుమి!

ఇట్టిపద్యము, కొలదిదనములక్రిందటనే ప్రచురితమయిన భాగవతుల నృసింహశర్మగారి "అభినవభర్తృహరియం" దున్నది. అపద్య మిది: చ. తెలువ నంపునకుండొ భవదీయభిభండు "ర మింపజాలు నేర్పురి" రసహీనుడో? రసికవర్ణుడు" "రూపరి గాడా? మన్మథుడొ గొఱతకు తెచ్చునావె "యనుకులుడు గాడనియా? మదేశతత్పరుడు "విచారమేల విటవర్ణుడవయ్యె నెఱుంగజాలనే?

ఈపద్యము, బ్రహ్మశ్రీ ముదిగొండ నాగలింగశాస్త్రిగల వారు, సుభాషిత రత్నాకరము, సుభాషిత రత్న భాండగా రము, సుభాషిత తారాజలి, అను సంస్కృతగ్రంథములనుండి ఏరితీసిన పద్యములలో వొకదాని కనునాదము. కాబట్టి ఆకా లయనం దెబ్బతో కవి ఈశ్లోకమును భాషాంతరీకరింప ఈవీధి నాటక రచయితలు దాని గ్రహించి చేర్చి యుండును. మఱి యొక పద్యము చూడుడు.

"ఉ పెండెల నాగి కొప్పనయ బెద్ది కటిధర్మి గంగి నుబ్బుచకొ గొండలనుండు రామకవి మంజరు హస్తము క్రిందుకే సెహో పండిత బంబుమిల్లి య పండిన నీకనుమాలధారణి మండలనాధుఁబోనొకమానవమాత్రుని వేడఁబోవునే?"

ఈపద్యము గురగా రామకవి చెప్పిన చాటుపని వేటూ రి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు చాటుపద్యమునొకంజరియందు వ్రాసి యున్నారు. దీనిని బట్టి "పెండెల నాగి, గంగి యను వారిరువు రు తురగా రామకవికి విలాసినులని తెలియుచున్నది. కాబట్టి ఉ. భూతలమందు ధాతకున పూజ్యుత గల్గెను"

అను పద్యమును "ఉ. చూడఁగ నల్లునాని" పెండెల నాగి, గంగియను విలాసినుల గూర్చి చెప్పబడి నవి గాన, రామకవికృతములే యగును. ఈపద్యములే కాక "కా. అక్షయ్యంబుగ సాంపరాయని తెలుంగాధీశ!" అను పద్యమును, "నీ. కవిరాజు కంతంబు కాగిలించెను..."

అను పద్యమును, "నీ కాశికావిశ్వేళు..." అను పద్యమును శ్రీనాథకృతములు కావని, వీరేశలింగముగారి గొకరు తప్ప తక్కినవారందఱు వ్రాయుచున్నారు. వీరేశలింగముగారు, శ్రీ నాథుడు జూడడను ఆహవానపెట్టుకొని, కవిసార్వభౌముడు; నల్లగుండెట్టుట, ఎండలో తిప్పుబడుట, నివియన్నియు విశ్వ సింది, యావనకాలమునందు చేసిన విహారమున కది ఫల మని న్యాయము దయచేసియున్నారు. కాబట్టి ప్రకారములన్నిటి లను బైటబెట్టుకొనడు. అట్టివో శ్రీనాథునినంటి ప్రాజ్ఞుడు అందఱిచేతను గర్వి తమగు వర్ణనలు తనపై బెట్టుకొని ప్రకటిం చునా? అని వ్రాసి, ఈపుస్తకము, శ్రీనాథునియొక్క మిత్రు లలో వొకని అనుభవముల తెల్పుచుగాని శ్రీనాథుని అనుభవ ముల తెలుపదు" అని యారాకొనిరి. కాని యీఅభిప్రాయము కూడ గ్రహింపదగినది కాదని నాయభిప్రాయము. ఏలయున శ్రీనాథుని అనుభవముల తెల్పనవికూడ కొన్ని పద్యము లీగ్రంథ మున గలవు.

"దీనారంబకాల" దీర్ఘపాదించితి

దక్షిణాధీశ ముత్యాలకాల"

"మల్లయెట్టితి కోకనుట్టితి"

"చిన్నారిపాన్నారి చిరుతమాకటినాడె"

"సర్వజ్ఞ నామధేయము"

అనుపద్యము లన్ని యుగూడ శ్రీనాథుని స్వానుభవములే. "కవిరాజుకంతంబు" "కాశికావిశ్వేళు" అను పద్యములకూడ శ్రీనాథవిరచిత మైనట్లే కన్పట్టుచుకాని వీరభద్రరావుగారు, మొదలైనవారు కొందగు పద్యము లాతనివికావని నాదించు చున్నారు. ఏది ఎట్లున్నను వీధినాటకము శ్రీనాథుని స్నేహి తుని అనుభవములేకాక, శ్రీనాథుని అనుభవములనుకూడ తె ల్పునని తేలుచున్నది. కందుకూరి వీరేశలింగముగారు, ఈగ్రంథ క ర్తృత్వముగూర్చి విశేషప్రస్తావన లేమియు సలపక, శైరి నిమిత్తము రెండుపద్యముల నిచ్చి యారాకొన్నారు. వేటూరి ప్రభాకరశాస్త్రిగారు శృంగారశ్రీనాథుమందు.

"వీధినాటక" మను పేరుతో అపద్యముదాయము ప్రాత

వ్రాతప్రతులందు గానరాదు. అపద్యముదాయము వీధినాటక మనుటకు తగినదని నేను తలంచుచున్నాను." అని వ్రాసియు న్నారు. మఱియు నీయన శ్రీనాథునివీధినాటక మిది కాద నియు, అప్పకవ్యాదులు 'శ్రీనాథుని' వీధినాటకములోనివని యుదాహరించిన పద్యము లేగ్రంథమున నానుభూతితో నుం డునో ఆగ్రంథమే శ్రీనాథుని వీధినాటక మనియును, అట్టిగ్రం థము క్రీడాభిరామమనియు నుడివియున్నారు. చిలుకూరి వీర భద్రరావుగారు "శ్రీనాథకవి" యను తమ గ్రంథమున శ్రీనా థునివీధినాటకమని ప్రకటించబడినదానికి వీధిరూపకలక్షణమే వట్టును. వీధికి పెక్కునబడిన లక్షణములే దీనికి లేవు. ప్రస్తా వనలేదు. పాత్రములులేవు. ఇతివృత్తములేదు." అని లిఖించి యున్నారు. కాబట్టి ఈగ్రంథము శ్రీనాథవిరచితము కాదని చెప్పబడును. పరులకు నిరూపించుటకును తగినన్ని కారణములు నాకు దొరకలేదు. కాని డిండిమభట్టారకాదిపండిత శ్రేష్టుల నోడించి, రాజమహేంద్రవరపండితుల ఛీకాట్టి, ఆంధ్రవా ద్యయప్రపంచమున విచ్చలవిడిగా విహరింపకవిసార్వభౌముడు జారుడై, వీధివీధుల వాడవాడు దిరుగుదు,

"ఉ. వాననగల్లుమేను నిడువాలగనుంగవగల్గినబ్బు లుకొ కేసరిమధ్యము నృపనకేళికి నింపగు భామయూలవిన్యా సముగల్గినట్టి యెలనాగను బోగముదానిఁ జేయకాదాసరిదానిఁ జేసినవిధాతను నేమనవచ్చు నీకేళార" అని విలపించెననుట ఎంత విశ్వసనీయమైన విషయమో పాత్రకులే గ్రహింతురుకాక. వేటూ రకవోట, శివప్రాజాధురంధరుం డయి, శివరాత్రిమాహాత్మ్యము, హరవిలాసము మొదలగు నుద్భ్రంధముల రచియించినకవి(శ్రే ష్టుడు "కాలకంధర యీశాన గరళకంఠ" అని ఏమేమో కాదు మాత్రులు మానెనట! ఎంత సమంజసమో యింనుక విచారించుడు. తన్ను గిమరించి ఎవతెయో కానగరాకపోగా, ఆమెనునాకు తెచ్చి యివ్వలేకపోతివని కాళికేశ్వరిని బండబూతులు తిట్టినాడ టండీ కవిసార్వభౌముడు! ఈవిషయ మాతనియశక్తున కెంత కళంక మాపాదించును? మఱికొందఱు ధీమతు లింకను, శ్రీనా థుడు భోగవిలాసాలనుడై యుండె నని నమ్ముచున్నారు. ఈవిషయము నిరాధారమని, బండారు తమ్మయ్యగారు, సార స్వతస్సర్వస్వము మొదటిసంపుటను 3, 9 సంఘికలయందు విపు లముగా వితర్కించియున్నారు. చదువరు లద్దానిని చదువుదు రని విశ్వసించుచున్నాను. ఒకవేళ శ్రీనాథుడు జారుడేకానిండు. అట్టివాడయినను, ఈవీధిగ జనసామాన్యముచే గర్వి తమగు వర్ణ నలు తనపై బెట్టుకొని ప్రకటించునా? ఈయభిప్రాయముతోనే గురజాడ శ్రీరామమూర్తిగారు, ఈగ్రంథమునందలి యవస్థలను యొకమిత్రునినెత్తిపై బెట్టినారు. కాని వైనచెప్పినరీతిని, వీధినాటకమునందలి కొన్ని పద్యములు శ్రీనాథునికేకాని అన్యత కన్యయించుటకు పీలులేదు. కాబట్టి సామాన్యదృష్టితో తిలకిం చినయెడల నీగ్రంథము శ్రీనాథప్రణీతము కాదని తట్టును.

శ్రీనాథు డొక్కడను వీధినాటకమును తాను రచించి తిని వ్రాసికొని యుండ లేదు. అప్పకవ్యాదులు శ్రీనాథునివీధినాటకములోనివి యుదాహరించిన పద్యములు వలనను, వీధినాటకము శ్రీనాథవిరచితము గాదని నిరారితమగు చున్నది గదా. మఱియొకసంగతి శ్రీనాథుడు తన గ్రంథముల యందు రేఫకారములకు ప్రాసవేసియుండలేదు. కాని వీధి నాటకమున దట్టివి గానవచ్చుచున్నవి. చిత్రింపుడు:

"చ. గురుకుచయ్యగృహనసము కోమలికలులు ముద్దు మాటలుకొ, యెఱపు లతిప్రసంగములు నవ్వుట నవ్వుట మేలమా టలంతరిత కళానిధానమున దాడవీడనభావణంబులుకొ, బరు వడి నొంద నేర్పు ప్రీయభావలు గల్గునరేంద్రభామకుకొ.

చ. గొఱియల మేకపోతులను గొమ్ము పోకేళ్లను ...

వరయగ
కరమిడి
బెలుకగ

అను రెండుపద్యములయందును రేఫకారములకు ప్రాస యున్నది. ఇంతియేకాక, వీధినాటకము, పలువురు పలువిధం బుల నవ్వుతుచున్నారు. వైచిత్ర్య రెండవపద్యము, "కాళ కంధర యీశాన..." అనుపద్యము, ఇంకను ననభ్యములగు కొన్ని ఇతరపద్యములు కత్రా అచ్చయ్యగారు 1911వ సంవత్సర మందు ప్రచురించినదానిలో నున్నవి. వావిల్లవారి కూర్పున లేవు. కాబట్టి, ఎవరిచిత్తము వచ్చినట్లు వారు ముద్రించుచు న్నారు. వావిల్లవారు, "రాజనంద రాజరాజాత్మజులు సాటి" మొదలైన చాటుపద్యములను చేర్చియున్నారు. దీని కంతకు హేతు వేమి? తక్కినగ్రంథము లిట్లై యచ్చుపడుట లేదు? కారణముహింపుడు. వీధినాటకమును గ్రంథమొకటి ప్రత్యేక ముగా లభింపమియేనా? విచారించుడు....

(“విభితప్రతిక ‘వాణి’ నుండి”)

సూత్ర సమన్వయము-అహోబల పండితీయము

[జి. జోగి. సోమయాజిగారు]

ఆంధ్రప్రదేశ్ సారస్వతానుబంధము (కోధన ఫాల్గున ౨౩) సోమవారము ప్రకటించిన కొండముది నరసింహముగారు ప్రచురించిన వ్యాసమునకు బదులు.

ఈవాదము సీన్యాసముతో నేను ముగించుచున్నాను

1. కాన్యూలవారు వ్యాసమువ్రాయుటకు నాలుగైదుదినములందు నేనహోబలపండితీయమును జదువుచుండగా నాకును నాభావమే స్ఫురించినదని వ్రాసియుంటిని. కాని నరసింహముగారు దానిని నమ్ముటకు సిద్ధపడినవారకారు. పోనిండు; వారసుకొనినయ డైదో లాభువమే యందున్న దనుకొనినను వచ్చిననన్న మేమియును లేదు.

2. 'అయి'నుండి 'వ'పుట్టినదని నేను వ్రాసినదిగాని కాన్యూలవారు వ్రాసినదిగాని యపూర్వమైనమాతనసిద్ధాంతము గాదు. 'అయి'అవులకు స్థానిత్యమును ఆధునికలక్షణవేత్త లిరువురు నిర్ణయించిన విషయ మని యిదివరకే తెలు తెల్లముగాక తెప్పిరిని. బాలవ్యాకరణకర్త యావిధముగానే ప్రక్రియ నడిపించెనని యందలి సూత్రములను నేనిదివరకే యుదాహరించుచున్నాను. ప్రాథవ్యాకరణకర్త యభిప్రాయమును గూడ నిదియే యైయున్నదని శబ్దరత్నాకరములోని వికార భౌత్యములు మొదటగల వైకృతపదములను చూచినయెడల స్పష్టమగును. అందు నూటికి 90 పాళ్లవంతున మొదటిరూపములు అయి, 'అవు' మొదట గల రూపములని వ్రాయబడినది. ఇక ప్రాచీనార్యావీక్షల యభిప్రాయములలో నెప్పుడెవరునుజనవని యొచింపవలసియున్నది.

3. 'అను'నుండి 'యవు' రూపాంతరముగా బుట్టినదని యును నేను వ్రాయుటకు నరసింహముగారు వేసిన ప్రశ్న పరం పర కారణము వారు; నెలవిచ్చినట్లు ఈవిషయ మననసరమైనయెడల వారిప్రశ్న నెందుకువేసిరో తెలియకున్నది. కాని చిన్నయనూరి చెప్పిన "అను, అవు, ఔ" అను క్రమము సాధించుటకు అవు అనునది అవయోక్కు రూపాంతరమని నిరూపించుట యవసరమేయని లోచించుచున్నది. అను అనుధాతువునకే 'నరపుత్రి' యనునామముచే 'కా' ఆదేశము వచ్చుటకు వీలున్నదిగాని 'అవు' అనుదానికి వచ్చుటకు వీలులేదు. అట్లు ఆదేశము వచ్చినయెడల 'వా' అని యుండవలెను గాని 'కా' యుండగూడదు. కావున 'అవు' రూపాంతరమే యగుగాని, ప్రాథమిక రూపముగాని స్వతంత్రధాతువుగాని కాదని తేలుచున్నది.

ఇక 'అ ఇ' లకును 'అఉ' లకును గల సంస్కృతసంధి రూపములతో మనకు ప్రసక్తి విశేషము గన్పట్టుదు. వారిది తప్పనసంధియని వ్రాయుటచేతను, పాణినియందు ఈవాదమునకుపలముగా నపవాదసూత్రము లుండుటచేతను నేను చూపింపవ.సి వచ్చినది. ప్ర ఆనుదానికి ఊహకేబ్బముయొక్క ఉకారము పరమైనయప్పుడు 'ఔ' కారము వచ్చునని చెప్పుటకు నే నుదాహరించుచుంటిని. పృథ్వియొక్క విధి పృథ్వికరణములో గాక యెప్పుడైనను గుణప్రకరణములో నెట్లు విధింపబడును? కావున నిది సమాధానమేకారు. ఇది సారస్వతికముగాక నిపాతనయని నేనే వ్రాసియుంటిని గదా!

అక్షరములుముందా! మాటలుముందా! యనువిషయము నరసింహముగారు నరసింహముగారు విత్తు- చెట్టు ప్రశ్నవంటిదిగాదు. ఈవిషయమునుగురించి యెందరో భాషాతత్త్వవికారము లాంగ భాషలో వ్రాసియున్నారు. అవిగాక సుప్రసిద్ధులగు కె. వి. లక్ష్మణరావు గారు తమ విజ్ఞానసర్వస్వమునం దీవిషయమును 'అక్షరము' అనుశీర్షిక క్రింద పూర్తిగ జర్పించియున్నారు. వైయాకరణము చక్కనివ్యాకరణము వ్రాయుటకు భాషలోని గ్రంథములపరిచయ మెంతయుట్లు కపనరమా, భాషయొక్క యుత్పత్తిక్రమము నెరిగియుండుటయు గూడ నంత యవసరమయినదియే యైయున్నది. ఇట్టి సంబంధమును గుర్తింపకపోవుట చేతనే అహోబలపతి తన చిన్న వ్యాకరణములకు గురురసివియును కుదిరియున్నను గూడ దనకు దోషనివియును నగు మహాకవి ప్రయోగముల సీరితిగా నిరసించియున్నాడు. (చూ. అహోబలపండితీయము.)

"మధుకైటభారాతిమరది రమ్మనిప్పి" పనిగంట సీతుల వ్రాధముగాదే ఇత్యాది వచనస్మృతామాదికత్వమే వేత్తవధేయమే" "సుతుల గనియెడుకొరకు, నీవు ఘటించుకంటె" ఇత్యాది నాంధ్రాస్మృతకర్తయ జ్యోతికవివచనానాం కిం మూలమితి వయం నవిద్యుః."

"రామాయణము రచించి ప్రాచేతసుకా" ఇతి భాస్కరశ్రీ రసంగతైన "బాండుభూవనకుం గోడతెలి" అను భారతప్రయోగమునుగూడ నిరూపించియున్నాడు. కావున నిట్టియహోబలపతి వ్రాసినవిషయమునే ప్రమాణమని యెంచి,

అపూర్వ శంఖములు

[ఖిల్ల లక్ష్మీరంజనంగారు]

పూర్వకాలంబున దక్షిణదేశమునందు మిక్కిలి దరిదుండైన బ్రాహ్మణుల డొక్కఁడనుండెను. అతఁడు విద్యావంతుఁడై; వినయవినమతుఁడును, పటాటోపమే భయప్రదమైన యాదినంబులలో గూడ నాతని పక్కరించు పుణ్యాత్ము లరుదుగ నుండుచే పాప మామిఁపుఁడు కుచేలనినలె దారాపుఁతుల భరింపలేక క్రుంగిపోవుచుండెను. దారిద్ర్యదేవతాపరీరంభణము నుండి విడిపడుమార్గమునుగానక చిరకాలము విచారించి 'పరుగదేవుఁడు సర్వసంపన్నుఁడు. అతనికి సంకతియున్నట్లు పురాణములందు వినబడెను. అతఁడు రత్నములకధికారి. ముత్యములకు నిలయము. వారినిపొర్పించి కృతార్థుఁడ నయ్యెద' ననినిశ్చయించి యాపాటుఁడు భార్యాపుఁతుల నొడంబరచి సముద్రతీరముంకేరి కృతస్నానమండై యంజలి నుదకంబు గ్రహించి "ఓంసమోవరుణాయ" అనువారుణమంత్రిమును జపింపవారంభించెను. దినములు నెక్కులు గడచెను. బ్రాహ్మణుండు విరతఁడు గా లేదు. వరుణుండు ప్రత్యక్ష ము గా లేదు. కొంత కాలమునకు వరుణుండు సంతోషుడై చనుదెంచి "బ్రాహ్మణోత్తమ! ఏమిచేయుచున్నావని యడిగెను: కన్నులమూసియున్న యాపుఁడు వరుణదేవుని చూడక ప్రతిభంగ మానవి శంకించి మానముభిజించెను వరుణుండు: తిరుగ నిట్లువలెకెను "ఓవిప్రకులావశింపమా! నీవేదేశమునుండి వచ్చినాఁడవు? ఏలయెంటిరిగ నిటనిలంబడితివి." బ్రాహ్మణుండు కుపితుడై "అతే నీవెవ్వఁడవు? నే నెవఁడనో యొకఁడను. ఎచ్చటనుండియో యచ్చటనుండి వచ్చినాను. ఏదియోయొకటి నేయుచున్నాను. శనివలె, దారిద్ర్యమువలె నన్ను బాధింపక వెడలిపోమ్ము" అనెను. వరుణదేవుఁడు మరి నాతనితో నిట్లునెను. "ఓయీ! నేనువరుణుండను. ఇదివాగృహము; సముద్రము. నీవతంబునకు మెచ్చితి. నీకేమివలయునో కోరికొమ్ము." అంతట తత్తరపాటుతో కండ్లుతెరిచి "దేవా! క్షమింపుము. అజ్ఞానవశమున నిన్ను నిందించితిని. సిరిరా మోకాలాడితిని. అమృతవర్షంబునకు గొడుగు విప్పితిని. నేనకించ

తరువాతి లాక్షణికుల యభిప్రాయములఁ బరిక్షింపక యుండుట యన్యాయము. అప్పకవియొక చనగ్రంథమునం దెన్ని విషయములలో పారబడెనో యందటికిని దెలిసియున్నది. దీనిని బట్టి అప్పకవ్యహోబల పండితుల పాండిత్యమునకుఁ గళంక మాపాదించుటగాని, వారాంధ్రసారస్వతిమునకు వేసిన మహాపకారమును మరచుటగాని నా యభిప్రాయముగాదు. వారు వ్రాసిన వ్రాతలై యిప్పటివారికి మూలములై యున్నను గూడ వారికి నా కాలమునలేని సౌకర్యము లీకాలమువారి కెన్నియో కలవు.

ఇదియంతయు నిట్లుండగా నరసింహముగారు, నేయి, నే, వెయ్యి, వేయి, నే, కన్నీయ, కన్నె మొదలగు రూపముల వంటిదే యిది యనియును వాని పౌర్వాపర్యము లనియునును నేను వ్రాసినవిషయమును గ్రహింపనేలేదు. 'యలకనగా అనుటకు యెలాగ్గా, చెప్పుదువు అనుటకు చెప్పావు అనువాడుకలోని మార్పులు భాషాపరిణామమును జూపుటకు నే నుదాహరించి యుండగా, వాని నాధారముగా గైకొని గ్రామ్యవాదులని మమ్ముఁ బలకుట యెంతయు సంతోషకరము. వారసుకొని నటుల వాడుకలోనిపదముల నన్నిటిని మనము బహిష్కరించి నన్నయనాటితెలుగే వ్రాయవలయునని నిబంధన చేయనిండు. ఇంతకును లోక మొకరిట్లుబాటుకు లొంగియుండదు గదా!

ఇక 'అవు' నుండి 'ఔ' పుట్టియుండవలెను. లేదా ఔ నుండి 'అవు' యన పుట్టవలెను గదా! 'ఔ' అనునది క్రియాజన్యవిశేషణము. ఈక్రియాజన్యవిశేషణము ధాతువునం దిగాని ధాతువుయొక్క రూపాంతరమునుండిగాని పుట్టిన దనుట యుక్తము అనగా అవునుండి పుట్టిన ననుట యుక్తము. లేక వీరు చెప్పినట్లు 'ఔ' ప్రాథమికరూప మగునెడల దీని కేధాతువు గతి యగును? 'ఔ' అను నొకధాతు వున్నదనియే చెప్పవలసివచ్చును. అట్లుచెప్పిన ఉకారాంతము కాని 'ఔ' యనుదానినే ధాతువుగా నిర్ణయించికొని దానినుండి 'ఔ' అను విశేషణము పుట్టినదని నాదింపవలసివచ్చును. ఇది కేవల మసంగతము.

ఇప్పుడు "వాయిరపుర్రక్రకమా" అనుదానిలో సూత్రకర్త యభిప్రాయ మేమైయుండునని చర్చించినిశ్చయంపవలసి నది గావున నీవాదన వచ్చినదిగాని యంతకంటె వేరుగాదు. అయి, 'అవు' లేఫానలని చెప్పుట సూత్రకర్తయభిప్రాయమని. మాయభిప్రాయము. ఈవిషయమును బాలవ్యాకరణ, ప్రాథవ్యాకరణకర్తలు నిర్ణయించియున్నారు. కనుక నీవాదన వచ్చిన పామును గొట్టుటవంటిది.

దినదినాభివృద్ధిని జెందుచున్న యాంధ్రసారస్వతమునందు సంస్కరింపవలసిన విషయము తెన్నియొకలవు గావున నరసింహముగారు దమకై నట్టికార్యమున కుపయోగింతురని కోరుచు నింతటితో విరమించుచున్నాను.

నుండైన దర్శింపడను. నాయిల్లు అయ్యవారి నట్టిలువలె నున్నది. భార్యాపుఁతులు ఘల మల మాడుచున్నారు. దయచేసి నాకు ధనమునొసంగుము" అనివేడిను. అంత వరుణదేవుఁ డాతనికొక శంఖముంజూపి యిదిపద్యశంఖము. దీనినిగొనుము. అనుదినము నిదియొక్క స్థితి మొసంగుచుండును" అని యాతనికిచ్చి యంత. రాజమునందెను. పరమాండభరితుడై యావిపుఁడు స్వగృహంబునకుఁ జనుదెంచుచు మరునాఁడు పద్యశంఖంబును దదితర సాలగ్రామములతోఁబూజించి యొక్కనిమ్మమిమ్మనిప్రార్థించి, స్వీకరించి దానినిబొడ్డుకొంగున భద్రముగ ముడివై చికొని యనుదినమునట్లే యొనర్చుచుండ నాతనిపద్ద నొకమూట యేర్పడెను. స్వగ్రామము సమీపించుకొలది నాతనిదారిద్ర్యమువలనఁ గల్గిన దుఃఖము దూరమేగుచుండెను. ఒక్కనాటిరాత్రి యాభూమరుఁ డొకానొక వణిజునిమందెరంబున కతిథిగ నేగెను. వణిజుం డాతని భక్తితో నర్పించెను. సంతోషుడైన మనశాపఁడు పద్యశంఖా వృత్తాంతమువినిపించి వాకికి కొంతధన మొసంగెను. లోభియైన యావణిజుండు దాని నపహరింపదలంచి వానికి మద్రసాపేత ముగ భోజనంబిడి నిద్రించుపుయంబున పద్యశంఖము దస్కరించెను. అశంకితముగ బ్రాహ్మణుండు వెడలిపోయి మధ్యాహ్న సమయమున మార్గంబున స్నానంబుచేసి వాడుక మేర నిమ్మమును గొడుటకై పద్యశంఖమును మూటలో వెడకెను. కాని యాతనిమేనువడకెను. నూదివలె దానికొక కెంతనూత్నముగ జూచినను లేదాయెను. చాలవరకు వాతఁడు వణిజుండు దన్ను వంచించెనని యేడ్చెను. ధైర్యమునూని మరియొకపద్యశంఖము సంపాదించెదగాకయని తిరిగి సముద్రమును జేరిమున్నువలె 'ఓం సమోనగణాయ' అని జపించుచుండెను. వరుణదేవుఁడు ప్రత్యక్ష మై గూర్చర్యముతో "బ్రాహ్మణా! ఇదేలే! ఇంతిశీఘ్రముగ నేలమరలివచ్చితి"వనెను. భూసురుండు భిన్నపదమండై "దేవా! నాదౌర్భాగ్యవశమునఁ బద్యశంఖము నొకవణిజుండు హరించెను. అనుగ్రహించి యాదిననుకు మఱొక్క పద్యశంఖము నిచ్చి ప్రోవు"మనెను. అంతనాదేవుఁడు పద్యశంఖంబు లిక నావద్దలేవు. డేవారశంఖమొక్కటి మాత్రమేకలదు. అదికోరినధనమునకన్న బహుశైలికముగ నిచ్చెదనని చెప్పునుగాని యొక్క గవ్యయైన నొసంగదు. దానినే తీసికొనుమని వానికిచ్చి వెడలి పోయెను. బ్రాహ్మణుండు చింతకులఁడై వెడలుచు నెట్లైన పద్యశంఖమును గొనవలెనని మాయోపాయంబుల జరించుచుఁ బూర్వమువలె యావణిజుని గృహంబునకే చి నెను. అతఁడును బరమహర్షంబున నాతని గారవింపెను. అంతట బ్రాహ్మణుం డాతనితో నిట్లుచెప్పెను: "మిత్రమా! నేను పద్యశంఖముం బోగొట్టుకొంటిని. కాని దైవానుగ్రహంబున నంతిమిన్నయైన శంఖముం గొనివచ్చితిని. చూడుమని, డేవారశంఖము ముందిడు కొని" ఓమహాశంఖమా! నాకుతేనిమ్మంబుల బ్రసాదించువున, వెంటనే శంఖమునుండి భంభంభం అనుశబ్దమువెడలి 'శతంగృహాః' సహస్రంగృహాః, అయంతంగృహాః అనుమాటలు వినబడెను. అంత బ్రాహ్మణుండు వణిజుని, కై యిట్లు పలికెను. ఓశంఖరాజమా! ఇంతధనంబు నాకియెడ ననవసరంబు. అది గాక, నేనొక్కండ నెట్లుదానినిమాయోపాదె; కావునమద్ద్యహంబున కేగినయడనున ధనమువర్షింతువిప్పటికి నాగుము" అదిని వర్తకుండు లోభంబు లోనుండి దన్ను వేగిరింప నాయుత్తమ శంఖంబునెట్లైన గాజేయవలెనని కృతసిశ్చయమండై బ్రాహ్మణుని భాగ్యంబు గొంతపరకు బోగడి నాటిరాత్రి పూర్వమున కన్న భక్తిశ్రద్ధలతో నాతనికి విందొసర్చెను. అచిరకాలంబులో నే విపుఁడు నిద్రించుచున్నట్లు నటింపడును, వణిజుండు పద్య శంఖముం గొనివచ్చి యాతనిమూటలో దెట్టి డేవారశంఖము స్వీకరించి మహానందముతో దనసమయస్ఫూర్తికిని, కుశలతకును దన్ను మెచ్చికొనుచు నిద్రింపఁబోయెను. బ్రాహ్మణుండును తత్క్షణమే లేచి బ్రదుకుటకుఁడా యనుకొనుచు నెవ్వరు మేల్కొంచకముందే పలాయనసూత్రమును బఠించెను. మరునాఁడు వణిజుండు కుచియై డేవారశంఖముం బూజించి ఓశంఖ రాజమా నాకు సహస్రనిమ్మంబుల గురిపింపుమని విస్ఫూరిత నేత్రుడై చూచుచుండెను. మునుపటివలెనే శంఖంబునుండి శబ్దంబు వెడలి 'సహస్రంగృహాః, అయంతంగృహాః, లక్షంగృహాః, అను వాక్యంబులు వినవచ్చెను. అంత వణిజుండు విసివికొనుచు "నాశంఖమా నీవు పెద్దమొత్తంబులఁ దేగొనుచున్నావే కాని యొక్కకానైనను రాల్చినేమి!" యనిప్రశ్నించెను. అంతనాశంఖ మిట్లు బదులిడెను:

అడుగ నిశ్చల్లమయ్యెను నన్ని యొసంగు పద్యశంఖంబు బాసితి పరమమూర్ఖ భోరుమంచును బల్కుచుఁ బుల్లనైన భూమి రాల్చెను నేను డేవారమగుట.

అదిని యామూర వణిజుండు మోస మెఱింగి మొదల నడిచిన ప్రామవలె నేలఁగూలెను..

నూతన "హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్"

1926 సం॥ రం మే నెల రికార్డులు

ది గ్రామోఫోను కంపెని లిమిటెడ్

(ఇంగ్లాండులో ఇంకార్పొరేటు చేయబడినది)

కలకత్తా, బొంబాయి.

1926 సం॥ మే నెల నష్టి మెంటరి లిస్టు

"హిస్ మాస్టర్స్ వాయిస్" 10 అంగుళముల రెండు ప్రక్కలుగల ఆకుపచ్చ తేలిలు రికార్డులు 1-కి ధర రూ 2-12-0.

ఆదిలక్ష్మి - మైసూరు

N. 1739 { శివదీక్షాపరులు మొదటిభాగము కురంజు
శివదీక్షాపరులు రెండవభాగము కురంజు

మిస్టర్ బి. రాచప్ప - మైసూరు

N. 1740 { విటకి తెరపాయి రాగం "బేగడ"
బలశే బలశే రాగం "జంజుట్టి"

చంద్రకాంత - మైసూరు

N. 1741 { ఇదుచిత్రం శృంగారశోకం రాగం తోడి
భవదోల్ భర్త రాజశేఖరశోకము రాగం "భైరవి"

మిస్టర్ కె. వెంకట్రామయ్య - మైసూరు

N. 1742 { పాలిసుని ఎన్నగోపాలా రాగం "విలహరి"
బెదరువానేనె విరాటపర్వమునుండి

ఆదిలక్ష్మి - మైసూరు

N. 1743 { పరమపురుష మోహనం
గోపాలతర్నం

వైశిశిఖామణి వీణ శేషన్న - మైసూరు

N. 1744 { మర్యాద-గదరా మొదటిభాగము శంకరాభరణము ఆది
మర్యాద-గదరా రెండవభాగము శంకరాభరణము ఆది

N. 1745 { కనడరాగం ఏకతాళం
సాహసరాగం ఏకతాళం

జి. సి. ఎస్. ఐ. మైసూరు మహారాజ మహాలనందా జరిగిన కర్నాట కస్త్రీంగుబాండు

N. 1746 { దూర్ తూమురి
నామనిజయ జిల్లా-కాఫీ

మిస్టర్ ఎ. డి. అబెల్ (సి. బి. మిషన్) విశాఖపట్టణము యేసుక్రీస్తు శ్రమలు

N. 1747 { ఆహా యెంతటి శ్రమలు హిందూస్తాని భైరవి - చాప్
ఏపాప మెరుగని యోపావన నాధనామక్రియ

The Gramophone Co. Ltd.,

(2557)

(Incorporated in England) Calcutta-Bombay

అమృతాంజనము సకలవిధ నొప్పులను నంజీవి వంటివి

చక్కని డబ్బీతో వహ సీసా 1-కి రూ 0-10-0; డజన్ 1-కి 6-4-0

అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి

శాంపిలు యినాము. మొదటిరకం. ధరసవీను.

కృష్ణమూర్తి అండు కంపెని

నూతనమైన కలరునూలు రంగు పనిశాల 157, దక్షిణమాసివీధి, మధుర.

ఆంధ్రదేశములో ఖ్యాతిపొందిన, తెల్లిపిడి సింహంతేలుగల కలరు నూలున తీయును.

మా రంగుపని శాలలో చాయ అద్దకముచేయుట కలరు రంగు నూలు దినుసును.

మేలైన శేషం బట్టలును పూరిబట్టలు దినుసులను నమృతముగా పుష్కలముగా చేసే

మేలైనరకం రంగునూలు అన్ని నెంబరులలోను డైమెట్ రకములును మాన్దగలవు.

కాపీలును, ధరకును వ్రాయవలయును. 2808

నర్సాపురంతాలూకా మహాసభ

పాలకొల్లులో 12వ తేదీని జరుగును

దేశీయ మహాసభాజ్ఞానుసారము ఆఖిల భారత కాంగ్రెసు సంఘమువారు పశ్చిమ గోదావరిజిల్లా తిరుపుర భారతకాసన పథకు శ్రీయుత బంగుటూరి ప్రకాశం పంతులుగారిని, మహా ముద్దీయల తిరుపుర ఉమ్మడి ఆలీషా కవిగారిని, మదరాసు కాసనపథకు శ్రీయుత మోతే నారాయణరావు, బండు నారాయణరాజుగార్లను, విహమ్మదీయల తిరుపుర డాక్టరు నజీరు అహమ్మదు సాహెబుగారిని నియమించివారు గావున రాబోవు ఎన్నికలలో మాతృదేశసంస్థయందు కాంగ్రెసుకు జయముగలుగుటకు తగు కార్యవిధానము ఆలోచించుటకుగాను సెప్టెంబరు 12వ తేదీ పాలకొల్లు గ్రామములో మారుతి సినిమాహాలులో నర్సాపురంతాలూకా మహాసభ జరుపబడును. తత్పథకు శ్రీయుత కందుల వీరరాఘవస్వామి నాయుడు(చారిత్వం) గౌరవప్రతినిధి పోషించుటకు దయతో సంగీకరించిరి. నాటి సభకు శ్రీయుతలు దేశోద్ధారక కాశీనాథుని నాగేశ్వరరావు పంతులు, బంగుటూరి ప్రకాశం పంతులు, బులుసు సాంబమూర్తి, మండపాక రంగయ్య నాయుడు, అయ్యదేవర కాశీశ్వరరావు, ఉమ్మడి ఆలీషాకవిగార్లను, దేశ బాంధవి దువ్వూరు ముబ్బయ్యగారును వర్తమానములు దయచేసి పునస్పరింతురు కానతామందరు మిత్రులతో తప్పక దయచేసి కాంగ్రెసుకు జయము కలుగుటకు మిక్కిలి తోడ్పడ ప్రార్థించుచున్నాము.

1. డాక్టరు వేలూర రాఘవరావు యల్. యచ్. యన్. 2. నమదూరి సుబ్బారాయుడు, 3. చుండూరి రెడ్డియ్య, 4. చుండూరి పానకాలరావు, 5. చుండూరి నారాయణరావు, 6. సలాది మామిళ్లయ్య, 7. అశ్వం వరసింహమూర్తి బి. ఏ. 8. శేరిచర్ల సుబ్బరాజు, 9. పొడూరి ఏ.రాజు, 10. నెక్కంటి రామకృష్ణయ్య. భోజనసభలు చుండూరివారిపలన యేర్పాటు చేయబడినవి.

రైలులో నూటుకేసు మార్పుట

సెప్టెంబరు 2 వ తేదీన బెజవాడనుండి కాశీనాథుడు పోవు ప్యాసింజరులో అనగా నిడదవోలునకు పాయంకాలము గం 8-40 లకు వచ్చును. దానిలో నేను రేకునూటు కేసు తెచ్చుకొనుచున్నాను. నాకేసులో ఇంటరుమిడి యట్టునకు పరిశీలకు వెళ్లు బుక్కులు, నోట్సుబుక్కులు, బట్టలు, పాక్ టక్ పెన్సు మున్నగువి యున్నవి. నాపెట్టెపైనే మరొక రేకు నూటుకేసు యున్నది. నాకన్న ముందుగా ఎవరోదిగి నానూటుకేసును తీసుకపోయిరి. నేను దిగిపరికి నాపైకి యున్న నూటుకేసును నాది అనుకొని తెచ్చితిని. అందు పెట్టి మోనియల్స్ "లా" రికార్డు, బూట్సు, పంట్లము, మున్నగువి యున్నవి. ఆపెట్టెమోనియల్స్పై యల్. వాసుదేవ రెడ్డి బి. ఎ. వకీలు జమ్యులమడుగు, కడపజిల్లా అను పేరున్నది. వారు నాపేర తెలిసిన వారి సామానులు వప్పగించుదును. అందు వివిధమైన డబ్బులేదు. నాపెట్టె వారు పోరపాటున తీసుక నెగ్గిన అది నాకు యియ్యకోరిక.

పాలగుమ్మి వీరభద్రదేవ్ రావు,

సెక్రటరీ, మెట్కాఫ్ హెచ్చల్ ఆర్ట్స్ కాలేజీ, రాజసుండ్రి.

చిత్తూరుజిల్లాలో ఖద్దరు ప్రచారము

సెప్టెంబర్ నెల 10 తేదీ తిరుమలలో బ్రహ్మోత్సవము ప్రారంభమగును. నారాయణవరమందుండి సంచార ఖద్దర్ వస్త్రాలయమును, పకనమందిరమును తిరుమలకు సెప్టెంబర్ నెల 8 వ తారీఖు మొదలు 20 వ తారీఖువరకు మార్చబడును. చంద్రగిరి లోలూకాఖద్దర్ ప్రసంగింపగలరైన శ్రీయుత రాజా పానుగంటి వెంకటరంగరాయనింగారు తిరుమలలో యుం డేటి బోర్డుబారికావాతకాలను ఖద్దర్ ప్రదర్శించుటకు దయతో సంగీది. ప్రచారములముగా ఖద్దర్ యింటింటికీపంపి అసభాధరలకు అమ్ముబడును.

కోల్లూరి భారతీయులు పనిలేనివారివలన అన్నము

లేక మలమలమాడుచుండుట ఆర్థికజ్ఞానమున్నవారి కందరికిని తెలిసినవిషయమే. యా తిరుల ప్రథమధర్మము ఖద్దర్ కొనుట యనవిషయమును చెప్పనక్కరలేదు. కడకు ఒక అణాభరిదు గల ఖద్దరునైన కొన్నయెడల అన్న మోరామనంద్రాయనెడి పనిలేని భారతీయులకు ఒకపూట అన్న మనోసంగినవారగుదురు.

నారాయణవరం { సి. వి. రంగం శ్రేష్ఠి,
8-9-26 గౌరవనిర్యాపకుడు

నోటీసు

నేను మైనరునైనాను. నన్ను దుర్మార్గులు చేష్టలందు దింపి మా గ్రామస్తుడొకడును, ఇతర గ్రామస్తుడొకడును, నావద్దకుండి నా సంతకముగల పూర్తి గ్రామాయుడిన ప్రాంతరీ నోట్లు కొన్నియు, పూర్తి గ్రామాయినోట్లు కొన్నియు, నా సంతకముగల కాన్దుకొన్నియు తీసికొనియున్నారు. కాన్దుల మీదగాని నోట్లమీదగాని తారీఖులు వేయక నాకు మైనరు వెల్లినపిమ్మట వారికి పునయోగించు తారీఖులు వేసి నన్ను మోస పుచ్చుకుంటులు పన్నుచున్నారు. వారికుంటులలో బడి నా మైనరు కాలమున నేను వ్రాయించుచున్నవేతను, నాకు రాగిసమ్మిడి ఇవ్వకుండుటచేతను నోట్లు చెల్లదగవు. చెల్లులు నను మాపించి నాకు సలహాయచ్చినారు, దాని ప్రకారము నా పేరు పోతుకూచి రాధాకృష్ణమూర్తినుండి ప్రభాకరశాస్త్రిగారికి మార్చుకొన్నాను. పర్యవ్యవహారములలోను ఇకనుండి ప్రభాకరశాస్త్రి అను నామము ఉపయోగించబడును. అందరికీ తెలియుటకు ప్రచురపరచుటయైనది.

పోతుకూచి ప్రభాకరశాస్త్రి

వైద్యరత్న పండిత

డి. గోపాలాచార్యులుగారి

రత్నత్రయము

జీవామృతము

(రిజిస్టరు కాబడినది)

జీవామృతము నరముల బలహీనముచే కలిగెడు అమోఘమైన రసాయనము. మరియు బలహీనము ధాతుక్షయము, రక్తక్షయము పీర్వనష్టము, మెదడుయొక్క బలహీనము మున్నగు రోగములకు అమోఘమైన రసాయనము. వెల బుడ్డి 1-కి రూ. 8-4-0

భృగువటి

(శైగరోగములకు సంజీవి)

తెలుపు, ఎలుపు, పసుపు, శైగరోగములను రూపుమాపును. మరియు మూత్రము బొట్టుబొట్టు పడుట, నరములు బిగియుట మూత్రనాళపు మంటలు బోగొట్టును. పూర్తి గుణము అగుటకు రూ. 6-12-0

వృష్యయోగ

(స్వస్థస్థలనివారికి)

నీరైపోయిన పీర్వమును గట్టిపరచును. మూత్రముతో గాని, స్వస్థమునందుగాని పోవుచున్న పీర్వము నిలుపును, నపుండకదోషములను బోగొట్టి యోవనవంతులుగ చేయును. పూర్తి గుణము అగుటకు రూ. 5-1-0 కోరువారికి క్యాబులగు ఉచితము.

ఆయుర్వేదాశ్రమము,

151, గోవిందప్పనాయునిపీఠి, మదరాసు.

పోస్టుబాక్సు 287, మదరాసు.

రోగులను పరీక్షచేయు కాలము

151, గోవిందప్పనాయునిపీఠియందు

ఉదయం 7 మొదలు 10 వరకు

182, బ్రాడ్వే బ్రాంచియందు

సాయంత్రం 5 మొదలు 7 వరకు

డి. దేశికాచార్యులు (పండితులవారి సోదరుడు)

గొప్ప విలువు

అనేకులు వారి ప్రాణములను 150 పులులు గల మా

కామశాస్త్రమును

చదువుటచే కాపాడుకొనిరి. ఆరోగ్యము, విశ్వరూపు, అభ్యుదయము వీటికి సంబంధించిన ఆరోగ్యపద్ధతులను గురించి తెలుపును. మీరు ఉత్తరము వ్రాసిన, అది మీరు ఉచితముగా పంపబడును. 210

ఆతంకనిగ్రహశాస్త్రాని 26, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.

బ్రాంచి:— మెయిన్ రోడ్డు, కాకినాడ.

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము

[జన్మభూమి]

ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము స్థాపించబడినది. ఎవరు తలపని విధమున ఈ విశ్వవిద్యాలయము వీర్వశినది. విశ్వవిద్యాలయ స్థాపనమునకై ఆందోళన పరిపినవారి ప్రస్తావన లేచేలేదు. సర్ ఎ. పి. పాత్రో, సర్ కె. వి. రెడ్డిగార్లు ఆ యాందోళనమునం దెన్నడు జోక్యము పుచ్చుకొనియుండలేదు. ఇప్పుడు సిండికేటు సభ్యులుగ ఎన్నుకొనబడినవారు ఆందోళనము జరిగిన కాలమున నూల దారియుండిరి. వైసుచాన్సలరు మైనూరు ప్రభుత్వమునం దొక ఉద్యోగిగ నుండెను. కాని ఈ విపరీత పరిస్థితులు మాకు విచారము కలుగ చేయుట లేదు. దేశాభివృద్ధికి తమ జీవితములను ధారపోసిన జాతీయవాదుల మృతక శేఖరములు, ఉన్నత పదవుల నిభిలించు మితవాదులకు సోపానముగగ ఉపయోగముచున్నది కదా! అదేవిధమున ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయమునకై ఆందోళనము సరిపినవారు చేరు. విశ్వవిద్యాలయమున అధికారులుగ నుండి పరిపాలన మొనర్చువారు చేరుగను యుండుటయం దెట్టి ఆశ్చర్యము లేదు. ఇది సహజము. జిరిజినలు కోర్టు నందు, రెండు లేక మూడు అపిలెలు కోర్టులందు, కడకు క్రిమీ కౌన్సిలు నందు కేసు జరిపి తన జీవితమునందు కష్టముగ గడవిన పురుషుడు. కేసు తనకు అనుకూలమున పరిష్కరింపబడి ఆస్తి వచ్చినను అనుభవించజాలడు. అనుభవించునది సుఖించునది అతని కుమారుడు. నివసనాయమునందుకూడ ఇంతే. చెల్లు నాటువాడొకడు. పండు తినవాడొకడు. రాజకీయములకూడ ఒక పెద్ద న్యాయమునంటిది. వ్యవసాయమునంటిది. పన్నులు చెల్లించి నేల సాగుబడిచేసి ఎరువువేసి భూమి సస్యనంక మొనర్చుటకై కర్షకుడు తన జీవితమునంతయు ధారపోయును. వెనుక ఎచ్చువారు ఫలితముల ననుభవించెదరు. యోధులు పీనుగు ప్రాణముల ధారపోసి స్వాతింక్రియ సుపాదించెదరు. దానిని అనుభవించువారు యిరుగు.

భారతదేశమున ఎన్నియో విశ్వవిద్యాలయము లున్నవి. 1858 సం॥ తిరుగుబాటు అనంతరము కలకత్తా, మద్రాసు, బొంబాయి విశ్వవిద్యాలయములు స్థాపించబడెను. కర్ణాటకప్రభుత్వ దక్కను విశ్వవిద్యాలయమును స్థాపించిరి. వారణాశి ఆంగ్ల నగరములందు స్థాపించబడిన హిందూ మహమ్మదీయ విశ్వవిద్యాలయములు ప్రజలమందు నూతనోత్సాహమును పురికొల్పెను. హార్డింగ్ ప్రభుత్వకాలమున పాట్నా, నాగపూరు, ప్రయాగ, బరూ విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడెను. మొన్న మొన్న లక్నో, ఆగ్రా, ఢిల్లీ విశ్వవిద్యాలయము లేర్పడెను. కాని ఈ విశ్వవిద్యాలయము ముల్కీయు ఏ నగరమునందున్నవో ఆ నగరపు పేరుతో వ్యవహరింపబడుచున్నది. కలకత్తా, బొంబాయి, మద్రాసు, డక్కను, బెనారసు, ఆలీపురు, పాట్నా, నాగపూరు, రంగూను, ఢిల్లీ, లక్నో, ఆగ్రా విశ్వవిద్యాలయములు. కాని ఆంధ్ర విశ్వవిద్యాలయము పేరు నూతనాదర్శములను నూచించుచున్నది 2 కోట్ల 20 లక్షలమంది ఆంధ్రుల ఆశయములను తృప్తిపరచుటకై ఒక ప్రత్యేక విశ్వవిద్యాలయము అవసరమని తలపబడెను. ఆంధ్రులు ప్రత్యేక విజ్ఞానము, సాంప్రదాయములు, ఆశయములు జాతీయత గల వారు ఉన్నతాదర్శములు గలవారు సంస్కరణములను అభివృద్ధిని కోరువారు త్యాగమునకు సంసిద్ధులైనవారు. ఈయాదర్శముల కనుగుణ్యమున విధమున విశ్వవిద్యాలయ ముండునా?

సి. ఆర్. రెడ్డిగారు వైసు చాన్సలరు పదవికి అన్ని విధముల అర్హులు. అతని సమకాలికుడును విద్యావిషయములందు అగ్రజుడగు సర్ ఆర్. వెంకటేశ్వంగారి ఎలె పీఠ ప్రజల గౌరవ విశ్వాసముల చూరగొనజాలకున్నను వయస్సునందు చిన్నవారగుటచేతను సూతిన విజ్ఞాన ప్రవాహము ననుసరించువారగుటచేతను వీరు ఈపదవికి అన్ని విధముల తగినవారుగ నున్నారు. విజ్ఞాన విషయములందు ఆంధ్రదేశమున వీరవ్యతిరేకి తీసిపోరు. అంతేగాక మాతృభాషపై గాఢముగ అభిమానము కలదు. తెలుగు మాట్లాడవలసిన చోట్ల వీరు ఇంగ్లీషునందే మాట్లాడుచున్నను ఆంధ్రభాషపై వీరికి గొప్ప అభిమానము కలదనియు ఆంధ్రభాష పాండిత్యము వీరికి గలదనియు మాకు తెలియను. కాని వైసుచాన్సలరుగారికి సంస్కృతముపై అభిమానము లేదు. బ్రాహ్మణులు ఆధిక్యత కుకారణమగు పంసక్రమ భాషను బ్రాహ్మణేతరులు తిరస్కరించుట ఈకాలమున ఆశ్చర్యకరమగువిషయము కాదు. మామట్టుకు మాకు వైసుచాన్సలరుగారి ప్రేరేపనాభావముకన్న ప్రోచాన్సలరుగారి ఉపన్యాసమే ఇంపుగ నున్నది. వైసుచాన్సలరుగారు ఉద్యోగసాంప్రదాయముల ననుసరించి ఒకవిధమున

ఉపన్యసింపవలసి యుండెను. ఆంధ్రదేశమున ప్రభుత్వమువారు ఉద్యోగులను నియమించు విషయమై ప్రత్యేకార్హతలను నిర్ణయింపవలయు నని వైసుచాన్సలరు గారు తెలిపిన భావములు కొంతవరకు విపరీతముగ నున్నవి.

ఆంధ్రవిశ్వవిద్యాలయపు ప్రారంభ మహోత్సవ సందర్భమున చదివించబడిన కట్టములు మాకు ఆకాభంగము కలుగజేయుచున్నవి. బొబ్బిలి, చల్లపల్లి రాజులు తప్ప ఇతరులెవ్వరు సమయమునకు తగినట్లుగ విరాళ మివ్వలేదు. అత్యల్పముగ 25 వేల రూప్యములు ఇచ్చుటలో విజయనగరం మహారాజుగారి అభిప్రాయమేమి? జయపూరు, పితాపూరురాజులపేర్లు లేవు. బహుశః, పీఠికాపురాధీశ్వరులు నిరాదంబుల లగుటచే త్వరలోనే కట్టము పంచెదరని తలచెదము. కాని జయపూరురాజుగారికి ఈ శకుభిష లేమియు లేవే! వారు బొబ్బిలిమహారాజుతో పోటీచేసి యుండవలసినది. వెంకటగిరిరాజుగారి ప్రస్తావన లేదు. పర్లాకిమిడి, మందస, కల్లికోట, అటగడ, జగ్గంపేట, లిగయన్నపేట, నూజివీడు, మిర్జాపూరు, యెలమర్రు, భీదాచలం, తేలపూరు, గన్నవరము, వెంట్రప్రగడ, ముసునూరు, పుయ్యూరు, గొల్లపల్లి మున్నగు లెక్కలేని జమీందారులున్నారు. బౌద్ధార్యవంతులను మునగాల జమీందారు క్రి॥ శే॥ లక్ష్మణరావుగారి గౌరవార్థమై 1500 రూప్యముల నొసగిరి. తెలుగు, లెక్కలు, చరిత్ర, ఇంగ్లీషు, మున్నగువాటియందు డి. ఎ. లో గాని ఇంటర్మీడియేటుయందు గాని మొదటి మార్కులు వచ్చినవారికి బంగారుపతకము లివ్వలయు నని దాతలు కోరుచున్నారు. ప్రాచీనపు చెక్కెడములను కనిపెట్టినవారికి, రసవంతమున ప్రబంధములను రచించినవారికి, ఆంధ్రచరిత్రయందలి గుప్తవిషయములను వెల్లెపుచ్చువారికి బంగారుపతకము లిచ్చుటకు విరాళము లివ్వరాదా? ఆంధ్రుల విజ్ఞానమున కేమనవలయును?

కాబ్జాముగారి రాక

సిమ్లా, సెప్టెంబరు 3.—దార్జిలింగ్ పట్టణమునండి వచ్చిన వార్తలవలన కాబ్జాముగారు కలకత్తాకు ప్రయాణముచున్నారని తెలియుచున్నది. 9 వ తేదీ సాయంకాలమునకు చేరగలరు. 10-వ తేదీ ఉదయమున అలహాబాదుద్వారా ఢిల్లీకి ప్రయాణము కాగలరు. 11వ తేదీ ఉదయమున ఢిల్లీలో బహులదేరి భవాల్పూరముద్వారా కరాచికి బందరుకాబ్జామువెళ్లెదరు. (అ.ప్రె.)

బాపట్ల నబ్ కోర్టులో

A. S. 25 of 1926

అప్పీలెంటు:—నల్లమోతు అక్కమ్మ.

ఎ డి రి

డోగిషర్తి సుబ్రహ్మణ్యం ఎన్టీటుకు ట్రస్టీలు

1. కొలనుకుడురు ఆదిశేషయ్య, 2. ఎన్. రాధాకృష్ణనాయుడు.

యా నెంబరు అప్పీలెంటు డింగోలు డి॥ ము॥ కోర్టు ఫయలు G. S. 44 of 1925 రు డిక్రీనిబట్టి వై రెన్నాం డెంటుమీద వై నెంబరున అప్పీలుచేసియున్నది. అజ్జక్ నన్ను దాఖలుచేయు నిమిత్తం, 15-9-26 కి వాయిదావేయబడినదని యిందుమూలముగా తెలియజేయబడినది.

వి. సుబ్బారావు,

అప్పీలెంటుతరపు స్టేడరు

సువర్ణ సుందరరసము

సవామేహములకు సంజీవి. క్రి॥ శే॥ కేటూరి సుందర శాస్త్రిగారిచే కనిపెట్టబడినది. ఎటువంటి సవామేహములనైనను గురుర్చును. ఇకాజెక్టు అనవసరము. 50 మాత్రలు రు 5/ వాడువిధము మందుతో పంపబడును.

ఆర్డరసాయనశాల, చుక్కాల్, కృష్ణా.

విజంట్లు కావలెను

అన్ని పట్టణములందును షేక్ యింకును విక్రయించుటకు యేజంట్లు కావలెను. మంచికనీషిక్ యియ్యబడును.

షేక్ యింకు నాల్గు సంవత్సరములనుంచి వాడుకలో నున్నది. షేక్ యింకు ఫౌంటెన్ పేనాలో చక్కగా ప్రతి హించుటయేగాక మంచి కాంతిని రికార్డుల సుపయోగింపదగు యోగ్యతను కల్గియున్నది. వివరములకు నేడే వ్రాయుడు.

Apply to:—

SHINE INK WORKS LTD.,

2473

BEZWADA

అన్ని కూరగాయలకు ఆవపిండిని చేర్చుడు.

చిక్కుడుకాయలు, పటాణీలు, మంకాయలు, బంగాళాదుంపలు, బెండకాయలు మొదలగు నవి కోల్ మాన్సు ఆవపిండితో చేర్చినప్పుడు ఎక్కువ రుచికరముగా నుండును. దీనితో తయారు చేయబడినవాటిని భుజించినప్పుడు మీరు పెదపులను సంతోషముతో చప్పరింతురు. అయితే ఎప్పుడును కోల్ మాన్సు పరిశుద్ధమైన ఆవపిండినే తప్పక ఉపయోగింపుడు.

బజారులందు విక్రయింపబడు అవకష్టమైన ఆవపిండిని వాడవద్దు.

కోల్ మాన్సు ఆవపిండి అన్ని దుకాణములందును డబ్బాలలోను, బుడ్లయందును వేసి సిద్ధముగా విక్రయింపబడును. చేతితో తాకబడుటలేదు. ధర చాల స్వల్పము.

ఎప్పుడును కోల్ మాన్సు ఆవపిండిని వాడుడు.

డబ్బాలపైనను, బుడ్లపైనను
ఉండు వర్తక గుఱుతును
గమనింపుడు.

నాటక సంభాషణలు

శ్రీ అవధానిశిరోమణి కాశీకృష్ణమాచార్యుల
వారు : విమర్శాదర్శము

శ్రీ ఆచార్యులవారి సారస్వత విమర్శాదర్శమును, వారి యూహలు, భావములు నడచు ఘంటాపథమును కొంతవరకు గమనింప గలిగినప్పుడు యత్నముచేసితిమి. కవితామృతసరః ప్రపాపాలికలను, సారస్వతత్రేతములను, లాక్షణిక వ్యాఖ్యానికృషితముచేత నిండిన విషవాయువులచ్చుటచ్చుట, నెట్లు ప్రసరించి, కవితాపారిజాతమున, కుక్కగొడుగుల మెలిపింప యత్నించినది, కొన్నికొన్ని గ్రంథముల గాంచినపుడు మనకే తెలియును.

ఏకాలమునగాని, పరిశీతులెట్లున్నను, మహాకవియగువాడు జన్మించిన, విషమస్థితులన్నియు వానికిడ, పమస్థితులై, యెట్లు వాని కుపచరించునో, మహాకవులకృతులను గాంచినపుడే తెలియగలదు. మహాకవులు, ప్రతిభాశాలురును, సర్వదా విప్లవకారులు, తత్పూర్వులు, వాగ్దేవిని దించిన స్థానమునుండి, మరింతయును, వాగ్దేవితరుంతయోగమును నహింప జూతురుగాని యచటనే, చతుస్సగరపర్యంతపరికల్పమును ముగింపరు. భూస్వయంకృతులకు, కవి, విగ్రహావహరిగను, విగ్రహావహరిగను కన్పించును. కాని, యథార్థమున కవియగునతడు, తన వాగ్దేవీ విగ్రహమును, పాడు దేవాలయమున పడియుండుట సహింపక తనశిరమున నెత్తికొని, తనచేతనై నెట్లు స్వనిర్మితము కాబోవు, దివ్యగుండరమందరగర్భసింహాసనమున ప్రతిష్ఠింప యత్నించును. భూరేణు రూపిత మగు నిజదైనిత ప్రతియను, తల కెత్తికొని, విశ్వవలయవిస్తారమగు ప్రాకారమధ్యమున, జగమున కెల్ల కన్నులపండువుగ, నెలకొల్పి యత్నించు నేకాంతభక్తుని, విగ్రహభంజకుడనుట వ్యాయమేని, కవినగుడ విగ్రహభంజకు డెవడు న్యాయము కావచ్చును.

ప్రపంచచరిత్రయందు, మతబోధకులు, కవులు, శాస్త్రకర్తలు, మంత్రద్రష్టలు మొదలగువారెల్ల, నిట్టి విప్లవకారులనవలసినవారు. వారివిప్లవము సత్కారంజకము, అసత్కారంజకమునగునుగాని, విపరీతము కానేరదు. ఒకవిధముగ శ్రీ ఆచార్యులవారును, ఈ కక్షకు చేరినవారని యెఱచే చెప్పక తప్పదు. శాస్త్రాధికారములను, కవిసమయములను శ్రీ ఆచార్యులవారు ఖండించి తైత్తియమును గాంచిన యెవరేని ఈవిషయము నింగీకరింపక తీరదు. పూర్వాచారపరాయణులగు కొందరు శ్రీ ఆచార్యులవారి యూహలను, భావములను గాంచి, పృథ్విదయములందు, విప్లవకారిత్యమునందు శంకింపవచ్చును. మరికొందరు,

దరు, శుద్ధపూదయు లగు మహాపండితులు, శ్రీ ఆచార్యులవారిని గూర్చి ప్రసంగించుచు, ఆచార్యులవారు శాస్త్రకర్తలుగాని, శాస్త్రస్మర్తలు మాత్రమే కారని యనుటయు, ప్రత్యక్షముగను, పత్రికాముఖులగునను, స్తుతించుచుంట్లు గాంచుచునే యున్నాము. శ్రీ ఆచార్యులవారితో నొకపర్యాయము, నెల్లారున ప్రసంగించుచు, కవిత లుప్తమగుచున్నదని యొకరనగ, కడుపు కోతపంతానమును కనుటకన్న, కవిత లుప్తమగుటే మేలు అని నెలవిచ్చిరి

[1] అభినయము [2] ఉపమాంబుల కారము

శ్రీ ఆచార్యులవారి యాలంకారిక సిద్ధాంతములు కడు నవీనములు, సర్వస్వతంత్రములు, నిర్భీకములు. ఆలంకారికలయొక్కయు, విమర్శకులయొక్కయు అభిప్రాయమున కవితకు కళలయందు అగ్రస్థానము నొసగనలయునను సారాంశము కనిపించును. నాటకకళను గురించి చెప్పుచు శ్రీ ఆచార్యులవారు 'అభినయము, అంగికవ్యాఖ్యానము, కవిత, శాబ్దిక వ్యాఖ్యానము' అను మాట శ్రీ ఆచార్యులవారి సిద్ధాంతము సంతయు పూసగుచున్నట్లు ఒక వాక్యద్వియను వినుకొనినది. ఆంగికమున అభినయము, వాచకమున అభినయము రెండును ముఖమున సహజముననుండ నొకదానికి అగ్రస్థానము. మరియొకదానికి అంత్యస్థానమును ఒకసంఖ్య ప్రకృతివిరుద్ధమని శ్రీ ఆచార్యులవారి అభిప్రాయము. ఈ రెండును మానవమృదయకుచారపంచారి యగు భావమునకే మూర్తులు. "భావ శిఖా సంచలన" మార్గమున నూచింపజేయు భిన్నద్వారములు; ఒకటి యుత్తరద్వారము, ఒకటి దక్షిణద్వారము అయిన కావచ్చును కాని ఒకదానిని తెరచి, యింకొకదానిని మూయుట "ప్రాణవిరోధమునకు" పాతుగును. కాని ప్రాణవిరోధమునకు" కాజాలదు. వాయువు, ప్రవహించుటకు వచ్చుమార్గము పోవుమార్గము యీ యుభయ మార్గమును నెట్లు ఆవశ్యకమో, అట్లే భావసంచారమును మనము గ్రహించుటకు "మాటయు, నాటయు" రెండును నావశ్యకములు.

ఇదిగాక శ్రీ ఆచార్యులవారి వాదమును మనము కొంత దూరము స్వబుద్ధిచే వెంబడించిన వాచకముకన్న నాంగికమే సహజమాయను పక్షము బలవత్తరముగ స్ఫురించును. ప్రాణకత్తికి చలనమాత్రమువలె, వాక్సంచలనము అంత ఆవశ్యకముగ ప్రకృతియందు కనపింపదు. భావకన్న (అనగా) వాచకమున కన్న నాంగికమున చేష్ట వ్యాపకముని మనకు చెప్పకనే తెలియుచున్నది. వాచకముకన్న, నాంగికమును నేతదుభయమునకన్న మూలకారముగు భావమును వ్యాపకధర్మము లనుమాట కొంచె మూహించినచో మనకే స్పష్టము కాగలదు.

శబ్దసహచారియగు నాంగికవివ్యాపకమే (మనము మాటాడబోవునప్పుడు సంభవించు చంతతాల్వాదినంచలనమే) అ

నయము అట్టి అభినయము ప్రతిపాదనకును సహజము. అది లేనిది శబ్దవిరూపమే లేదు. ఏకబ్రము నోటినుండి బయలుదేరు నప్పుడైన నిట్టి యాంగికాభినయము సహచార మొనర్చుట నిర్వివాదము. ఈ హేతువులనుబట్టి శబ్దమునకు తత్పూర్ణమైన యగు అభినయమునకు గల బాంధవ్యము; తైపెచ్చు శబ్దముకన్న నభినయమునకు గల వ్యాపకత్యమును స్పష్టముగ నిర్ణయింపబడుచున్నది.

ఎట్లు శబ్దమునకు అభినయము అవిభాభావమును ప్రదర్శించుచున్నదో అట్లు అభినయమునకు శబ్దసహచారము, మనుష్యజీవితమునందును ప్రదర్శింపబడుట లేదు. శబ్దసహచార్యము లేనిది మనుష్యుడు (ఉదా: మూగవాడు) వ్యవహరింపగలడు. ఎంత శబ్దప్రచారము తగిన, అంత అభినయప్రచారము, పాచ్చుట మన యనుభవమును చూచుచున్నాము. ఉదా: మూగవాడు:— ఇట్టి సంబంధము మనకు శబ్ద విషయమున కనిపింపదు శబ్దము బయలుదేరినపుడై, నది తాల్పాదిచలనసిద్ధ మగుటయే మనకు నిదర్శనము. తాల్పాదిచలనము అభినయాపరమము కను. ఏ మనయవము చనినచి, నన్నది యభినయాంతర్గతము కావలెదే కా నాంగికాభినయము, వాచకాభినయము కన్న వ్యాపక మనుమాట సర్వసిద్ధ మగుచున్నది. వాచకమును గూడ, అభినయమును చేరి బయలుదేరి, అభినయము వ్యాపకమని యు, శబ్దము వ్యాప్యమనియు తెలియుచున్నది. శబ్దమును, వాచకాభినయ మన్నట్లు, అభినయమును, నాంగికశబ్దమని గాని, తత్పూర్ణమగు మరియొక వాచకమున గాని మనముపిలువకుంటే, అభినయమునకు గల వ్యాపకత్యమును, వాచకాభినయమునకు గల వ్యాప్యత్యమును భ్రవపరచుచున్నది.

అభినయము, సరస్వతికి సర్వాంగపులకము, అను శ్రీ ఆచార్యులవారి, సుభాషితమే, ఒక గ్రంథమునకు చాలినవిషయమును స్ఫురింపజేయుచున్నది. ఈమాటయందు, అభినయము సర్వాంగత్యము గౌరవము గలదను విషయము స్పష్టము. అభినయ మను చైతన్యప్రవాహము, సర్వాంగములను భూమికలుగ నొనర్చుకొని, తత్తత్త్వనవి శేషమూలకములగు దోహదముల నందుకొని, పుష్పల, కిసలయ, పర్వ, లతావిస్తృతముల పొదరింటివలె వాగ్దేవికి ఛత్రాయమానమై, సరస్వతీకోకిల సభచరించు నారామమై సురభిశమై యలరారు, హేమబిందుపూరముగ, నవ్యత సారపూర మని చెప్ప వలెదు. ఇట్టి అభినయ కల్పలతను ప్రసవించిన పువ్వు మొగ్గులం దొకటియో, అందు, దిగిన భ్రమరమో, శబ్ద మనియు, శబ్దము, అభినయముకన్న వ్యాపకము కాజాలదనియు శ్రీ ఆచార్యులవారి సిద్ధాంతము.

యన్. సుబ్రహ్మణ్యశర్మ.

బి. పి. (ఆనర్లు).

ఓ రియంటల్

గవర్న మెంటు సెక్యూరిటీ

జీవ భీమా కంపెనీ, లిమిటెడ్.,

1922-1924 గత మూడు సంవత్సరముల
కంపెనీ వ్యవహరించినందులకు ఫలములు:

లాభములు రూ 51,00,000

జీవ భీమాలపై రూ.

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 22½ చొప్పునను

యెండ్లమెంటు భీమాలపై రూ.

1000-టికి సంవత్సర మొకటింటికి

రూ 18 చొప్పునను

అధిక మైన బోనసులు.

అభ్యుదయాభిముఖమునం దుండు ప్రజాభిమాన
మును కంపెనీ వడసినందులకు నిరూపణము.

సూతన భీమాలు { 1924 - రూ 2,37,34,000
 { 1925 - రూ 2,96,42,000

ఈ సంఖ్య లింక నధిక మగుచున్నవి.

ఆదాయకరముగ జీవభీమాలయందు

ధన ముంచుట కిదియే తరుణము.

వివరముల క్రిందివిలాసములకు వ్రాయుడు:-

ఎఫ్. ఇ. వెయిడ్ బ్రాంచి సెక్రటరీ

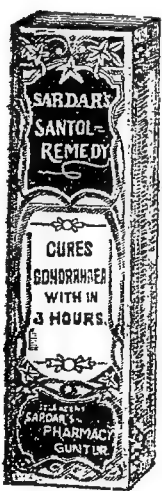
ఓరియంటల్ భీమా కట్టడములు

తపాల పెటె 8, మదరాసు.

బెంగళూరు బ్రాంచి: ల 672

నెం. 3, సాత్ పారేడ్, బెంగళూరు.

టివండ్రం బ్రాంచి: టివండ్రం.

సర్దార్
“శాంటిల్-రెమెడి”

గ నేరియాకు

ఇది అమోఘముగా పని
చేయును. ఒక్కపూటలోనే
బాధ మాయమగును దీనికి
మించిన మందు మరియొకటి
లేదు.

వెల రూ 2-4-0

సర్దార్ ఫార్మసీ,

8092 గంటూరు.

తెలుగున్యాయశాస్త్ర గ్రంథముల

ఇందు పర్యవసరము నుపయోగించుటల ముక్తిమైన
తా గ్రంథములు కులభిక్షేపి తెలుగున ప్రచురింపబడుచుండును.

1. వారపత్రిక రు. 2-0-0 } ప్రతులు బహుస్వల్పముగా
2. రయిత భూమి 1-0-0 } నున్నవి.

3. స్వలికే భక్తము:—తెలుగురచున్నది. ఈ నెలముద్రలో
ప్రచురింపబడును (0-4-0) పంపి తమకీరు రిజిస్టర్
చేయించుకొనువారికి రు 1-0-0 వెలకు పంపబడును. అటు
పై ముద్ర వెల మూడు రెట్టింపున.

మేనేజరు, తెలుగు లా బుక్స్ ఆఫీసు

రాజమండ్రి.

బెంగాలుపోలీసు పాలనము

1925 నివేదికము

అనేకవిధముల నేరములెక్కువగుట

కలకత్తా, సెప్టెంబరు 3:—కలకత్తా పోలీసుకమిషనరు
చివరి చారిత్రాత్మకాబ్బగారు 1925 పరిపాలనానివేదికమునం
దన్నికాఖలుతుండును అభివృద్ధి యున్నటుల చెల్లెలు బెంగాలు
లో జరుగు రాజకీయ నేరములను, దొంగతనముగ అస్త్రముల దె
ప్పించుటను గూర్చియు, యితర నేరములగూర్చి విమర్శించు
చున్నారు. ఈ నివేదికవత్సరమున పీనుకోడ్డుక్రింద 2745
మరిగి కేసుపబడినటుల చెబుపబడినది. పోలీసుపట్టునుండి
80 మంది తప్పించుకొనిపోయిరి. 1924 లో 40 మంది తప్పించు
కొనిపోయిరి.

విప్లవకర నేరములు

విప్లవకర ప్రయత్నములగూర్చి నివేదికయందు వ్రాయుచు
బెంగాలు విప్లవకరపక్షమువాడు చైనానుండి దొంగతనముగ
అస్త్రముల దెప్పించుకొన ప్రయత్నించుచున్నటుల చెబియునే
అనుమాన మున్నవారిమీద 1925 మార్చిలో కాపలాముంచబడె
ననియు, పోలీసువాడు చైనాపట్టణములోను బాబామూలలోను
కొన్ని యిండ్లను సోదాకాచిరనియు చెబుచున్నాడు. చైనాదేశ
లలో నిర్దమ వ్యవస్థలనున్న దైవస్వ లేకుండ అనుఅరల రివాల్యూ
రెండు, కుపాకీ, 250 నార్లుకు సరిపాపు ఫిరంగినిండ్లు ఉండగా
అరెస్టుజేసిరి. వారిని ఛీపు (పెసిడెన్సీ) మేజిస్ట్రేటు విచారించి
రెండు సంవత్సరముల కఠినశిక్షయు వేయిరూపాయల జరిమానా
యు, అది యీ యాడుకున్న ఆరుమాసము లింకను కఠినశిక్షయు వి
ధించిరి. నవంబరులో సోదాకాచిర పిథిలో ఒకగదిని పోలీసు
వాడు సోదాకాచిరనియు, అందు విడుఅరల బెల్లియం రివాల్య
రొకటియు, చాలతోటాను, అనుబుడు న్యూట్రెక్సు అసిడున్ను,
చాల విప్లవకరపత్రములును, ఇతర విద్యవకరపత్రములును దొరికె
నని నివేదికము చెబుచున్నది. ఒక పత్రమునందు భారతదేశము
నకు స్వాతంత్ర్యమును సంపాదించు సంఘమును నిర్మించుటను
గూర్చి చెప్పింపబడినది. ముందు ఒక్కొక్కరు విప్లవమునకు దిగి
ఉన్నతోద్యోగిలను చంపి, ప్రభుత్వపు డబ్బును కాజేసి, కెయి
ఫ్లు బ్రెట్టుగాట్టి, రైలు నాశనముజేసి, గూఢచారిలను జంపి
పెద్దవిప్లవము దెచ్చిపెట్టవలెనని యీ సంఘోదేశ్యముగ చెబు
పబడినది. ఈ పత్రము ల ను జూడ పోలీసు వారికి
చిక్కిన యితర ధారములు స్వవమయ్యెను. ఆరోజుననే దక్షి
నేశ్వరమునందు బాంబును, అనుఅరల రివాల్యూను, ముందు గుం
డుసామానులను, విప్లవకర పత్రములు నున్నందులకు అరెస్టు
జేసినవారికిని దీనికి సంబంధము గలదని తెలిపెను. వారలను తిరు
వార ప్రత్యేక న్యాయాధికారులు విచారించి ఒక్కొక్కరకు
వివిధ సంఖ్యల కఠినశిక్షను, ఆయుధశాసనముక్రింద రెండేండ్లు
కఠినశిక్షను విధించిరి. ఈకులకు బర్మాలోను అత్యంత ప్రాచ్య
దేశమునందును కాఖలు గలవు. ఆచోటనుండి కుపాకులను
అస్త్రములను దెప్పించుకొందురు. ఈసంవత్సరము కులదారు
లలో కొకరకు గుఢాంకుచాచీగాదు రంగూనులో అరెస్టుజేయ
బడి ఆయుధశాసనముక్రింద 18 మాసములు కఠినశిక్ష విధింప
బడిరి.

1924 అక్టోబరులో 1924 బెంగాలుక్రిమినల్ లా ఆర్డి
నెన్సుక్రింద చర్య దీక్షితులనులను యీ ఉపద్రవకరపత్రపు
పనులు చాలకగ్గును. అందుచేత యీ నివేదికవత్సరమున నట్టి
ఘోరకృత్యము లేమియు జరుగలేదు. శిక్షలనుబట్టి చూడ మరల
నీ ఉపద్రవకరపత్రములు యేర్పడినటుల గాన్పించును. ఈసంవ
త్సరము బెంగాలుక్రిమినల్ లా సవరణచట్టముక్రింద అర్హరను
అరెస్టుజేయవలసిన అపరాధము గల్గెను.

మరతలహాములు

పోలీసు కమిషనరు ముగించుచు, కలకత్తాలో 1924
అక్టోబరులో న్యాయశాస్త్రములో భూభాషన జేయబడిన ఫకీరు
శరీరమును క్రవ్విడిచునలె ననువిషయమై వచ్చిన మరతలహాముల
గూర్చి వ్రాయుచు యింకను ఆవిషయ ముట్లే యున్నదనియు,
జెప్పిరి. చివరకు హిందూమహమ్మదీయ కలహముల గూర్చి నూ
చించుచు బుక్రీసుపయోమున ఆవును బలి యిచ్చినందుకు కింగు
బార్లిశాతులో (పారంధిమై హిందువులు చాలమంది మహమ్మ
దీయులపై బడిరనియు, దానిమూలమున ఒకరు చనిపోయిరి 87
మందికి గాయములు తగిలెననియు చెబుచున్నాడు. వెంటనే
పోలీసువాడు ప్రాసిక్యూషను జరిపిరి. మహమ్మదీయులు మరల

సెడుకుతిరుగ గుడి జేయబడిన. 81 వందల దొంగుదాడులను
అరెస్టుజేసి విచారణబరింపెను. దీనిమీద కొంతకాలము ద్వేష
ములుండెను! పోలీసువాడు మొహరం గుర్తాపూజా ఉత్సవముల
పనుచుమునందు ప్రత్యేకము యేర్పాటులను జేసిరి.

(ఆ. వె.)

శిరోమణి గురుద్వారా ప్రబంధక కమిటీ

ఖైదలోనున్న సర్దారు ఖారక్ సింగుగారిని

అధ్యక్షులుగ ఎన్నుకొనెను

అమృతసరు, సెప్టెంబరు 3:—ఇంకను జైలునందు
శిక్ష అనుభవించుచున్న సర్దారు ఖారక్ సింగుగారిని శిరోమణి
గురుద్వారా ప్రబంధకకమిటీ అధ్యక్షుడుగ ఎన్నుకొనెను.

(ఆ. వె.)

గురుద్వారా ఉద్యమముందు పాల్గొని శిక్షింపబడిన

వారల విడుదల జేయగోరుట

ఇటీవల జరిగిన సామాన్య సమావేశముందు దిగువ ప్రక
టిం చి న తీర్మాన ము గా విం ప బ డె ను:—
నిష్కల్మషముగను, వృద్ధులు పూర్వ క ము గ ను గు డ
ద్వారా కాపనమును సిక్కులు అమలుజరుపుచుండ గురుద్వారా
కృపా ఉద్యమములందు పాల్గొని శిక్షింపబడి చెర ననుభవించు
చున్నవారలను యేమరతులు గోరకయే దొరతనము చెరనుండి
విముక్తులజేసి, సిక్కుల మనములందు రవులుచున్న కోపానల
మును పూర్తిగ చల్లార్చి గురుద్వారా కాపనము జయప్రథముగ
కొనసాగించుటకు సిక్కులబలము మోచ్చియిననియు సంఘము
దలంచెను. గురుద్వారా కృపా ఉద్యమములందు పాల్గొనిన
శిక్కువ్యక్తుల, సంస్థలపై విధించిన నిబంధనల శిక్షల గవర్న
మెంటు ఉపసంహరించుననినూడ శిరోమణి గురుద్వారా ప్ర
బంధకకమిటీ తలంచెను. గురుద్వారా కాపనము యితరరాష్ట్ర
ములందు, హైందవ సంస్థానములందు అమలునందు బెట్టెలయ
నని కమిటీ గోరుచున్నది.

(ఆ. వె.)

పాలిటానా తీర్థయాత్ర వివాదము

రంగూను జైనుసంఘ తీర్థయాత్రము

రంగూను, సెప్టెంబరు 3:—పాలిటానా తీర్థయాత్ర
విషయమై జైను మతస్థులకు గల అసంతృప్తిచేరిన తేదిన
జరుగవలసియున్న వార్షికోత్సవమును జరపవలెనను జైను
సంఘము తీర్మానించెను. (ఆ. వె.)

చౌకగా దొరకు సలము

కాళిసాడాబుడ్లు, ఎస్సెన్సులు, గాను,
కార్కులు, శీలీంగు పాకులు, ఈక్లవ్ లెస్
ఆయిలు, ఆముదము, ఇతరయే వస్తువులు
కావలసినను తీసివంపబడును. ధరలకు
వ్రాసిన తెలుపబడును. 2997

GUNA BASAVA & Co.,
43, Venkatachala Mudali Street P. T. Madras.

సరసమయిన సలము

ప్రసాద వర్తకపు బ్రాండ్ గుర్తు

(రిజిస్టర్డ్)

జావా డి నేచరల్ స్పిరిట్

(నుంటపెట్టుటకును, వారనివేయటకును, మందుల
వగైరాలకును, ఉపయోగపడును. 8028)

క్యాప్టర్ ఆయిల్, టర్పెంటైన్, రంగులు, కర్ర, పిప్పి,
పలనకులు, కిరానదనును వగైరాల ధరలకు వ్రాయును.

స్పిరిట్ వేర్ హాను,

తెలివిగానము:— 48 వెంకటాచలమొదలి పిథి.
“స్పిరిట్ వేర్” } తిపాలపెట్టె నెం 522, సి.టి. న్యూవాను.

మైసూరులో ఖద్దరుపై పన్నును రద్దు చేయుట

మైసూరులో నవనగరి మ్యూనిసిపాలిటీవారు ఆగ్రామమునకు తెప్పించబడిన ఖద్దరుపై నిషేధము వహించుచున్నందున అట్టాయ పన్నును రద్దుచేసిరి. ఇతర మ్యూనిసిపాలిటీలవారు గూడ యీ పద్ధతి ననుసరింపదగును. మ్యూనిసిపాలిటీలవారు యీ ప్రాచీనపరిశ్రమకు చేయదగిన సహాయములలో అత్యల్పముగను దిదియే. చేతితో వడుకబడిన నూలుతో చేతిమగ్గులపై నేయబడినబట్టయే ఖద్దరుబట్టయగునని నేను లక్షసార్లు తెలిపియున్నను మరల నింకొకసారి తెలుపుచున్నాను. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా 26-8-26)

గుజరాతు లెక్కలు

నిర్మాణము - విక్రయము.

5-8-26 ఎంగుయిండియాలో

ప్రకటింపబడిన మొత్తము ...	142298 -	198857
దరిమిలా అంకెలు ...	8149 -	9647

జానువెలాఖరుకు మొత్తము ...	151442 -	208604
---------------------------	----------	--------

(మో. క. గాంధీ - ఎంగుయిండియా, 26-8-26).

దక్షిణాఫ్రికాలో భారతీయులు

పనులలోనుండి తొలగించుట

“దక్షిణాఫ్రికాలో ప్రభుత్వోద్యోగములందున్న భారతీయుల నందరిని పనులలో నుండి తొలగించెదమని నోటీసులు నిచ్చుచున్నారు. పీటరు మారిట్జుబర్గ్లోను తేడ్స్బుర్గ్లోను రైల్వేషిఫార్టుమెంటువారు వందలకొలది భారతీయులకు బర్లరపు నోటీసులను జారీచేసిరి. “డర్బనుకు బదిలీచేసితిమి. 18 రోజులలోగా అచటికి పోవలెను. లేనిచో బర్లరపుచేసెదము” అని 25, 30 ఏండ్లనుండి ఒక్క-రావుననుండి పనిచేయుచున్నవారికి గూడ నోటీసులు పంపబడెను. చదువురాని భారతీయులకు బదిలీచేయుట యనిన ప్రాణాపకముగా నుండునగాన చాల మంది పనులను మానుకొని తిరిగి భారతదేశమునకు పంపిచేయబడుటకే సమ్మతించుచున్నారని తెలియుచున్నది” అని ఒకరు దక్షిణాఫ్రికానుండి వ్రాసిరి.

డర్బనుకు బదిలీచేసిరిగదా యని అచటికిపోయినను అచట మాత్రము స్థిరముగా నుండని తురా? అచటకూడ మరొకొన్ని రోజులకు నోటీసులు నీయకమానరు. నోటీసులు నిచ్చుట కెవరును చింతించుటలేదు గాన యంతశ్రమముగా అనుచిత పద్ధతుల నవలంబించి భారతీయుల నటమండి తరిమివేయ జూచుచుండుటల ననే చాల మనస్తాపము కలుగుచున్నది. అచటి భారతీయుల స్థితిగతులనుగూర్చి ఆలోచించుటకు త్వరలో నొక సంఘసమావేశము జరుగనుండినను వారిట్టి అక్రమపద్ధతు లనులంబించుట చాల శోచనీయుము. కాని మనము తొందరబడకుండను. దక్షిణాఫ్రికా ప్రతినిధుల రాకను నిరీక్షింపదగును. (మో. క. గాంధీ ఎంగుయిండియా-26-8-26)

అతిమాత్ర వ్యాధికి అద్భుతమైన

నివారిణి

తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపుర నివాసియును, ప్రస్తుతము చెన్నపట్టము, మైసూరులో శివధోమనందు పెరారియా పీఠిలో అల్పర్థి లాడ్జియందు కాపుమున్న శ్రీమూర్తి పండిత స్వామి శ్రీనివాస ఆయ్యంగారు వారు తన అద్భుత బోధములచే వ్యాధులకు నేరము చికిత్సలన ఆయుర్వేద బోధముల భ్యాసిని హెచ్చుచేసిరి. వారు చేయు చికిత్సాపద్ధతులను నేను స్వయముగా చూచుటకు అనకాశము కలిగినది. వారు అతిమాత్ర వ్యాధిని అద్భుతముగా కుదిర్చి రని నా స్వామభిప్రాయములనే చెప్పగలను. మిక్కిలి కఠినపథ్యము లేమక, శరీరము నీరసము గాగుండను, 10 దినములలో మాత్రమునం దుండిన తీసిని పూర్తిగా కుదిర్చిరి. మరియు మామూలుగా నుండు తీపికంటె తగ్గినది

ఏ. ఎస్. కృష్ణారావుబి.జి.పి. బి. ఎల్

హైకోర్టువక్తలు, రావుబహదూర్

చెన్నపురి కాపనభాసభ్యుడు, జిల్లాబోర్డు ఆధ్యక్షుడు

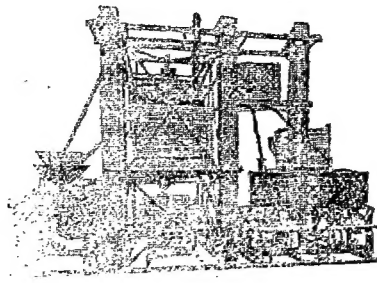
7-4-25

నెల్లూరు.

(5)

ఎఫ్. హెచ్. శూచ్యల్, జి. ఎం. బి. హెచ్.

బియ్యపుమిల్లు ఎంజీనీరులు, హంబర్గు

సోల్ ఏజంట్లు:—

2861

17, లింగి శెట్టిపేది, మద్రాసు.

వి. వెంకటాచలం బ్రదర్స్,

లేక్ 9, పాతసావర్ లైన్, బెంగుళూరు.

హిందూ దేశముయొక్క ఏకాభిప్రాయము అతరులు అన్నిటికిని రాజుగా నుండునట్టి

ఓటో మోటోర్స్ నే
ఉపయోగించనలెను. మరియు

రాబీనియాహేర్ ఆయిల్ (రిజనరు)

శిరోజములకు శ్రేష్ఠమైనది

మాకంట్రాక్టు పద్ధతి మీరు ప్రయత్నించి యున్నారా? లేనిచో అలభ్యము కాకమునుకే స్వపడు త. కొంత కంట్రాక్టులు మాత్రమే తీసుకొనబడుదురు. సబ్ ఏజంట్లుకావలెను.

ధరలజాబితా:- బుడ్డి 1 కి రూ 2-0-0, 1-4-0, 0-12-0, 0-10-0, 0-8-0, 0-2-0.

వాసనకార్డు ఒకటికి 0-1-0 డబ్బు 0-10-0

రోబీనియా ఆయిల్ బుడ్డి 1 కి రూ 1-0-0 8 కి రూ 2-4-0

వివరములకు క్రింది విలాసమునకు వ్రాయుడు.

మా. కనిరాంజగురాజ్ అందు కంపెనీ, తపాలపెట్టె నెం1266, మద్రాస్.

2844

1303

శ్రీలక్ష్మీ వర్క్స్ సోల్ ఏజంట్లు

మంచిపనితరము! సరసమయిన మజూరి

సకాలమునకు నగలు తయారుచేసి యిచ్చుట

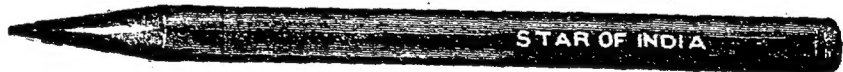
వారి స్వలాభముకొరకే ప్రతియొకరున్న దీనిని గమనింపవలయును అన్ని విషయాలయిన బంగారుసామానులు. గాజులు, గొలుసులు, కానుకలపేర్లు, నాణ్యములు, నాగవత్తులు, వుంగరములు వగైరా నగలున్న చెంబులు, లోటాలు, కప్పులు, వెండిసామానులు, మంతుమధురై మొదలు నీర్లుపాసుకొనే పెద్దఅండాలువర్గు సకలవిధమైన సామానులు ప్రస్తుత నాగరికతనుబట్టి అందముగాను శుభ్రముగాను తయారుచేసి యివ్వబడును.

2645

తిండివిలాసం. } సోప్రయిటరు, మే. సత్యనారాయణాచారి.
“సత్యవర్క్స్” } నెం. 2/19 కోపు వెంకటాచలయ్యరు పేది, మద్రాసు.

ఎవరు దేశభక్తులు?

స్వదేశవృత్తుల పరదేశీయుల పోటినుండి రక్షించువారే.

మద్రాసు వెన్నిల్ ప్యాక్టరీ

1954

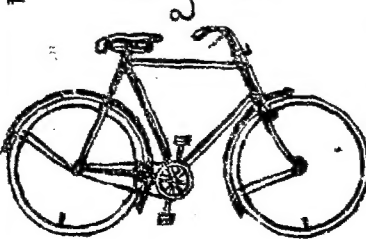
తపాలావెట్టె ౮౬, మదరాసు.

సర్కారు ఉద్యోగులకు మాత్రము

ప్రశస్తమైన లాభము

2684

రూ 25

అధ్యాప్తుగా యిచ్చిన యెడల మేలురకం బ్రిటిష్ వారిచే తయారైన బార్బర్-హంబర్-సైకిలు ల్యాంపు గంట సహాయవ్యవధును. మిగతసామ 14 రూపాయల చొప్పున అయిదు పర్యాయములు చెల్లింపవచ్చును.

సోల్ డిస్ట్రిబ్యూటర్లు:

మణిలాల్ నేమ్చండ్ అందుకో

బ్రాడ్వే - మద్రాసు.

మైసూరు సాశ్వత వేంకటాచలమండల ఆయుర్వేదీయ సిద్ధాంతములలో నొకటియగు లోకామయహర కస్తూరిమాత్రల యోగ్యతాపత్రములు

Regd Trade Mark

(5) మ. ఎస్. శ్రీనివాసన్, పాత్ స్త్రీలు తిరుక్కణ్ణ్ కోవిల్, పొట్టు కిలూరు. జిల్లా తింజానూరు, పీరు వ్రాసినది.

తిమిరమండి జాన్ నెలలో రప్పించిన మాత్రలు చాల గుణకారలని తెలియపర్చియున్నవి. కావున దయ చేసి 8 సీసాలు కస్తూరిమాత్రలను 2 సీసాలు గోజనమాత్రలను బంప ప్రార్థన.

(6) మ. డి. వి. కస్తూరిరాజు, టైప్ రిటర్, ఇన్ కంపాన్సు ఆఫీస్, తిరుచినాపల్లి. పీరు వ్రాసినది.

తమ లోకామయహర కస్తూరిమాత్రలను 5 సంవత్సరములనుండి వాడుచున్నాను. అవి దివ్యోష్ణమయి తెలియపర్చినది. వాటివలన అన్ని జ్వరములు గుణము కలుగును. వెల పరసముగను, సుగ మధ్యధికముగను, ఉండుటవలన మాప్రాంత్యమునారు అధికముగా దీనినే వాడుచున్నాను. ఇప్పుడు 12 సీసాలను బంపగో మన్నాను.

(7) మ. పి. సుబ్బారావు, కేరాఫ్ బండ్ల విరాసాద్వాయి రావూరుపేట, పొట్టుచేటపాలెం, జిల్లానుంటూరు పీరు వ్రాసినది. వెనుక తవరు పంపిన కస్తూరిమాత్రలు చాల బాగా పనిచేసినవి. కావున అనేకులు పచ్చి కొను

చున్నారు. వెంటనే 75 సీసాలను బంపగోరుచున్నాను.

(8) మ. వీరేశాడ రఘనాథు పోను, కోలూరు. పీరు వ్రాసినది.

లోకప్రఖ్యాతమైన అనేకగోగములను సుఖపరచ గల తమ లోకామయహర కస్తూరి మాత్రల సీసా 12 ను వి. పి. చేయ ప్రార్థించుచున్నాను.

శ్రీ సీతారాఘవ వైద్యశాల, మైసూరు.

ఒంటినాశముతోటా తుపాకి సుప్రసిద్ధముగా కంపెనీవారిచే చేయబడ్డది.

ధ ర లు

నరసము.

క్యాటలాగు

ఉచితము.

నానావిధముల బాల్లర్లు 8068

ఆ లేక వినుతోటాను యెక్కువవి.

[స్థాపితము ౧౮౬౩౩ సం.]

ము 3౨, 3౪, 3౬ అంగుళములలో దొరకును. చిన్నవి కేబుల్ పెట్టుకో గలిగినవికూడ దొరకును. (8068)

యం. వి. రామానుజంశెట్టి అందు కంపెనీ, నెం. ౧౨, బ్రాడ్వే, న్యూ యార్క్.

ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వము (The Telugu Encyclopaedia)

ఇందు చరిత్రలు, ప్రకృతిశాస్త్రములు, జీవితములు, నీతి, మత, సాంఘిక, వైద్య, రాజకీయాదివిషయములు, భూగోళము, న్యాయము, శిల్పము, జ్యోతిషము మొదలగు సమస్త విషయములు చర్చింపబడును.

ప్రతిసంపుటమును, ఆరు సంచికలుగ పంపబడును. ఒక్కొక్కసంచికయందును రమారమి 100పుటలుండును. ఆరుసంచికలకు చందా రూ. 5-0-0. అంచెకూలి అ. ౧-8-0. మొదటి సంచికను వి. పి. గా పంపి రూ. 0-8-0 వసూలుచేసికొని మిగత విదును క్రమముగ బుక్కుపోస్టుగ పంపుచుండుము. ఆరుసంచికలు ఒక్కసంపుటముగ చేర్చి బైండు చేయబడును. ఒక్కొక్కసంపుటమునకు అంచెకూలి 0-12-0 ప్రస్తుతము మేలు (సగముతోలు) బైండు చేసినవి మూడుసంపుటములు సిద్ధముగ నున్నవి.

ఒక్కొక్క సంపుటము వెల రూ. 6-8-0. పుస్తకములను వి. పి. గా పంపగోరువారు

ఒక్కొక్క సంపుటమునకు అడ్వాన్సుగా రెండురూపాయలు పంపవలెను.

దొరకువోట్లు:— ఆంధ్ర విజ్ఞాన సర్వస్వ కార్యాలయము 7, తంబు శెట్టిపేథి, మద్రాసు.

ఆంధ్ర కంపెనీ, 175, రెసిడెన్సిబజారు, హైదరాబాద్, డక్కన్.

అనేక యోగ్యతాపత్రములను బంగారు పత్రముగాను పొందిన,
ఆయుర్వేదభూషణ, నోరి రామశాస్త్రి ఏ. కె. ఏ. సి. వారి

క్షీ ర వ ర్ధని
తల్లులకు స్తన్యమును వృద్ధి
చేయు దివ్యామృతము
ప థ్య ము లే ని
తియ్యని ర సాయనము
దీనిని తల్లులు నేవించుటచే పిల్లలకు
తృప్తిగా నాలు లభించుటయే గాక
తల్లుల ఆరోగ్యము నహా వృద్ధి
యగును. దీనిఫలము అత్యద్భుతము.

వెల రు 1-8-0

ఆ యు ర్వే ద ని ల య ము, బె జ వా డ.

హిందీ ప్రచారము

ఆంధ్ర సభలలో హిందీ సభనుగూడ జరుపవలయునని శ్రీ గాడేపల్లి నారాయణరావుగారు వ్రాసిన లేఖ జదివితమి. సమయానుకూలముగా వారు చేసిన హెచ్చరికను విచార కృత్యము. ఆంధ్ర సభ మాసమున ప్రథమమున దక్షిణ హిందూస్థానమున హిందీభాషాప్రచారమును ప్రారంభించునట్టిన్ని హిందీ సాహిత్యమునకు విదేశసేవ యొనర్చినట్టిన్ని ప్రతిభావంతులను శ్రీ స్వామీ సత్యదేవ పరివ్రాజకులు మన ప్రాంతమునకు తా నంగీకరించుటచే వారియభ్యుత్తరక్రింద ఆంధ్రదేశము నందలి హిందీ ప్రచారకుల యొక్క యాభాషాభిమానులయొక్కయు సమావేశము జరుపు నుద్దేశ్యముతో ప్రస్తుతము ఏలూరులో సమ్యేకసభ జరుపు ప్రయత్నములు విరమింపబడినవి. సరివ్రాజకుడు మనదేశమున కడు దయచిన్నపుడు ఇనుమడించిన యాత్సహముతో భాషాభిమానులు ప్రచారకు తెల్లరును వారికి స్వాగత మిచ్చెననని యాశించుచున్నాము.

ప్రచారము

హిందీ ప్రచారము, సమస్త ప్రయత్నము నాల్గు లేక ఆరు దుసంవత్సరముల అవధిపనుగలట్టివారు ఖాళీగా నున్నారు. నెలకు పదిరూపాయలకు తక్కువగాని సహాయము చేసిగూడ ప్రచారములకు మేము పంపగలము. వలయువారు వెంటనే వివరములకు మాకు వ్రాయగోరెదము.

రాష్ట్రభాషాభిధి

మాదగ్గర ఇంకను కొలదిప్రతులు ఉచితముగా పంచిపెట్టుటకు మిగిలియున్నవి. వలయువారు పోస్టు ఖర్చులకై అతా బిళ్లను పంపుము వెంటనే వ్రాయవలయును. ఇది స్వయముగా హిందీ సేవకునుట కుపయోగపడును. తెలుగులిపిలో వ్రాయబడి యున్నది. ౧౧౦ పేజీలు గల మిగల లాభకరమును పుస్తకము.

ఆంధ్రహిందీ ప్రచార కార్యాలయము, మోటూరి సత్యనారాయణ, రెజిస్టర్డ్, రెజిస్టర్డ్.

“గన్నవరంవార్తలు”

మాసజేబునీళ్లు శ్రీమతి కోకా వెంకటకృష్ణ రావు నాయుగారికి పాపత్రు బదిలీఅయినసందర్భమున తాలూకాలోని నీరుద్యోగులను పుద్యోగులను కలిసి యాయనగారి వార్షిక 1-9-26 తేదీన యల్పాచారం దొసంగిరి. తపాళియారు గణపతయ్యగారి యాహూన్యమున బోర్డు హైస్కూలు యావరగాయందు బహిరంగపథ జరుపబడి వీరి సీతవర్తనమును ప్రశంసాకార్యములం దాసక్రి, దైవభక్తిని పలువురు కొనియాడిరి. పోటీ తీసుకొనబడినది. 250 మంది పాల్గొనిరి. ఈమధ్య యా పుడును ఏప్రభుత్వోద్యోగికిని మాతాలూకాలో యాత సన్మానము జరిగియుండలేదు. ఈయన జ్ఞాపకార్థము శ్రీబాక్త కార్తీకేశ్వరస్వామి అనబంధముగ నొకత్రైలోక్తీ స్థాపన జేయుటకు పలువురు పుస్తకములు, దుబ్బరితిగ వాగ్దాన మొనంగిరి. శిథిలమైపోవుచున్న శ్రీబాక్త కార్తీకేశ్వరస్వామి పవిత్ర సర్వస్వము సహకారపంపుచున్న వీరి నిరంతరకృషివలన పునరుద్ధరింపబడినది. వీరికి పారికథలయందున్న భజనలందున్న మిగుల యాసక్తిగలవారు. పాపభీతి, దైవచింతలగు మానవుడు. 1925 సం. గన్నవరం గవర్నమెంటు పుద్యోగులయొద్దల్లో దొంగతనము జరిగినప్పుడు శివస్వామియ్యలను వెంబడించుకొని రాత్రి యల్పాచారం దొసంగిరి, అనుమానములను కనిపెట్టియుండియు సేరములు జరుగకుండజేసిరి. గన్నవరం మునసబ్ కోర్టును మాజీవీడు రెజిస్ట్రార్ డివిజన్ ఆఫీసును గన్నవరం పుందులకు చేయుచున్న మాందోళన వీరికృషిఫలితము. వీరి బదిలీ తాలూకావాసుల విచారించుచున్నారు.

(తాలూకావాసి)

శ్రీ శే. వాసిరెడ్డి వెంకటకృష్ణయ్యగారు

గుంటూరు కమ్మ విద్యార్థి నవలక్ష్మిసామందలి విద్యార్థి అను కార్యదర్శులుచే నల వాసిరెడ్డి వెంకటకృష్ణయ్యగారు రమ విద్యార్థి 8౪-7-28 తేదీరాత్రి అకాలమరణమునొందినవ్రాయుట కెంతయు చింతించెన. పీరు గుంటూరు కాలిజీయందు డి. ఏ. క్లాసులో చదువుచుండెడి. పీరు విద్యముందు మిగుల క్రద్ధ గలవాడై దేశభక్తిగలవారై సతతగృహ కార్యదర్శిగా విద్యార్థుల యెంతయో సహాయముచేయుచు సోదర విద్యార్థుల సందర్శనలకు సాగరమున మంచి దివిజేసిన యాత్మకు శాంతిలగుగాక యనిభక్తి వంతుని ప్రార్థించుచు వీరి కుటుంబమునకును సన్నిగృహిణివ్యాధులకును సాహాయ్యం చెప్పుచున్నవాడ.

వాసిరెడ్డి రామయ్య.

క ని గి రి

(స్వకీయవిలేఖరి)

జిల్లాకలెక్టరు

పెట్టెంబరు 1:—కడచిన నాలుగురోజులనుండి సెల్లా కలెక్టరుగారి వద్ద ఉద్దేశము దొరగారు ఇచ్చిన ముఖముచేసి యీ ఉదయము తిరుగా కలెక్టరునకు వెళ్లిరి. నిన్నటిదినము తాలూకా కచ్చేరి తనిఖీచేయబడెను.

వైసుప్రెసిడెంటు ఎన్నిక

కనిగిరి తాలూకాలో వైసుప్రెసిడెంటుగా నుండిన మ-రా-శ్రీ కుందరరామయ్యగారు కీర్తి కేసులైనందున వారి పూనము భాగీపడినది. తిరుగా వైసుప్రెసిడెంటు ఎన్నిక జరుపుటకు గత సోమవారము మధ్యాహ్నము సాదిలేలో తాలూకాలో అధ్యక్షునందు మ-రా-శ్రీ జూపల్లి సుబ్బప్పవాయుడుగారి అధ్యక్షతక్రింద ౪౪ జరుపబడెను. ఇద్దరు ఎన్నికకై తిరిగిరి.

ఒకరు శ్రీయుత వెంకట్రాయుడు గారు, రెండవవారు కనిగిరి గ్రామముననున్న, యూనియన్ బోర్డు ప్రెసిడెంటు, పంచాయితీబోర్డు ప్రెసిడెంటును ఆయన మ-రా-శ్రీ బూరిల పల్లె మాలె కొండారెడ్డిగారు. మొదటివారికి 7 వోట్లును, రెండవవారికి 9 ఓట్లును వచ్చినవి. ఎక్కువ వోట్లు వచ్చుటవలన రెండోవారి వైసుప్రెసిడెంటుగా నెన్నుకొనబడిరి.

కృష్ణజయంతి ఉత్సవములు ఈవత్సరము వైశ్యకులశ్రేష్ఠులందరును శ్రీయుత మహంకాళి రామకృష్ణయ్యగారి ప్రోత్సాహమున కృష్ణజయంతి ఉత్సవములను ఎక్కువ శ్రద్ధాభక్తులతోను ఉత్సాహముతోను జరుపుచున్నారు.

౧౯౩౪-౩౫ గ్రామములు

ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియాల్వైస్ ఇన్సూరన్సుకంపెనీ లిమిటెడ్ పాలిసిగలవారికి ఇన్ టరిం బోనసు రెండింతలు యివ్వబడును

1-1-1926 నుండి చెల్లించబడు పాలిసీలకు 1-1-1922 నుండి రూ 1000 కి పంియు 1 కి రూ 5 యలకు బదులు రూ 10 చొప్పున ఇన్ టరిం బోనసు హెచ్చించి, చెల్లించవలసినట్లు కంపెనీ ఆక్యుయరీగాను విహార్యచేసినట్లు యిందుమూలకముగ ఎంపైరు ఆఫ్ ఇండియా పాలిసీ దారులకందరికిని తెలియజేయడమైనది.

బోనసునందు గల హెచ్చుదల ఈ కంపెనీకి అదాయమునందుగల ఫిరకమునకు, అభివృద్ధికి నిదర్శనము లని పాలిసీ దారులు పంివముతో గ్రహించుట. (1548)

విహిమాలయా భీమాకంపెనీ లిమిటెడ్ జనసమ్మతమైన

భీమాకంపెనీ

హెడ్ ఆఫీసు 8, డల్ హౌస్ సీ స్వేర్, కలకత్తా.

సరసమైన ప్రీమియములు

యింత శ్రద్ధగాను చురుకుగాను ఏ యితర భీమాకంపెనీలలో తీర్పు పరిష్కారములులేవని యిండియా యంతట మెప్పువడసినది.

మూలధనము చెక్కుచెదరని గవర్న మెంటు హామీ. బాండులలో నున్నది.

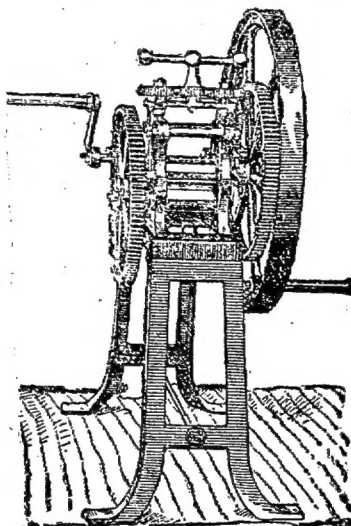
ధారాశ్రమైన కమీషన్ ఏజంటుకావలెను. కలయువారు యీక్రింది చిరునామాకు వ్రాయవలెను. ఆరాధ్యుల మూటయ్య

ఏజంటు, సామరకోట

తూర్పు గోదావరిజిల్లా.

౧91

రే కు ల మి ష ను లు

కఠినమైన పెండ్లలు, అధికమైన పాలిషు, తొటవెడల్పు రేకులువచ్చు రూల్లర్లు కలిగి ప్రతిమ మదిరియిరు ప్రక్కల పెద్ద పళ్లె ప్రక్రమ లమర్చబడి మోటుపని నెనను చేయగల రేకుల వివరములు మేము దిగువని చేసి చాల సరసమైన ధరలకు విక్రయించుచున్నాము. 8 1/2, 4, 5 అం. రూల్లర్లు గల వివరములు ప్రాకునందు

వి. సి. హెచ్. శోభనాచలం ఆండ్ సన్సు
చిలకలపూకి పోస్టు, (నునిలపల్లెము.)

జాత క ఫల ము లు

తా మిదివరలో అనేకమంది జ్యోతిష్కులచే తమ జాతము వ్రాయించి యుందురు. ఒకసారి మాచే వ్రాయించింపుడు. తమ జాతకముగాని, సరియైన జననకాలముగని గంటలుగాని ఇవి లేనివారు ఉత్తరము వ్రాయుకాలమ్ముల్లు, మాకుపంపిన, జాతకునియొక్క కరీరవర్ణ ఆకృతిలక్షణం, ధనము, సోమర సోమరీలు, మాశ్వు, పిశ్వు, భూమి, కము, సంతానము, క్రతురోగియుములు, కళకరిము, ఆయుము, పితృభాగ్యవిషయములు, ఉద్యోగము లాభము వ్యయము, మొదలగునవియు, విశేషాంశములు వ్రాసి పోస్టుఖగ, ౪ థు 2 లకు వి. సి. గా పంపెదము. ఇవి నచ్చినచో గ్రము జాతకము గ్రహస్థితులు, అష్టకవర్ణ, వడ్డ్యగ్రకటి శాంతిర్దశలతో, ఆయుర్దాయము ఆఖరుపరుకు వ్రాసి లకు పంపెదము. ఇందుకు రు 5 లు నుందుగా అద్వాసనలెను. జన్మనక్షత్రముగాని, నామముగాని పంపిన రిడింకు సహా సంగిర ఫలము రు 1-4-0 లకు వి. సి. గా ము. వలయువారు:— 3018

గురుజ్యోతిషాలయము,

గోపాలపురం, కొత్తపేట పోస్టు, తూర్పుగోదావరిజిల్లా

చెన్నపురి బజారుధరల

1926-వసంత సెప్టెంబరు నెల 4-వ తేది శనివారము

1. ధాన్యములు.

దనియాల బా 1-కి రు 58 0 0 మొదలు 78 8 0 వరకు

బియ్యముబస్తాలు		
కుసుమ తెనాలిని	,, ౪ 48 గలవి రు	12 8 0 18 0 0
నెల్లూరిని	,, డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
డిల్లి	,, డిటా	,, 15 0 0 16 0 0
రాగులు	ర. 164 బస్తా 1-కి	,, 9 10 0 10 0 0
మచ్చులు	,,	,, 22 0 0 25 0 0

2. ధాన్యము పవ్వులు

కందులు	బస్తా 1-కి ర 305	,, 11 8 0 12 8 0
నెనగలు	,, డిటా	,, 13 8 0 14 4 0
పెనలు	,, డిటా	,, 14 0 0 15 0 0
మినుములు	,, డిటా	,, 16 8 0 18 0 0
ఉలవలు	,, ర 164	,, 9 0 0 9 8 0

3. నూనెపస్తువులు.

మచ్చులనూనె బా 1-కి	,,	158 0 0	156 0 0
నయ్య ము 1-కి	,,	14 0 0	25 0 0
కొండాపురంపేరు నెనగపప్పుబా1-కి	,,	59 0 0	62 0 0
ఇతరప్రదేశము	,,	56 0 0	58 0 0
పేరు నెనగనూనెగానగబా1-కి రు 122మి.కానూనె			117 0 0
ఆముదము బా 1-కి	,,	89 0 0	90 0 0

4. చిల్లరపస్తువులు.

చాడపసుపు బా 1-కి	,,	78 0 0	75 0 0
కూరపసుపు	,,	25 0 0	28 0 0
మిరపకాయలు(గుంటూరిని) బా, 1 కి		180 0 0	187 0 0
గుంటూరుపాయకట్టు నీలిమందు మునుగు 1-కి		రు 40,45	
కాళహస్తపాయకట్టు	,,		,, 50,55
తెల్లము బా 1-కి	రు	40 0 0	60 0 0
చింతపండు బా 1-కి	,,	85 0 0	56 0 0

5. ఇనుము.

పట్టారకం బా 1-కి	,, 28 0 0 80 0 0
చదరం	,, 29 0 0 81 0 0
రత్తుడు	,, 27 0 0 29 0 0

6. లోహములు.

వెండి 100 కులంకికు	,, 66 8 0	67 0 0
బంగారము, కులము 1-కి	,, 21 4 0	21 8 0
వనరము1-కి	,,	18 7 9
ఇత్తడి బా 1-కి	,, 242 0 0	250 0 0
రాగి డిటా	,, 257 0 0	262 0 0

7. దూది.

బోండావెట్టు బారవ 1-కి	రు 800 0 0
కల్నాడు దూది	,, 145 0 0

8. నూలు.

పుష్పూరు యేనుగ నెం 8 1/2 పెట్టె 1-కి	,, 5 4 0
నూళియేనుగ నెం 20	,, 6 12 0
నెం 20 చెన్ని పింహం యీ పెట్టె	,, 7 10 0
నెం 22	,, 7 14 0
నెం 12 1/2 అత్తెమ్మ	,, 5 8 0
నెం 12 1/2 సాండిచేరి	,, 6 0 0
నెం 14 1/2	,, 6 7 0
నెం 12 1/2 న్యూకాటక్	,, 5 10 0
నెం 14 1/2 న్యూకాటక్	,, 6 0 0
నెం 10 1/2 కోయంబుత్తూరు	,, 5 2 0
నెం 12 1/2	,, 5 18 0
నెం 14 1/2	,, 6 8 0
నెం 12 1/2 చూళి	,, 5 12 0
నెం 1 1/2	,, 6 0 0

